

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Disputatio V. De peccato originali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

DISPUTATIO V.

De peccato originali.

ARTICULUS I.

An sit peccatum originale.

Nota 1. Peccatum originale est peccatum ab Adamo ut morali totius humani generis capite commissum, & per generationem transfusum in omnes ejus posteros, qui via naturali ab eo descendunt, excepta tamen B. Virgine, per speciale privilegium ab hac transfusione preservata, ut infra probabitur. Originale igitur & personale peccatum in hoc differunt, quod personale propria voluntate committatur; originale vero voluntate physice aliena, quamvis propria moraliter commissum fuerit. Originale autem dicitur, quia posteros Adams, secluso speciali privilegio, ab origine, hoc est, a primo animationis instanti maculat, & peccatores efficit, hoc est, odibiles Deo, & obnoxios æternæ damnationi, tanquam reos culpæ mortalis, quam, peccante primo parente, secundum moralem æstimationem commiserunt.

Nota 2. Pelagius, ut constat ex S. Augustino lib. de peccato originali, ex lib. 1. de peccat. mer. & remissi. & ex lib. de hæres. hæres. 88. originalis peccati existentiam negavit, & docuit, 1. Adamum peccato suo sibi soli nocuisse, non posteris. 2. Quod omnes, qui ex Adamo trahunt originem, moriantur, esse naturalem hominis conditionem, & ipsum Adamum, etiam si non peccasset, fuisse moriturum. 3. Homines nunc nasci, qualis conditus fuit Adamus, hoc est, ut ipse vult, sine virtute & vitio. 4. Tamen necessarium esse parvulis baptismum, non quidem ut peccatum aliquod eis remittatur, sed ut consequantur regnum Cælorum. Hos errores voce tenus damnavit in Synodo Palestina; postea enim à suis interrogatus, quare anathematizasset eos, qui dicerent, peccatum Adams posteris non nocuisse, & parvulos tales nasci, qualis Adamus fuisset ante peccatum, respondit se eos anathematizasse, quia Adams peccatum nocuit ejus posteris, non quidem propagatione, sed imitatione seu exemplo, quatenus omnes, qui postea peccaverunt, peccando illum imitati sunt, & quia parvuli nascuntur absque libero arbitrio, & legis seu præcepti incapaces sunt: cum è contra Adamus à primo instanti conditionis suæ, & arbitrii libertatem habuerit, & præcepti capax fuerit.

Nota 3. Postea Pelagiani, ut refert S. Augustinus lib. 4. contra duas epist. Pelagian. cap. 2. & 4. Catholicorum argumentis oppressi, ceperunt agnoscere Adamum non fuisse moriturum, si non peccasset, & post peccatum mortalem effectum, genuisse mortales filios. Unde confiteri ceperunt mortem corporis trahi ex Adamo per generationem, semper tamen negando mortem animæ seu peccatum ex eo trahi.

Nota 4. Cum Pelagio originale peccatum negarunt postea Albigenes, teste S. Antonino in Summa Theologica; Anabaptistæ, Sociniani, & Zuinglius. Eundem errorem Abailardo attribuit S. Bernardus in epist. 188. neque suspicionis omnis expertus est Erasmus, qui in annotat. ad c. 5. Rom. scripsit homines in Adamo peccasse imitatione; nec postea, cum Pelagianismi accusaretur, videtur se sufficienter purgasse. Porro Anabaptistæ planè sentiunt & loquuntur cum Pelagio, negantes peccatum, mortem & alia mala trahi: Zuinglius verò quandantenus ab eo discrepat: nam docet 1. ex Adams peccato ad ejus posteros derivari propensionem ad malum. 2. Propensionem hanc esse peccatum metonymicè, quatenus est effectus & causa peccati. 3. Peccatum originale in hac propensione consistere, proindeque peccatum originale non esse nisi improprie peccatum.

Nota 5. Pelagius erroris sui magistrum habuit Rufinum quendam natione Syrum, teste Mercatore in

Commonitorio, qui sub Anastasio Pontifice Romano venit, & Pelagium, ibi degentem, impietate sua imbuir, & per eum, cum per se non auderet, propagavit. Rufinus, eodem teste, in Cilicia præverat Theodorus Mopsuestenus, è cujus schola prodierunt multi novitatum studiosi.

RESPONSIO.

Datur peccatum verè & proprie dictum, ab Adamo per generationem transfusum in ejus posteros; quo peccato constituuntur in se verè & proprie peccatores, Deo odibiles, indigni gratia sanctificante, & digni æternæ damnatione. Est de fide.

Prob. 1. Ex Apostolo Rom. cap. 5. ubi sic loquitur: *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit*, per unum scilicet illum hominem, in quo omnes peccaverunt. Quibus verbis clarè docet Apostolus, 1. ex Adamo in omnes homines, qui ex illo naturaliter descendunt, peccatum per generationem derivari. 2. Omnes homines propter peccatum illud, quo verè & proprie peccatores constituuntur, morti obnoxios esse, aliisque hujus vitæ miseriis. 3. Et ita rem se habere, quia in Adamo peccante peccaverunt omnes.

Dicitur. Peccatum in mundum intrasse per Adamum, quia cum peccavit Adamus, tunc peccatum cepit esse in mundo. Vel peccatum intrasse in mundum, non propagatione, sed imitatione. Vel Apostolum sumere peccatum improprie & metonymicè. Denique illud, *in quo peccaverunt*, non ad primum hominem, sed ad mortem referendum esse. **R. ad 1.** Hoc dici non posse, quia ante Adamum peccavit Eva, & ante Evam diabolus. Unde peccatum fuit in mundo, antequam peccaret Adamus. **Ad 2.** hoc esse falsum, Nam alioquin Apostolus dixisset: *Per duos homines*, non verò *per unum hominem*. Homines enim peccando, non solum Adamum, sed etiam Evam imitantur. **Ad 3.** Apostolum loqui de peccato, quod est causa mortis. At solum peccatum proprie dictum mortis causa est, juxta illud ejusdem Apostoli: *Stipendium peccati mors*. **Ad 4.** Homines non peccare, quia moriuntur; sed è contra mori, quia, Adamo peccante, peccaverunt.

Prob. 2. Autoritate summorum Pontificum, & Conciliorum. Nam Pelagii errorem damnarunt, 1. Innocentius I. in epist. ad Conc. Milevitanum. Zozimus in epist. ad Episcopos totius Orbis, cujus verba ad rem pertinentia recitat Augustinus epistol. 157. ad Opratum. Celestinus I. in epist. 1. ad Gallos cap. 12. Leo I. in epistol. 86. ad Nicetam Aquilejensem. Et Gregorius Magnus in lib. 7. epist. 53. ad Secundinum. 2. Synodus Palestina, à qua Pelagius compulsus est errorem suum damnare. Quod tamen non nisi voce tenus præstitit. Synodus Carthagin. Episcoporum 68. celebrata anno 416. præside Aurelio Carthagin. Episcopo. Synodus Milevitana 61. Episcoporum, eodem ferme tempore. Synodus Constantinopolitana sub Attico, ex Mercatore c. 1. Common. Synodus Anthiochena sub Theodoro Antiochena Ecclesiæ Episcopo, ex eod. Mercat. cap. 3. Synodus Carthagin. plenaria sub Aurelio, anno 418. cujus sunt canones olim Milevitano Concilio attributi. Synodus Ephesina, ut patet ex ejus epist. ad Celestinum I. Synodus Arausica 2. can. 2. Synodus Moguntina can. 5. Synodus Florentina in litteris unionis. Et Synodus Tridentina sess. 5. can. 2. ubi sic loquitur: *Si quis Ade prævaricationem sibi soli, & non ejus propagini asserit nocuisse, & acceptam à Deo sanctitatem & justitiam, quam perdidit, sibi soli, & non nobis etiam eam perdidisse; aut inquinatum illum per inobedientie peccatum, mortem & penas corporis tantum in omne genus humanum transfudisse, non autem & peccatum, quod est mors animæ: anathema sit; cum contradicat Apostolo dicenti: Per unum hominem, &c.* Quibus verbis ad verbum refert can. 2. Synodi Arausicanæ 2.

Pontificibus & Conciliis hic adjungi possunt Patres, qui ante exortam Pelagianam hæresim magno & unani-

unanimi consensu peccati originalis existentiam asseruerunt. Eorum testimonia legi possunt apud Bellarminum, & alios Doctores Catholicos. Scriptores Ecclesiasticos supra viginti, qui Pelagii errorem pradamnarunt, citat Bellarminus lib. 4. de amissione gratiae & statu peccati cap. 5.

Prob. 3. triplici ratione. Prima petitur à necessitate baptismi, in hunc modum. Non solum adulti, sed etiam parvuli indigent baptismi, ut pater 1. ex Scriptur. Nam Joan. c. 3. Christus dicit: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.* 2. Ex perpetuo sensu & perpetua praxi Ecclesiae, quae semper voluit, infantes continuo baptizari, si de vita periclitentur: unde fideles in Ecclesia semper maximè solliciti fuere, ne quis sine adultus, sive parvulus, sine baptismi decederet. 3. Ex sensu Patrum, & definitionibus Conciliorum. Quid plura? Hujus propositionis veritatem ne ipsi quidem Pelagiani negare unquam ausi sunt. Ergo non solum adulti, sed etiam parvuli indigent effectu, propter quem baptismus à Christo institutus fuit: nam per se manifestum est illos non indigere baptismi, si non indigent effectu baptismi. Atqui effectus baptismi est remissio peccati, ut patet ex ipsa baptismi forma: *Ego te baptizo, &c.* Hoc est. Ego te lavo, &c. ego te mudo, &c. Unde Apostolus de baptismi loquens ait Ephel. c. 5. *Mundans lavacro aque in verbo vitae.* Et ad Titum c. 3. *Per lavacrum regenerationis & renovationis.* Hæc autem lotio seu mundatio, quæ est effectus baptismi, cum non sit foridum & macularum corporis, sed animæ lotio seu mundatio, non potest non esse peccati remissio: nam maculae & sordes animæ non sunt nisi peccata, à quibus mundatur, quando illorum veniam consequitur. Ergo non solum adulti, sed etiam parvuli indigent peccati remissione, & consequenter aliquod peccatum habent parvuli. Non autem habent nec habere possunt personale. Superest igitur, ut originale habeant.

Respondent Pelagiani parvulos baptizandos esse, non ut remittatur illis peccatum aliquod, & vitam æternam consequi possint, cum illis utpote innocentibus debeat, & re ipsa retribuenda sit, etiam si moriantur sine baptismi; sed ut regnum Cælorum ingrediantur, quia solis baptizatis hujus regni ingressus patebit, juxta verbum Christi: *Nisi quis renatus fuerit, &c.* Hoc Pelagianorum effugium refert S. Augustinus serm. 14. de verbis Apostoli. *Cum dicunt, inquit, non esse baptizandos (parvulos) salutis & vite æternæ percipiendæ causâ, sed tantummodo regni cælorum, & regni Dei; baptizandos quidem fatentur, sed non propter vitam æternam, sed propter regnum Cælorum. Quid de vita æternâ? Habebunt, inquit; quare habebunt? quia nullum peccatum habent, & ad damnationem pertinere non possunt.* Hanc autem hæreticorum evasionem refutat S. Doctor, prosequendo sic: *Ergo est æterna vita extra regnum Cælorum? Primus hic error averfandus ab auribus, extirpandus à mentibus. Hoc novum in Ecclesia prius inauditum est, esse vitam æternam præter regnum Cælorum, esse salutem æternam præter regnum Dei.* Ex quibus verbis sic argumentor. Non est alia salus, vel vita æterna præter regnum Cælorum, præter regnum Dei. Contrarium enim nunquam in Ecclesia auditum fuit, antequam oriretur Pelagiana pravitas, & consequenter novitas est, averfanda ab auribus, & extirpanda à mentibus. Atqui, ut hæretici fatentur, parvuli baptizantur propter regnum cælorum, propter regnum Dei, in quod scilicet introire non possunt sine baptismi. Ergo baptizantur propter salutem seu vitam æternam, quam proinde non possunt consequi, nisi baptizentur. Ergo si moriantur sine baptismi, excluduntur à salute & vita æternâ, atque ita, nisi baptizentur, damnationi æternæ sunt obnoxii. Ergo habent peccatum aliquod, propter quod, nisi baptizentur, obnoxii sunt æternæ damnationi: nam qui nullum habet peccatum, ad damnationem pertinere non potest. Ergo habent peccatum originale: personale enim habere non possunt. Ergo baptizantur, ut per baptis-

Simonnei Theol. Tom. I.

mum mundentur à peccato, quod non propria, sed primi parentis voluntate commiserunt, & quo originaliter inficiuntur, ut mundati salutem & vitam æternam consequi possint; alioquin ab ea excludendi, & æternæ damnationi addicendi, si absque baptismo decederent.

Confirmatur doctrina hæcenus tradita. Qui negat parvulos, recens natos, aut baptizandos esse, aut habere peccatum aliquod, propter quod baptismi indigent, & quod eis per baptismum dimittitur, contradicit Apostolo dicenti: *Per unum hominem peccatum intravit in mundum, &c.* Et constanti ac perpetuo universæ Ecclesiae sensui. Ergo omni Catholico circa parvulos recens natos, duo confitenda sunt, nempe & baptismum eis esse necessarium, & necessarium esse, quia habent peccatum aliquod, à quo, nisi per baptismum mundentur, in æternum perituri sunt. Peccatum autem illud aliud esse non potest, quam originale peccatum, ad cujus remissionem Christus baptismum instituit, & per quod omnes nascimur peccatores, & rei damnationis æternæ, quam ne incurant parvuli, etiam ante adultam ætatem morientes, baptizantur, ut baptizati, & per baptismum abluti, consequantur salutem & vitam æternam. Male igitur negabant Pelagiani parvulos nasci peccatores, & baptismi indigere ad peccati remissionem & salutem, ac vitam æternam consequendam. Hoc argumentum suggerit Synodus Carthagen. plenaria can. 2. ubi sic ait: *Item placuit, ut quicumque parvulos, recentes ab uteris matrum, baptizandos negat, aut dicit in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati; quod regenerationis lavacro expietur: unde sit consequens, ut in eis forma baptismatis in remissionem peccatorum, non vera, sed falsa intelligatur, anathema sit.* Quoniam non aliter intelligendum, quod ait Apostolus, *Per unum hominem...* nisi quemadmodum Ecclesia Catholica ubique diffusa semper intellexit. Hunc porro canonem ad verbum repetit Synodus Trident. sess. 5. can. 4.

Secunda ratio petitur ex caeremoniis, quæ etiam in baptismi parvulorum recens natorum adhibentur. Exorcismus & exsufflatio, quibus immundus spiritus à parvulis baptizandis abigitur, sunt caeremoniæ antiquissimæ, & in Ecclesia universa semper usurpatæ; ita ut eas nec negare nec reprehendere ausi fuerint Pelagiani, ut testatur S. Augustinus lib. 6. contra Julianum cap. 2. *Id tu, inquit, commemorare timuisti, tanquam ipse ab Orbe toto exsufflandus esses, si huic exsufflationi, qua Princeps mundi à parvulis ejicitur foras, contradicere voluisses.* Ergo semper Ecclesia universa sensit parvulos ante baptismum esse sub potestate demonis. Ergo & semper sensit illos habere peccatum aliquod ante baptismum, propter quod essent sub potestate demonis: non enim servi demonis efficiuntur, nisi per peccatum. Atqui peccatum illud, quod universa semper Ecclesia agnovit in parvulis nondum baptizatis, non potest esse nisi peccatum originale, hoc est, peccatum ex origine contractum. Ergo juxta perpetuum & constantem universæ Ecclesiae sensum, parvuli nascuntur cum peccato originali; & ita peccatum originale negari non potest, nisi contra perpetuum & constantem sensum Ecclesiae universæ.

Porro quod exorcismus & exsufflatio ante baptismum parvulorum adhibeantur ad expellendum demonem, docet Celestinus in 1. epist. ad Gallos c. 12. *Illud, inquit, quod circa baptizandos in universo Mundo sancta Ecclesia uniformiter agit, non otiose contemplatur intuitus, cum sive parvuli sive juvenes ad regenerationis veniunt sacramentum, non prius fontem vite adeunt, quam exorcismis & exsufflationibus Clericorum spiritus ab eis immundus abigatur: ut tunc verè appareat, quomodo princeps mundi hujus mittatur foras, & quomodo prius alligetur fortis, & deinceps vasa ejus diripiantur in possessionem transfata victoris, qui captivam ducit captivitatem, & dat dona hominibus.*

Prob. Etiam hac ratione, qua utitur S. Augustinus

Ec 3

lib. 2.

lib. 2. operis imperfecti. Antequam parvulus baptizetur, vel exorcizatur & exsufflatur demon, ut abigatur a parvulo; vel exorcizatur & exsufflatur ipsa Dei creatura, quæ est Dei imago. Secundum dici non potest sine magna injuria Creatoris. Ergo primum dici debet. Propter hoc & infantes, inquit S. Doctor n. 181, cum baptizantur, eruantur de potestate tenebrarum; alioquin cum magna injuria Dei, sicut jam diximus, & sæpe dicendum est, exorcizatur & exsufflatur imago Dei, si non ibi ille exorcizatur & exsufflatur princeps mundi, qui mittitur foras, ut sit illis habitatio Spiritus sancti.

Tertia ratio petitur à redemptione Christi. Christus salvator & redemptor est etiam parvulorum recens natorum, eoque re ipsa salvat & redimit per baptismum, quo parvulis recens natis applicat meritum passionis & mortis suæ. Ergo etiam parvuli recens nati indigent salvatore & redemptore: Christus enim non est salvator & redemptor, nisi eorum qui salvatore & redemptore indigent. Ergo parvuli recens nati habent originale agnitionem peccati, & nascuntur venundati sub peccato: alioqui neque salvatore neque redemptore indigent. Sic argumentatur S. August. lib. 1. de peccat. mer. & remis. cap. 23. Quis audeat dicere, inquit, non esse Christum infantium salvatorem, nec redemptorem? Unde autem salvos facit, si nulla in eis est originalis agnitione peccati? Unde redimit, si non sunt per originem primi hominis venundati sub peccato?

Confr. Christus non solum pro adultis, sed etiam pro parvulis mortuus est. Nam ut dicit Apostolus 2. Cor. c. 5. Pro omnibus mortuus est Christus. Et 1. ad Timoth. c. 2. Dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. Præterea, ipsimet Pelagiani confitebantur Christum mortuum esse etiam pro parvulis, quamquam inde male colligebant Christum non pro solis peccatoribus, sed etiam pro iis, qui nunquam peccaverunt, mortuum esse. Unde contra illos sic subsumo. Atqui Christus pro solis peccatoribus mortuus est. Nam 1. Scriptura expresse dicit Christum mortuum esse pro impiis & injustis, ut Rom. cap. 5. Christus ... secundum tempus pro impiis mortuus est. Et 1. Petri cap. 3. Christus semel pro peccatis nostris mortuus est, justus pro injustis. Nec alibi dicit, vel leviter insinuat, pro non peccatoribus mortuum esse. 2. Apostolus 2. Cor. cap. 5. probat omnes mortuos esse ex eo, quod Christus pro omnibus mortuus est. Si unus, inquit, pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt. In qua illatione manifeste supponit Christum mortuum non esse, nisi pro mortuis; proindeque non esse mortuum, nisi pro peccatoribus; loquitur enim de morte, non corporis, sed animæ, ut patet ex verbis subsequenter: Et pro omnibus mortuus est Christus, ut & qui vivunt, jam non sibi vivant, sed ei qui pro ipsis mortuus est, & resurrexit. Mors autem animæ peccatum est. Ergo parvuli sunt peccatores. Non sunt autem, nec possunt esse peccatores propter peccatum personale. Superest igitur ut peccatores sint propter originale peccatum, propter quod nascuntur privati originali justitia, odibiles Deo, & rei damnationis æternæ.

Sic argumentatur S. Augustin. lib. 6. cont. Julian. c. 4. Nunquam, inquit, legis in divinis autoritatibus mortuum scilicet esse Christum, etiam pro eis qui nullum habuerunt omnino peccatum... Unus, inquit Apostolus, pro omnibus mortuus est, ostendens fieri non potuisse, ut moreretur nisi pro mortuis: ex hoc enim probavit omnes mortuos esse, quia pro omnibus mortuus est unus... Quia ergo non in corpore, restat ut in peccato esse mortuos omnes, si pro omnibus Christus mortuus, nemo neget, nemo dubitet, qui se non negat aut dubitat esse Christianum. Quapropter si nullum trahunt peccatum parvuli, non sunt mortui; si non sunt mortui, non est mortuus pro eis, qui non est mortuus nisi pro mortuis. Tu autem jam in primo tuo libro contra nos clamans, dixisti Christum etiam pro parvulis mortuum; nullo modo igitur negare permittis eos trahere originale peccatum. Qui-

bus verbis duo hæc argumenta peremptoria continentur. 1. Christus non est mortuus, nisi pro mortuis in peccato. Atqui tamen pro omnibus mortuus est. Ergo omnes, ac proinde & ipsi parvuli, in peccato mortui sunt. 2. Christus non est mortuus, nisi pro mortuis in peccato. Atqui ipsimet Pelagiani confitentur Christum mortuum esse, etiam pro parvulis. Ergo parvulos in peccato mortuos esse diffiteri non possunt.

Solvuntur objectiones petite ab autoritate Scripturæ.

Obj. 1. Ezechielis c. 18. dicitur: Filius non portabit iniquitatem patris. Sed si daretur peccatum originale, filius portaret iniquitatem patris. 2. Rom. c. 5. dicitur: Per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi. Ergo homines non propagatione, sed imitatione peccatores constituti sunt per Adami inobedientiam; alioquin Apostolus non diceret, multi, sed, omnes. 3. Dicitur 2. Cor. c. 5. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum. Ergo nemo puniatur, nisi propter peccata personalia, & consequenter peccatum originale nullum est. 4. Rom. c. 4. legitur: Lex itam operatur: ubi enim non est lex, nec prævaricatio. Atqui parvuli sunt incapaces legis. Ergo & prævaricationis, proindeque ante usum rationis nullum peccatum habere possunt. 5. Legitur adhuc Rom. c. 5. Regnavit mors ab Adam usque ad Moysen, etiam in eos qui non peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ. Ergo sola mors, non verò peccatum, ab Adamo trahitur.

R. ad 1. Homines non baptizatos, non alienam, sed propriam portare iniquitatem: peccatum enim originale, quamvis ab Adamo sit, non est tamen Adami peccatum, sed nostrum, & unicuique proprium atque intrinsecum. Et verò quantum ad materiale, etiam physicè; quantum ad formale, moraliter & æquivalenter multiplex est, & totuplex, quot sunt qui per viam naturalem ab Adamo descendunt, ut patebit ex infra dicendis.

Resp. ad 2. Apostolum eodem illo capite dicere, & omnes & multos, quia & omnes peccatores constituti sunt per inobedientiam Adami, & illi omnes re vera multi sunt: sicut alibi Scriptura dicit, in semine Abraham benedicendas omnes gentes, & Abraham multarum gentium patrem positum esse; quia & omnes gentes re ipsa benedicendæ erant in semine Abraham, & omnes illæ gentes, in semine Abraham benedicendæ, multæ sunt. Nam, quod notandum est, aliqua sunt omnia, quæ non sunt multa, & vicissim, aliqua sunt multa, quæ non sunt omnia. Sic omnia dicimus Evangelia, & tamen non sunt multa, cum quaternario numero contineantur. Item dicimus multos in Christum credere, & tamen non omnes credunt. Hic verò, quantum attinet ad peccatum originale, & omnes multi sunt, & multi omnes sunt. Mirum igitur videri non debet, quod Scriptura modò omnes, modò multos dicat peccatum illud contrahere; utrumque enim æquè dici potest: neque cum dicit omnes, negare multos, aut cum dicit multos, negare omnes, censeri potest. Sic responderet S. Augustinus lib. 6. contra Julian. c. 24. Est autem, inquit, sanus intellectus, ideo sic locutam Scripturam, quia possunt esse aliqua omnia, quæ non sunt multa: sicut omnia dicimus Evangelia, & tamen brevi numero, idest, quaternario continentur; & rursus possunt aliqua esse multa, non tamen omnia: sicut multos dicimus credere in Christum, nec tamen omnes credunt. Non enim omnium est fides, ait Apostolus. Quod autem dictum est: In semine tuo benedicentur omnes gentes, & Patrem multarum gentium posui te, easdem omnes, multas, & easdem multas, omnes esse monstratum est. Ita etiam, cum dictum est, per unum in omnes transisse peccatum, & postea, per unius inobedientiam peccatores constitutos multos, ipsi sunt multi, qui & omnes.

Resp.

Resp. ad 3. Apostolum ibi loqui de adultis baptizatis, ad quos sermonem suum toto illo capite dirigit. Ideo contendimus, inquit, *sive absentes, sive praesentes placere illi.* Omnes enim nos manifestari oportet, &c. *Scientes ergo timorem Dei, hominibus suademus, &c.* Respondet S. Augustinus, lib. 6. contra Julian. cap. 10. parvulos ante tribunal Christi vel manifestatum iri, vel non. Si secundum, eò quòd Apostolus de adultis tantum loquatur, hanc Apostoli sententiam ad parvulos non pertinere, & sic ex illa non probari peccatum originale non esse in parvulis. Si primum, parvulos non baptizatos reportaturos esse damnationem propter peccatum, quod per alium commiserunt: sicut parvuli baptizati vitam aeternam & celestem gloriam reportaturi sunt propter meritum fidei, quam per alios, nempe paternos, exercuerunt. Sicut itaque parvulis regeneratis prodest, quòd, dum baptizarentur, per alios crediderint, & idcirco inter fideles & iustos à Christo recensentur; ita parvulis non regeneratis obesse, quòd per alium fidem & iustitiam amiserint, & idcirco inter infideles & iniustos à Christo numerari, mirum videri non debet. Per illud autem Apostoli, *propria corporis*, debet intelligi illud omne, sive meritum sive demeritum sit, quod unumquique jam in se vivens habet, sive per se, seu propria voluntate, sive per alium, seu voluntate aliena habeat: *Propria corporis sui dixit, quod ad unumquemque in se ipso jam viventem pertinet*, inquit S. Doctor.

Resp. ad 4. Parvulos non esse quidem capaces legis, quam voluntate propria pravaricari possint, & ita non esse capaces pravaricationis, propria voluntate commissae. At capaces sunt legis, quam pravaricari potuerint, & pravaricati sint voluntate primi parentis; proindeque capaces, & re ipsa rei sunt pravaricationis, voluntate primi parentis commissae, qua pravaricatione habitualiter maculantur, & peccatores ac iniusti constituuntur à primo instanti animationis. Unde dicuntur habere, & re ipsa habent peccatum originale.

Resp. ad 5. Neg. conseq. & dico Apostolum hoc loco nihil aliud velle, quam peccatum fuisse in mundo, & ita homines fuisse peccatores etiam ante legem Mosaicam; quamvis ante legem Mosaicam peccatum, ut est offensa Dei, non tam perfecte cognosceretur, quam cognitum est, postquam lex illa fuit lata. Hoc autem probat ex morte, quae est poena peccati, & quam dicit regnasse ab Adamo usque ad Moysen. Unde perinde est ac si Apostolus diceret: Mors regnavit non solum post legem Mosaicam, sed etiam ante. Ergo peccatum fuit in Mundo, non solum post legem Mosaicam, sed etiam ante: licet ante non haberent homines tam plenam & perfectam cognitionem legis divinae, & ita non possent peccare in similitudinem pravaricationis Adae, hoc est, non possent peccare cum plena & perfecta cognitione peccati, qualem habuit Adamus, cum legem divinam pravaricatus est. Ergo omnes homines sunt peccatores; quamquam à tempore legis Mosaicae gravius peccent, quam peccarint ante legem Mosaicam; & ita peccantes à tempore legis Mosaicae, gravius poenis digni sint, quam qui ante legem Mosaicam peccarunt, & tamen peccando gravem poenam meruerunt, ut patet ex morte, quae illo etiam tempore regnavit in poenam peccatorum quae tunc admittebantur. Nam, *stipendia peccati, mors.*

Solvuntur objectiones petite ex ratione.

Obj. 1. Peccatum definitur factum, vel dictum, vel concupitum contra legem Dei. Atqui infantes nec facere, nec dicere, nec concupiscere possunt contra legem Dei. Ergo peccatum habere non possunt. R. Infantes non posse quidem voluntate propria facere, vel dicere, vel concupiscere contra legem Dei, & ita illos habere non posse peccatum personale, quia peccatum personale propria voluntate committitur. At potuerunt, etiam antequam essent, facere, vel dicere, vel concupiscere contra legem Dei

Simonnet Theol. Tom. I.

voluntate alterius, quae moraliter seu secundum moralem aestimationem esset eorum voluntas: ita ut secundum aestimationem moralem, illi censerentur facere circa legem Dei quod alter faceret, ac proinde legem Dei adimplere vel transgredi, prout alter adimpleret vel transgrediretur. Possunt ergo habere peccatum voluntate alterius commissum, & ab eo maculari ubi primum incipiunt esse, seu à primo instanti conceptionis. Quod est posse habere peccatum originale.

Dices. Ubi nullus est usus libertatis, ibi nullum potest esse peccatum, quia ibi nulla potest esse culpabilis transgressio. Atqui infantes nullum habent usum libertatis. Ergo, &c. R. Ibi nullum esse peccatum, voluntate propria commissum, & personale, ubi nullus est usus libertatis. At potest ibi esse peccatum, commissum voluntate alterius, si voluntas alterius fuit propria secundum moralem aestimationem. Voluntas autem alterius, nempe Adam, potius esse, & fuit propria infantum secundum moralem aestimationem in ordine ad transgressionem, sicut & ad observationem praecepti de non comedendo certo fructu. Ergo potest esse in infantibus peccatum, voluntate Adam commissum, & re ipsa tale peccatum est in infantibus; cum re ipsa Adamus praeceptum illud, ipsi & in ejus persona toti ejus posteritati impositum, transgressus fuerit. Infantes igitur nullum habent, aut habere possunt peccatum personale, quia nullum habent aut habere possunt usum physicum libertatis. At habere possunt & habent peccatum originale, quia antequam essent, habere potuerunt, & habuerunt usum libertatis moralem in voluntate primi parentis, eò quòd voluntas primi parentis potuit esse moraliter voluntas eorum omnium, qui ab eo seminaliter descensuri erant, ut re ipsa fuit relatè, non quidem ad quilibet, sed ad praeceptum de non comedendo certo fructu. Unde factum est, ut Adamo praeceptum illud transgrediente, omnes qui ab eo seminaliter erant descensuri, secundum moralem aestimationem censerentur Deum graviter offendere, essentque re ipsa propter gravem illam offensam, secluso speciali Dei beneficio, futuri à primo instanti conceptionis odibiles Deo, & rei damnationis aeternae.

Obj. 2. Peccatum illud, quod originale dicitur, remissum fuit Adamo, antequam filios generaret. Ergo non potuit illud transfundere in posteros. R. Peccatum illud fuisse remissum Adamo, quia fuit peccatum ipsius, non quia erat peccatum posterorum ejus. Pro quo *Nota.* Peccatum illud, quod commisit Adamus ut caput morale generis humani, ita fuit unicum physicè, ut fuerit moraliter & aequivalenter multiplex, & totuplex, quot erant homines ab Adamo per viam naturalem descensuri. Unde condonari potuit, ut erat peccatum Adam, absque eo quòd condonaretur, ut erat peccatum posterorum ejus; & similiter nunc condonari potest, prout est peccatum unius hominis, absque eo quòd condonetur, prout est peccatum alterius. Adamus igitur, quamvis justificatus, potuit, & nunc parentes, quantumvis fideles, iusti & sancti, possunt generare & generant filios peccatores, seu filios odio Dei & aeternae damnationi obnoxios, propter peccatum illud commune omnibus hominibus, quod humanum genus in Adamo, tanquam in capite suo morali commisit, & quod, quia moraliter ac aequivalenter multiplex est, & totuplex, quot sunt humani generis supposita, quando uni dimittitur, non idcirco alteri dimittitur, proindeque quando dimittitur parentibus, non idcirco dimittitur filiis, qui ex eis nascituri sunt, & ita ad parentum fidelium & iustorum filios perinde pertinet, eosque perinde maculat, ac si nascerentur ex parentibus infidelibus, & quibus nondum esset dimissum.

Obj. 3. Si daretur peccatum, quod generatione traheretur, esset vitium naturale. Absurdum conf. Nam si peccatum aliquod esset vitium naturale, peccatum aliquod attribuendum esset Deo, tanquam authori; cum Deus sit author omnium naturalium. Ergo, &c. *Resp.* Peccatum illud, quod dicimus trahi per

Ec 4

genera-

generationem, esse vitium naturale, hoc sensu quod omni homini seminaliter ab Adamo descendenti, insit à primo instanti conceptionis, & quod cum eo nascantur omnes Adami posterii, seculo, quod semper subintelligendum est, speciali beneficio Dei, ab huius peccati macula misericorditer præservantis. Omnes autem Adami posterii cum hoc peccato nascuntur, non quia est pars naturæ, aut fuit à naturæ velut proprietas; sed quia, Adamus peccavit, & eo peccante, omnes ejus posterii, secundum moralem æstimationem, peccarunt eodem illo actu, quo peccavit; unde consequens est, ut peccato illo, ubi primum possunt, ac proinde à primo instanti animationis, inficiantur, & eo infecti nascantur. Peccatum igitur, quod per generationem trahitur, non Deo, sed Adamo, tanquam auctori, tribuendum est.

Obj. 4. Si peccatum aliquod per generationem traheretur, conjugium esset malum, & usus ejus illicitus. Absurdum conf. Ergo, &c. *Prob. seq. maj.* Quia tunc conjugium esset causa peccati. *Res. neg. seq. maj.* & *prob. ejus.* Nam causa peccati, quod per generationem trahitur, non est alia, quam voluntas Adami, quæ voluntas secundum moralem æstimationem communis omnium hominum ab Adamo seminaliter descendit: nam quia, quæ talis, peccavit, homines qui per viam naturalem descendunt ab eo, concipiuntur & nascuntur in peccato.

Dices. Ex usu conjugii sequitur peccatum originale. Ergo peccatum originale est effectus illius. *R. dist. ant.* Peccatum originale sequitur per se ex usu conjugii. *Neg. ant.* Nam in statu innocentie fuisset usus conjugii, & tamen non fuisset peccatum originale. Sequitur per accidens, *C. ant.* Nam respectu conjugii & usus illius, per accidens est, quod qui ex eo generantur, & ita per viam naturalem descendunt ab Adamo, in illo peccante peccarint, & quia in illo peccante peccarunt, concipiuntur & nascuntur peccatores; sive, quod idem est, respectu conjugii & usus illius, per accidens est, quod peccatum ab Adamo, ut morali generis humani capite, commissum, fuerit moraliter peccatum eorum omnium, qui per usum conjugii generandi erant, & hoc pacto per viam naturalem ab Adamo descendunt, atque ita peccato illius à primo conceptionis instanti inficiendi, & infecti nascuntur.

Peccatum igitur originale attribuendum est Adamo, tanquam cause; conjugio verò & usui illius, solum tanquam ponenti per accidens conditionem aliquam, sine qua, qui concipiuntur & nascuntur in peccato, non sic conciperentur & nascerentur; quia Adamus relatè ad præceptum de non comedendo fructu arboris scientiæ boni & mali, illos tantum representavit, & ita pro illis tantum peccavit, qui ab eo per viam naturalem descendunt, & consequenter per usum conjugii generandi erant. Quod non reddit conjugium malum, nec ejus usum illicitum: hoc enim non privat homines jure naturali quod habent matrimonium contrahendi. Imò verò decretum, quo Deus voluit Adamum eos omnes qui ab eo descendunt erant per usum conjugii, representare relatè ad præceptum de non comedendo fructu, ita ut illi censerentur hoc præceptum servare vel transgredi, prout Adamus servaret vel transgrediretur, manifestè supponebat conjugium fore bonum, & usum ejus licitum, etiam ex hypothesi quod Adamus præceptum transgressurus esset, & transgrediendo admissurus peccatum, quod infecturum esset totum genus humanum.

Obj. 5. Non est potior ratio, cur trahamus peccatum ab Adamo, quam ab Eva. Non trahimus ab Eva. Ergo nec ab Adamo. *Resp. neg. maj.* Igitur peccatum originale trahimus à solo Adamo, non ab Eva, quia solus Adamus, non Eva, fuit caput morale generis humani, & solus humani generis personam sustinuit. Hinc sola Eva peccante, non fuisset, & solo Adamo peccante, fuisset peccatum originale. Hinc nullum fuisset peccatum originale, privatis parentibus

peccantibus, si Adamus non peccasset, comedendo fructum vetitum. Eccl. tamen cap. 25. dicitur: *A muliere initium factum est peccati, & per illam omnes morimur*; quia Eva ad peccandum induxit Adamum, in quo peccante omnes peccavimus, & peccando facti sumus rei mortis. Dixi autem, comedendo fructum vetitum: quia solum illud primum peccatum, quo Adamus transgressus est præceptum de non comedendo fructu, fuit, aut potuit esse peccatum posterorum ejus, quia solum illud præceptum impositum fuit, in persona Adami, iis qui ab Adamo seminaliter erant descenduri; & ita voluntas Adami non fuit secundum moralem æstimationem voluntas eorum qui ab eo seminaliter erant descenduri, nisi in ordine ad transgressionem, sicut & ad observationem præcepti de non comedendo fructu. Igitur præter huius præcepti transgressionem nulla alia transgressio Adami fuit aut potuit esse secundum moralem æstimationem posterorum ejus transgressio.

Solvuntur objectiones petite ab autoritate Patrum.

Obj. 1. Clementem Alexandrinum, qui lib. 3. Stomatium sub finem sic loquitur: *Dicant ergo nobis, ubi fornicatus est infans natus, vel quomodo sub Ade cecidit execrationem, qui nihil operatus est?* Responder Bellarminus, 1. non constare, cujus hæc sint verba, ipsius Clementis, an hæreticorum, quibuscum Clemens disputat in hoc Stomate. 2. Probabile esse, verbis illis contineri objectionem Julii Cassiani, & aliorum hæreticorum, qui generationem malam esse docebant, & idcirco damnabant nuptias. Illi enim ex hoc S. Job testimonio: *Nemo mundus a sorde, nec si sit infans unius diei*, sic argumentabantur. Infantes nascuntur immundi & peccatores. Non propter malam aliquam actionem, quam ipsi fecerint. Ergo propter malam generationem. Ergo generatio mala est, & nuptiæ illicitæ. Nam sic continuò subjicit Clemens: *Restat ergo eis, ut videtur, consequenter ut dicant malam esse generationem, non solum eam, quæ est corporis, sed etiam eam, quæ est animæ.*

Displicet hæc Bellarmini responsio recentioribus nonnullis, qui verba in objectionem citata volunt esse ipsius Clementis, non hæreticorum illorum, qui docebant illicitas esse nuptias, & generationem malam; adduntque verbis illis Clementem nihil aliud velle, quam infantes non cadere sub execrationem Adæ vi generationis per se & ex natura sua malæ, sed aliam ob causam, nempe quia peccatum Adæ fuit secundum moralem æstimationem peccatum illorum. At hæc responsio non videtur priore melior. Nam hæretici, contra quos disputat Clemens, ut probarent nuptias esse illicitas & generationem malam, ex variis Scripturæ textibus efficiebant infantes nasci immundos & peccatores, proindeque malam esse generationem, cum ex ea homines immundi & peccatores procreentur; quare si Clementis sunt hæc verba omnia: *Dicant ergo nobis, ubi fornicatus est infans natus, vel quomodo sub Ade cecidit execrationem, qui nihil est operatus?* Restat ergo eis, ut videtur, consequenter ut dicant malam esse generationem, non solum eam quæ est corporis, sed etiam eam quæ est animæ, propter quam etiam corpus; vix exculari posse videtur: videtur enim sic ad refellendos adversarios ratiocinari. Si infans peccator nascitur, vel quia propria aliqua actione peccavit, vel quia sub Adæ execrationem cecidit. Neutrum potest dici. Non primum: nam ubi fornicatus est infans, aut quid aliud simile fecit? Non etiam secundum: nihil enim operatus est, quo mereretur sub illam execrationem cadere. Neque respondere possunt infantem sub illam execrationem cadere propter generationem corporis: nam si cadit propter generationem corporis, cadit etiam & maxime propter generationem animæ, ad quam ordinatur generatio corporis; proindeque non solum generatio corporis mala est, sed etiam generatio animæ. Quod secundum repugnat.

repugnat adversariorum principiis: volunt enim animam esse à bono Deo, & consequenter generationem illius esse bonam. Itaque si verba in objectione allegata, sunt Clementis, vix ac ne vix quidem cum aliquali verisimilitudine dici posse videtur, hoc loco non impugnasse existentiam peccati originalis, quæ velut principio utebantur hæretici contra quos scribit, ad probandum nuptias esse malas, & malam esse generationem corporis, quod dicebant malum esse, & à malo principio proficisci.

Hoc autem confirmari potest ex eo, quod ibidem Clemens elevet Scripturæ textus, quibus peccatum originale probatur, & velle videatur, infantes nasci immundos immunditia tantum habitualis concupiscentiæ, non immunditia peccati propriè dicti. Itaque difficilis est hic locus Clementis, qui tamen aliunde probari potest, agnovisse peccatum originale. Nam lib. 1. Pedagogi cap. 6. sic ait: *Statim itaque regenerati recipimus perfectionem. . . Multis autem modis vocatur hoc opus, gratia, illuminatio, profectum & lavacrum. Lavacrum quidem, per quod peccata abstergimus, &c.* Agnovit igitur baptismum esse sacramentum, quo, qui baptizantur, regenerantur, hoc est, secundam generationem accipiunt, spirituales scilicet, quæ sic per transitum à statu peccati & injustitiæ, ad statum gratiæ & justitiæ: unde consequenter dicit baptismum esse lavacrum, in quo, qui baptizantur, mundantur à peccatis. Agnovit igitur baptismum à Christo fuisse institutum ad remissionem peccati, ac proinde parvulus, pro quibus etiam, & non tantum pro adultis, institutum fuisse non ignoravit, peccatum habere. Præterea, lib. 4. Strom. sub finem sic loquitur: *Tales (hoc est, omnis peccati expertes) nos esse vult, quales etiam genuit ex matrice aque (cum adhuc essemus parvuli,) generatio enim excipiens generationem, vult immortales reddere per profectum; hoc est, generatio spiritualis per baptismum continuò subsequens generationem carnalem, vulg., &c.* Unde apparet eum loqui de baptismo, quod datur infantibus, & quo dicit eos regenerari & mundari ab omni labe peccati. Agnovit igitur infantes peccatum aliquod habere.

Obj. 2. Origenem in lib. 5. comment. in Epist. ad Rom. ubi dicit, 1. Mundum, in quem Apostolus ait peccatum intrasse, esse terrenos & carnales homines, 2. Mortem, quæ in omnes homines pertransiit, non esse mortem corporis, sed mortem peccati, quæ non per propagationem, sed per imitationem in omnibus hominibus grassata est. 3. Non omnes homines, sed solum multos unius delicto peccatores effectos esse, 4. Christum ad vitam plures reduxisse, quàm Adamus ad mortem. 5. Adamum esse formam futuri, quia homines inobedientiæ Adami formam sequentes, effecti sunt peccatores. R. ad 1. & 2. Origenem non litteraliter, sed allegoricè, quod ipsi familiare est, Apostolum locis illis interpretari. R. ad 3. Apud Origenem aliud esse, peccasse, & aliud peccatorem esse: nam lib. citato p. 348. sic loquitur: *Peccatores quomodo multi & non omnes videantur, cum idem Apostolus dicat, quod omnes peccaverunt? Debemus ostendere aliud esse, peccasse, aliud, peccatorem esse. . . omnes enim potest fieri ut peccaverint, etiam si sancti fuerint, quia nemo mundus à sordibus, ne si unius diei fuerit vita ejus. . . peccatores autem facti non omnes, sed multi.* Ubi per peccatorem Origenes videtur velle intelligi, non eum omnem, qui aliquando peccavit, sed eum solum, qui peccavit voluntate propria. Itaque secundum Origenem, omnes quidem peccaverunt in Adamo pro omnibus peccante, & tamen non omnes peccatores effecti sunt, quia non omnes propria voluntate prævaricati sunt, nec prævaricationi Adæ, quæ fuit communis omnium prævaricatio, proprias prævaricationes addiderunt, ut patet in infantibus ante rationis usum mortuis, & in adultis, qui nunquam tota vita, Deo illos specialiter præservante, in mortalem culpam lapsi sunt.

R. ad 4. Origenem hoc dicere hoc sensu, quod Ada-

mus peccato suo inficiat eos tantum, qui ab illo per viam naturalem descendunt: Christus verò non solum iustificet eos, quos Adamus peccato suo inficit, sed etiam ipsum Adamum, postquam lapsus est & peccator effectus, iustificavit. Sic ergo, inquit pag. 346. *plures Christus reducit ad vitam, quàm Adam ducit ad mortem, quia etiam ipsum Adam, qui ceteris causa extitit mortis, Christus revocavit ad vitam.*

R. ad 5. Origenem, cum dicit homines formam inobedientiæ Adami sequentes, seu, quod idem est, homines propria voluntate peccantes in similitudinem prævaricationis Adæ, effici peccatores, non negare quod in eodem Adamo ipsius Adami voluntate peccarint. Imò utrumque expressè asserit, ut patet ex Respons. ad 3. & ex pag. 345. ubi hæc habet: *Aut magis simpliciter accipiendum videtur, & similitudo prævaricationis Adæ absque aliqua discussione recipiendæ; ut hoc sermone omnes, qui ex Adam prævaricatore nati sunt, judicari videantur, & habere in semetipsis similitudinem prævaricationis ejus, non solum ex semine, sed ex institutione suscepta.* Quibus verbis clare agnoscit duplicem similitudinem prævaricationis Adæ, unam scilicet, quæ contrahitur ex semine, seu per naturalem generationem, & quæ proinde reperitur in omnibus & singulis, qui naturaliter generantur, & est originale peccatum; alteram verò, quæ ex institutione suscepta, hoc est, ex propria electione & actione contrahitur, quæque proinde non reperitur, nisi in adultis, qui libertate propria abutuntur, & abutendo imitantur prævaricationem Adami, qui magna illa, qua fruebatur, abutens libertate, se ipsum simul & posteros suos gravis prævaricationis reos constituit.

Obj. 3. Tertullianum, qui loquitur sic lib. de bapt. c. 18. *Veniant ergo dum adolescent, veniant dum discunt, dum quo veniant docentur, sicut Christiani cum Christum nosse potuerint, quid festinat innocens ætas ad remissionem peccatorum?* Et lib. de anima c. 39. *Sic & omnibus genti deputantur, quod demonum nomen est. Adde nulla ferme natiuitas munda est, utique ethnicorum.* Hinc enim & Apostolus ex sanctificato alterutro sexu sanctos procreari ait, tam ex seminis prerogativa, quàm ex institutionis disciplina. Quibus verbis videtur saltem probare de filiis fidelium, quod procreentur sine peccato originali.

R. ad 1. Tertullianum ibi nihil aliud velle, quàm expedire, ut baptismus parvulorum citra mortis periculum ulque ad ætatem adultam differatur, ut illum majori cum fructu recipere possint. Hanc autem parvulorum ætatem innocentem vocat, non quia nullum planè peccatum habet, sed quia non habet peccata actualia seu personalia. Idem respondet pro S. Chrysostomo S. Augustinus lib. 1. contra Julianum c. 6. *Peccata dixit parvulos non habere, sed propria. Unde illos innocentes merito nuncupamus, secundum id quod ait Apostolus, nondum natos nihil egisse boni, sive mali.*

R. ad 2. 1. Tertullianum ibi nativitatem ethnicorum immundam dicere, non propter peccatum aliquod, quod ipsi contraxerint, & quod non contraxerint filii parentum fidelium, sed propter superstitiones in illa usitatas. Cui enim hominum, inquit, non adhibebit spiritus nequam, ab ipsa etiam janua natiuitatis animas aucupabundus, vel qua invitatus tota illa puerperii superstitione? Ita omnes idololatria obsterice nascuntur: dum ipsi adhuc uteri infans apud idola confectis redimiti, genimina sua demoniorum candidata profitentur: dum in partu Lucina & Diana ejulatur: dum per totam hebdomadam Junoni mensa proponitur? 2. Et ita nativitatem parvulorum apud Christianos sanctam esse, quia caret ejusmodi superstitionibus, non quia Christianorum parvuli nascuntur sine peccato originali: imò quod hoc peccato infecti nascuntur, sicut & ethnicorum filii, ibidem aperte docet, dictum Apostoli sic exponens: *Quasi designatos tamen sanctificari, ac per hoc etiam saluti, intelligi volens fidelium filios, ut hujus spei pignore matrimonii, quæ retinenda censuerat, patrocinaretur: alioquin memine-*

minerat Dominica definitionis: Nisi quis nascatur ex aqua & spiritu, non introibit in regnum Dei, id est, non erit sanctus. Qua Dominica definitione significatur necessitas baptismi pro parvulis omnibus, etiam Christianorum, & consequenter parvulorum omnium nativitas in statu peccati.

Itaque juxta mentem Tertulliani, nativitas parvulorum omnium Sanctorum, tam apud fideles quam apud infideles, immunda est, quatenus parvuli omnes, tam apud fideles quam apud infideles, nascuntur peccatore & injusti: unde indigent omnes baptismo, ut ex injustis & peccatoribus fiant justis & sancti, & ita possint introire in regnum Dei. Attamen nativitas parvulorum apud Christianos munda & sancta recte dici potest; cum ex omni parte immunda sit apud ethnicos; quatenus apud Christianos per caeremonias sacras parvuli deputantur ad cultum Dei, ad sanctitatem & ad salutem aeternam; apud ethnicos vero per execrandas superstitiones deputantur ad cultum daemonum, quibus mancipantur, ad immunditiam omnem, & aeternam damnationem. Hanc esse genitricem Tertulliani mentem, amplius pater ex verbis, quae continuò subjicit cap. 40. *Ita omnis anima eo usque in Adam censetur, donec in Christo recenseatur, tandiu immunda, quandiu recenseatur; peccatrix autem, quia immunda recipiens ignominiam ex carnis societate.* Igitur ex Tertulliano omnes omnino parvuli ante baptismum immundi sunt & peccatores propter Adami peccatum.

Obj. 4. S. Chrysostomum pluribus locis, in quibus videtur negare peccatum originale. Nam sic loquitur hom. 17. in 1. ad Cor. Quid igitur faciam, inquit, propter illum (videlicet Adamum) peccato? minime propter illum. Neque enim tu sine peccato permansisti: quod si non idem peccatum, tamen aliud commissisti. Et homil. 39. in eand. Epist. Quid igitur, dic mihi, num omnes in Adam morte peccati mortui sunt? Quomodo ergo Noe vir justus saeculo suo fuit? quomodo Abraham? quomodo Job? Et hom. 24. in Epist. ad Ephes. Corruptibile nobis corpus, sed incorruptibilis anima. Ne igitur & ipsam corrumpamus. Hoc primum primi hominis peccatum fecit, quod autem post lavacrum sit, etiam animam corrumpere potest. Et hom. ad Neophitos: Vides quot sunt baptismatis largitates? Sed multis quidem videtur baptismi gratiam in peccatorum tantum remissione consistere. Nos autem baptismi honores jam computavimus decem. Hac de causa & infantulos baptizamus, quamvis non sint inquinati peccato; nempe ut eis addatur sanctitas, justitia, adoptio, hereditas & fraternitas Christi. Et homil. 10. in Epist. ad Rom. Videtur questionem non parvam habere, quod dictum est (videlicet multos ob unius inobedientiam peccatores extitisse) illo enim peccante ac mortali infecto, & qui ex eo orti sunt, eos tales esse, nihil absurdum est. At ex illius inobedientia alterum peccatorem extitisse, id quam, obsecro, congruentiam & consequentiam habet? ... Quid igitur hoc loco verbum hoc (peccatores) significat? Mihi videtur tantumdem significare, quantum illud (supplicio obnoxii ac mortis rei) quod Adam mortuo, omnes sunt mortales effecti.

R. cum S. Augustino lib. 1. contra Julianum cap. 6. negando, quod S. Chrysostomus peccatum originale aut impugnarit, aut non confessus fuerit. Et verò homil. ad Neophitos sic ait: *Venit semel Christus, invenit nostrum chyrogaphum paternum, quod scripsit Adam. At, obsecro, quid intelligit Chrysostomus per chyrogaphum illud paternum, quod scripsit Adam, & quod nostrum est, nisi peccatum ab Adam, ut morali nostro capite, commissum, quod sic fuit Adami proprium, ut etiam nostrum sit, & ita propter illud nascamur obnoxii odio Dei, & mortis? Et homil. 10. in Epist. ad Rom. Quod Christo crux & sepulcrum, hoc nobis baptisma fuit, quamvis non nascamur in rebus. Ille enim carni & mortuus & sepultus est, nos autem peccato utrumque. Quibus verbis Chrysostomus, ut Augustinus observat, clarè docet eos omnes, qui baptizantur in Christo, per baptis-*

mum mori & sepeliri peccato, sicut ipse Christus carni mortuus & sepultus est. Parvulos autem in Christo baptizari agnovit Chrysostomus. Parvulos igitur agnovit mori & sepeliri peccato per baptismum, proindeque eos ante baptismum habere peccatum. Et ead. homil. Liqueat quod non ipsum peccatum, quod à legis transgressione ortum est, sed illud quod ab Adam inobedientia, ipsum illud, inquam, peccatum erat, quod omnia perdebant. Ecce disertè distinguit duplex peccatum; unum, quod in nobis oritur ex propria legis transgressione, & est peccatum actuale seu personale; alterum, quod in nobis oritur ex inobedientia Adami, & est peccatum originale, propter quod ait Chrysostomus mortem regnasse, etiam antequam lex daretur. Et hom. 4. in 1. ad Cor. Deus in regenerationis lavacro mentem gratia tangit, radicale peccatum evellit. Deus igitur, juxta Chrysostomum, in baptismo non solum infundit gratiam, sed etiam evellit radicale peccatum. At peccatum hoc radicale aliud esse non potest, quam peccatum quod ab Adam, velut à radice nostra, trahimus, quo maculamur ab instanti conceptionis, & quod tam in parvulis quam in adultis per baptismum absumitur. Nam, ut ibidem ait S. Doctor, Spiritus sanctus in baptismo, velut in fornace, recoquit ipsam (mentem,) & peccatum consumendo, quodlibet auro purius splendorem reddit. His praesuppositis,

R. ad 1. Chrysostomum ibi alloqui homines baptizatos, & proinde eos, qui immeritò causam damnationis suae rejiciebant in Adamum; cum per baptismum condonatum eis jam esset peccatum originale, & ita jam damnati non possent, nisi propter peccata, propria voluntate commissa. Immeritò igitur querebantur de Adamo, non quia nullum ab eo traxerant peccatum, quod posset esse causa damnationis; sed quia peccato quod ab eo traxerant, illis per baptismum jam condonato, non nisi propriae voluntatis vitio damnari poterant, & ipsi, si vellet, & à peccato, ut poterant, abstinere, damnationem vitarent.

R. ad 2. Chrysostomum loqui de morte peccati, non qualibet, sed irreparabili; nec negat simpliciter omnes in Adam mortuos esse morte peccati, sed solum negat omnes in Adam morte peccati irreparabiliter mortuos esse; & sic ratiocinatur. Quando Apostolus dicit omnes in Adam mortuos esse; cum loquatur de morte irreparabili seu inevitabili, intelligendus est de morte corporis, non de morte peccati, seu de morte animae per peccatum: nam si omnes in Adam irreparabiliter & inevitabiliter mortui sunt morte peccati, neque Noe, neque Abraham, neque Job, neque alii quam plurimi unquam justis fuerunt. Quod tamen falsum est.

R. ad 3. Chrysostomum sermonem habere de baptizatis, & hunc verborum illius sensum esse: In nobis baptizatis corpus est corruptibile, hoc est, necessarium corrumpendum propter moriendi necessitatem, quam primum primi hominis peccatum fecit, & quam baptismus non tollit. At in nobis baptizatis anima corruptibilis non est, hoc est, non necessarium corrupta vel corrumpenda morte peccati; sed potest manere incorrupta, si velimus baptismalem gratiam diligenter conservare, & ab omni culpa gravi abstinere: sicut etiam possumus illam corrumpere, baptismi gratiam amittendo, & graviter peccando: neque enim baptismus impeccabiles nos efficit.

R. ad 4. 1. in Graeco non legi, infantes non habentes peccatum, quod fortasse trahi posset ad peccatum originale; sed legi, infantes non habentes peccata; quod proculdubio intelligi debet de peccatis actualibus & personalibus. 2. Chrysostomum hic apertè agnoscere parvulos ante baptismum esse in statu peccati, injustitiae & damnationis: cum non detur medium inter hunc statum, & statum sanctitatis, justitiae, adoptionis, &c. In quo tamen parvuli non constituuntur, nisi per baptismum. Hic igitur apertè agnoscit in parvulis peccatum originale. Disputat autem S. Doctor contra quosdam, qui negabant adultis infundi gra-

gra-

gratiam in baptismo, sed solum per condonationem extrinsecam remitti peccata actualia; quos refellit exemplo parvulorum, qui baptizantur, non ut eis remittantur peccata actualia, quibus carent, sed ut præter originalis peccati remissionem, accipiant sanctitatem, iustitiam, adoptionem, ius ad æternam hereditatem & Christi fraternitatem: nam his omnibus privantur ante baptismum, & post baptismum habent omnia: non autem habent, nec habere possunt proprio aliquo suo merito: unde superest ut habeant vi solius baptismi suscepti.

R. ad 5. quod maiorem videtur habere difficultatem, Chrysostomum nihil aliud velle, quam per unius actuale & personalem inobedientiam, non posse constitui alterum actum & personaliter inobedientem, nec negat, sed potius expressè asserit, per unius personalem inobedientiam posse alterum contrahere meritum supplicii & mortis; quod est, propter unius personalem inobedientiam perinde se habere in æstimatione morali posse alterum in ordine ad iustum supplicium iustamque mortem, ac si ipse personaliter inobediens fuisset, ac proinde propter unius personalem inobedientiam, ut nos loquimur, posse alterum constitui habitualiter inobedientem & peccatorem: habitualiter enim inobedientem & peccatorem dicimus eum, qui five propter propriam five propter alterius inobedientiam dignus est odio Dei & pœna æterna. Unde dicimus posteros Adami concipi & nasci habitualiter inobedientes & peccatores, quia propter personalem inobedientiam Adami concipiuntur & nascuntur digni odio Dei & pœna æterna. Quod non negat hoc loco Chrysostomus, sed solum negat, & cum eo negamus, propter personalem & actualem Adami inobedientiam posteros ejus concipi actualiter & personaliter inobedientes & peccatores.

Porro eodem sensu Augustinus ipse lib. 16. de Civit. c. 27. asserit peccatum originale non esse nisi improprie peccatum. *Si parvuli*, inquit, *quod vera fides habet, nascuntur non proprie, sed originaliter peccatores, &c.* Nam per peccatum proprie dictum manifestè intelligit peccatum actuale & personale, & per inobedientiam retractabile, quod propria voluntate committitur, quale profecto nec habent nec habere possunt infantes. Unde peccatum originale, quocum nascuntur infantes, nec est nec potest esse huiusmodi peccatum, & ita nec est nec potest esse peccatum proprie hoc sensu. Nascuntur igitur infantes, juxta S. Augustinum, non proprie, sed originaliter peccatores, quia nascuntur digni odio Dei & damnatione, non propter peccatum aliquod propria voluntate commissum, sed propter peccatum commissum à primo parente: nascuntur enim sine actuali & personali peccato, at non sine habituali; quia nascuntur infecti peccato primi parentis, & propter illud odio Dei & damnatione digni; vel, si vis, magis ad modum loquendi S. Doctoris, infantes nascuntur non proprie, sed originaliter peccatores, quia nascuntur, non cum actuali & personali culpa, sed cum habituali concupiscentia, ad grave vituperium & damnationem illis imputabili, non per se & ex natura sua, sed propter personalem Adami inobedientiam, cujus est effectus, & que illis tandiu moraliter inhaeret, quandiu per baptismum illis non dimittitur.

Obj. 5. Theodoretum. Nam 1. in libris hæreticarum fabularum non meminit eorum, qui negant peccatum originale. 2. Textus Scripturæ, quibus originale peccatum probatur, exponit, ut solebant Pelagiani. *Resp.* Quacumque tandem de causa peccati originalis impugnatores silentio prætermiserit Theodoretus, & quantumvis interdum Scripturæ textus, ut Pelagiani solebant, exposuerit, facile tamen ostenditur illum non aliter, quam alii Scriptores catholici senserint, de peccato originali sensisse. Nam 1. in Epitome divinorum decretorum c. 11. sic loquitur: *Divina misericordia, cum omnes homines essent sub maledicto, & peccati laqueis essent implicati, per unius iustitiam dedit omnibus salutem.* Ecce aperte docet omnes homines propter peccatum Adami fuisse

se sub maledicto, & peccati laqueis irretitos. Loquitur autem de omnibus sine exceptione hominibus, ac proinde & de infantibus, qui non possunt irretiri laqueis peccati personalis, & ita censendus est loqui de peccato originali, cum ait omnes homines propter Adami peccatum fuisse sub maledicto, & peccati laqueis implicatos. Et rursus ibidem: *Cum ostendisset, unius iustitiam fuisse communis peccati salutare medicamentum, ostendit per ipsum quoque fuisse peractam mortis dissolutionem.* At obsecro, quodnam est peccatum illud commune, cujus iustitia Christi fuit salutare medicamentum, nisi peccatum, quocum nascuntur omnes homines, & quod à primo parente traxerunt?

2. Hæc habet in expositione cap. 5. Epist. ad Rom. *Dicit itaque divinus Apostolus, quod cum Adam peccavisset, & mortalis propter peccatum factus esset, utrumque ad genus pervenit, id est, peccatum & mors. Ad omnes enim mors pervasit, quatenus omnes peccaverunt: non enim propter primi hominis peccatum, sed propter suum unusquisque mortis decretum suscipit.* Quid clarius & expressius dici potest pro peccato originali? Juxta Theodoretum, Adamo peccante, & propter peccatum debitum mortis incurrente, utrumque, nempe peccatum & mortis debitum, pervasit ad genus humanum. Necessitas moriendi pervasit ad omnes, quia omnes peccaverunt, hoc est, quia omnes nascuntur infecti peccato sibi proprio & intrinseco: unusquisque enim decretum mortis suscipit, non propter peccatum primi hominis, sed propter peccatum ex primi hominis peccato derivatum in omnes ejus posteros, quorum unicuique inexistit, & in unoquoque permanet, donec per baptismum deleatur; vel, si vis, non propter primi hominis peccatum, quia fuit proprium ejus peccatum, sed quia fuit commune generis humani peccatum, quod ita toti generi commune est, ut proprium fiat & suum unicuique, hoc ipso quod via naturali generatur.

Hanc autem esse Theodoretum mentem, patet ex eo quod manifestum sit eum non loqui de peccato actuali, tum quia non omnes qui mortis decretum suscipiunt, peccant, aut etiam peccare possunt peccato actuali & personali, ut patet in infantibus, ante adultam ætatem morientibus; tum quia Theodoretus expressè docet peccata actualia non præcedere, sed subsequi decretum mortis: docet enim hoc loco, Adamum peccando mortalem effectum esse, mortalem effectum generasse homines mortalem habentes naturam, proindeque indigentem multis, in quorum usu debita moderationis limites excedere pronum nobis est, & excedendo peccamus actu & personaliter: unde juxta Theodoretum, naturæ nostræ mortalitas causa est vel occasio peccatorum nostrorum actualium & personalium. *Is, inquit, deceptus mandatum transgressus est... cum mortis decreto factus fuisset obnoxius, ita Cain, & Set, & alios genuit. Hi verò omnes, utpote ex eo geniti, habebant mortalem naturam. Eiusmodi autem natura multis indiget, & cibo, & potu, & indumentis, & habitatione, & diversis artibus. Eorum autem usus sæpè ad mediocritatis exuperationem incitat. Mediocritatis autem exuperatio peccatum generat.*

ARTICULUS II.

Utrum posteri Adami verè & proprie peccaverint in ipso Adamo peccante contra preceptum de non comedendo fructu.

RESPENSIO I.

Posteri Adami verè & proprie peccaverunt in ipso Adamo peccante contra, &c.

Prob. 1. autoritate Apostoli, qui videtur hoc manifestè docere Rom. c. 5. cum ait: *In quo omnes peccaverunt.* Nam verba Scripturæ accipienda sunt in sensu proprio & obvio, nisi gravis aliqua ratio, vel

alia

alia Scriptura clatior cogat ad aliter sumendum. At hic neque gravis aliqua ratio, neque alia Scriptura cogit ad sumendum in sensu improprio verbum hoc peccare. Idem etiam docet eadem claritate in ead. epist. c. 3. cum dicit: *Omnes peccaverunt, & egent gloria Dei*. Quibus verbis disertè asserit omnes, etiam infantes, indigere Christo redemptore, quia omnes, etiam infantes, peccaverunt. At infantes non peccaverunt, nec peccare potuerunt voluntate propria: superest ergo, ut peccaverint voluntate alterius, nempe voluntate Adami.

Prob. 2. autoritate Patrum, ut Basilii de laudibus jejuni: *Quia non jejunavimus* (in Adamo scilicet,) *ideo exulamus à paradiso*. Augustini lib. 3. de peccat. mer. & remiss. c. 7. *In Adam omnes tunc peccaverunt, quando in ejus natura illa insita, in qua eos gignere poterat, adhuc omnes ille unus fuerunt*. Et Bernardi serm. 1. de Dominica 1. post octavam Epiph. *Aliena lavit aqua, quos culpa inquinaverat aliena. Nec tamen sic alienam dixerim, ut negem nostram; alioquin nec inquinaret. Sed aliena est, quia in Adam omnes nescientes peccavimus: nostra, quia est in alio, nos tamen peccavimus, & nobis iusto Dei iudicio imputabatur, licet occulto*.

Prob. 3. ratione. Quia, ut explicabitur, voluntas & libertas Adami in ordine ad transgressionem, sicut & ad observationem præcepti de non comedendo fructu arboris scientiæ boni & mali, fuit, secundum moralem æstimationem, voluntas & libertas posterorum ejus. Ergo Adamus non potuit observare vel transgredi præceptum illud, quin posterii ejus observarent vel transgredirentur, secundum moralem æstimationem. Ergo Adamo præceptum illud transgrediente, posterii ejus illud idem præceptum, secundum moralem æstimationem, transgressi sunt, & consequenter peccatum Adami fuit peccatum posterorum ejus, secundum moralem æstimationem. Quo supposito, facile intelligitur quomodo posterii Adami nascentur infecti peccato illius, & propter peccatum illius habitualiter peccatores, hoc est privati pulcritudine debita, nempe gratia sanctificante, adeoque odibiles Deo, & digni æterna damnatione: Quod aliter vix ac ne vix quidem potest intelligi.

Dices. Quando peccavit Adamus, nondum erant ejus posterii, & ita peccatum ejus non potuit illis esse voluntarium. *R. 1.* ex eo quod posterii Adami nondum fuerint quando peccavit, sequi tantum, quod non potuerint tunc peccare voluntate propria, & quod peccatum Adami non potuerit illis voluntarium esse voluntate propria. At tunc potuerunt peccare, ut re ipsa peccarent voluntate Adami, & peccatum Adami potuit illis esse & re ipsa fuit illis voluntarium voluntate ipsius Adami, quia voluntas Adami potuit esse, & re ipsa fuit, secundum moralem æstimationem, voluntas illorum. Unde *R. 2.* dist. Quando Adamus peccavit, posterii ejus nondum erant in se, C. Nondum erant æquivalenter & secundum moralem æstimationem in ipso Adamo in ordine ad præceptum de non comedendo fructum, N. Tunc igitur unus quidem erat in se, sed unus ille omnes erat æquivalenter & secundum moralem æstimationem in ordine ad præceptum de non comedendo fructu. Unde necessarium erat, ut quidquid ille unus circa præceptum illud faceret, omnes æquivalenter & secundum moralem æstimationem facerent.

RESPONSIO II.

Ex posteris Adami illi omnes & soli peccaverunt in Adamo peccante contra præceptum de non comedendo fructu, qui ab eo per viam generationis naturalis descensuri erant.

Et 1. quidem quod ex posteris Adami illi soli peccaverint, &c. patet in Christo, qui sine blasphemia & impietate dici non potest peccasse in Adamo, & quem certissimum est nullum unquam habuisse peccatum, sive propria, sive aliena voluntate contrarium; *Talis enim debebat*, sicut ait Apostolus Hebr.

c. 7. *ut nobis esset pontifex sanctus, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus*.

2. Quod ex posteris Adami illi omnes peccaverint, &c. *prob.* Quia nequidem B. Virgo potest excipi. Nam 1. verba Scripturæ, *In quo omnes peccaverunt*, & *Omnes peccaverunt, & egent gloria Dei*, quibus significatur in Adamo peccasse posteros ejus, generalia sunt, & nulla sufficiens est ratio illa restringendi, & ab illis B. Virginem excipiendi. 2. Cum Apostolus ait, *Omnes peccaverunt, & egent gloria Dei*, utraque pars propositionis sumi debet cum eadem universalitate, ut per se clarum est. Sed Beata Virgo cum reliquis omnibus eget gloria Dei. Ergo Beata Virgo cum reliquis omnibus peccavit. Ergo cum reliquis omnibus peccavit voluntate Adami, vel dicendum est, quod absit, eam voluntate propria peccasse. Similiter cum Apostolus ait 2. Cor. c. 5. *Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt*; utraque pars distributionis, ut per se patet, æquè universalis est. Sed Christus mortuus est pro omnibus, nullo excepto, ut fide constat. Ergo omnes, nullo excepto, mortui sunt, & consequenter B. Virgo mortua est saltem in Adamo, quando scilicet, ipso peccante, peccavit; quia voluntas Adami eras moraliter voluntas B. Virginis, sicut & reliquorum omnium, qui ab eo per viam naturalem descensuri erant. Denique cum Apostolus dicit 1. Corin. c. 15. *Sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes vivificabuntur*; aperte significat ad eundem Adami posteros pertinere peccatum ejus, ad quos pertinet vivificatio seu justificatio Christi. Sed B. Virgo fuit vivificata & justificata per Christum. Ergo mortua est per Adamum, quando scilicet Adamus non solum sibi, sed etiam posteris suis peccavit.

Confirm. 1. Nemo mortem patitur, nisi vel quia eam meritis est propter aliquod suum peccatum, ut pro aliorum peccatis satisfaciatur, ut docet S. Augustinus lib. 4. contra duas epist. Pelag. c. 4. *Puniri*, inquit, *trahenda mortem sine meritis mortis ... de uno solo mediatore ... Catholica fides novit*. Atqui B. Virgo mortua est, nec mortua est ad satisfaciendum pro peccatis hominum: alioquin homines per B. Virginem redempti sunt, quod hæreticum est. Ergo B. Virgo mortua est, quia mortem merita est per aliquod suum peccatum: nemo enim nisi per peccatum, mortis meritum habere potest. Ergo B. Virgo peccatum habuit, vel propria, vel alterius, nempe Adami, voluntate commissum. Non primum, Ergo secundum.

Confirm. 2. B. Virgo fuit redempta per Christum redemptione propriè dicta: nemo enim dixerit Christum non fuisse nisi improprie redemptorem B. Virginis. Atqui redemptio propriè dicta, est remissio peccati, & satisfactio pro persona redempta: redemit enim nos propriè Christus, per mortem suam merendo nobis peccatorum remissionem, & pro nobis satisfaciendo; neque genus humanum per Christum fuisset propriè redemptum, si propter ejus merita Deus Adamum & posteros ejus à lapsu præservasset, sicut præservavit Angelos bonos. Ergo B. Virgini propter merita Christi remissum fuit peccatum aliquod: non nisi peccatum ab ea in Adamo commissum. Ergo, &c.

Dices. Hæc doctrina multum derogat sanctitati & puritati B. Virginis. *R.* hanc doctrinam nihil sanctitatis & puritatis B. Virgini detrahare, quod ei prudenter secundum Scripturas & sensum Patrum tribui possit. Præterea, dicimus B. Virginem in Adamo peccasse, ut simul contendamus eam hoc peccato nunquam fuisse infectam, & propter illud gratia sanctificante privatam, Deo odiosam, & æternæ damnationi obnoxiam; cum, ut infra ostendetur, propter merita Christi, hujus peccati, quod non propria, sed Adami voluntate commiserat, remissionem à primo instanti animationis obtinuerit cum infusione gratiæ sanctificantis: ita ut etiam pro primo illo instanti reali, quo cepit esse, fuerit omnis exers macula, munda, sancta, Deo grata, ejus

ejus amica & filia adoptiva, atque regni cœlestis hæres, & cohares Christi filii sui.

Dices. Major gloria esset B. Virginis, majusque privilegium, præservatam fuisse, ne in Adamo peccaret. R. majorem hanc gloriam non esse tribuendam B. Virgini sine sufficienti fundamento, quale nullum est, Imò tribui non potest secundum Scripturas & sensum Patrum. Præterea, major procul dubio fuisset gloria B. Virginis, non nasci ex Adamo, aliisque parentibus peccato maculatis, quorum etiam aliqui fuerunt reprobi, & tamen ex eis nasci B. Virginem voluit Deus. Itaque hujusmodi argumenta nihil probant. Addo, graves aliquos Doctores, ut Bellarminum, Valquem, &c. oppositam sententiam, quæ docet B. Virginem in Adamo non peccasse, notare ut periculosam, & fidei minus consentaneam.

ARTICULUS III.

Quomodo fieri potuerit & factum sit, ut posterius Adami in ipso contra præceptum de non comedendo fructu peccante peccaverint.

RESPONSIO I.

Deus potuit in voluntate Adami includere voluntates posterorum ejus in ordine ad observationem & transgressionem præcepti de non comedendo fructu.

Prob. Nam v. g. Respublicæ & Principes possunt includere voluntates subditorum suorum in voluntate unius in ordine ad aliquos actus & effectus morales, qui non excedunt eorum jurisdictionem: ut patet in pupillis, quorum voluntas in voluntate tutorum jure civili posita est in ordine ad certos effectus. Ergo à fortiori Deus, qui habet supremum in creaturas suas dominium, potuit in voluntate Adami includere voluntates posterorum ejus in ordine ad quoscunque effectus, & consequenter in ordine ad observationem & transgressionem præcepti de non comedendo fructu: ita ut si observaret præceptum, censeretur observare; si verò transgrediretur, transgredi censeretur.

RESPONSIO II.

Deus re ipsa in ordine ad observationem & transgressionem præcepti de non comedendo fructu inclusit in voluntate Adami voluntates posterorum ejus, qui ab eo per viam generationis naturalis descensuri erant.

Prob. Nam 1. Deus potuit hoc facere, ut probatum est. 2. Ad negandum quod fecerit, asserti non potest ratio, quæ sit alicujus momenti. 3. Ad affirmandum quod fecerit, gravem habemus rationem, Nam hoc pacto faciliè intelligitur & explicatur, quomodo in Adamo contra præceptum de non comedendo fructu peccante posteri ejus peccaverint. Supposito enim quod Deus re ipsa, &c. 1. voluntas & libertas Adami, relatè ad præceptum de non comedendo fructu, fuit secundum æstimationem moralem voluntas & libertas hominum, qui ab eo naturaliter descensuri erant. 2. Et ita Adamus non potuit transgredi præceptum de non comedendo fructu, quin simul præceptum illud, secundum moralem æstimationem, transgredirentur homines ab eo naturaliter descensuri. 3. Et ita peccatum, quo Adamus præceptum de non comedendo fructu transgressus est, fuit secundum moralem æstimationem peccatum hominum, qui ab eo naturaliter erant descensuri. 4. Et ita omnes illi & soli in Adamo seu per Adamum peccaverunt, qui erant ab eo naturaliter descensuri. 5. Quærenti quare infans concipiatur & nascatur privatus gratia, odibilis Deo, & reus damnationis, respondeo, quia concipitur & nascitur infectus peccato primi parentis. Quærenti quare concipiatur & nascatur infectus peccato primi parentis, respondeo, quia ubi primum incipit esse, perinde se habet in ordine ad contrahendam maculam hujus peccati, ac si illud voluntate propria commisisset. Quærenti quare sic se habeat, respondeo, quia voluntas & libertas primi

parentis, relatè ad tale præceptum, fuit æquivalenter & secundum moralem æstimationem voluntas & libertas infantis: unde primo parente tale præceptum transgrediente, infans æquivalenter & secundum moralem æstimationem illud transgressus est, atque ita primi parentis transgressio fuit æquivalenter & secundum moralem æstimationem transgressio infantis.

Obj. Non potest dici quomodo Deus in voluntate Adami voluntates posterorum ejus incluserit. R. hoc ipso inclusisse, quod absolute & efficaciter voluit, ut Adamus posteros relatè ad tale præceptum apud se repræsentaret, ut sive observaret, sive transgrediretur, censeretur nomine omnium & pro omnibus observare, vel transgredi; vel, quod idem est, ut sive observaret sive transgrediretur, in eo & per eum observare vel transgredi censeretur ejus posteri.

Dices. Vel hoc Deus voluit independenter ab Adamo, vel non. Item Deum hoc velle, vel innouit Adamo, antequam peccaret, vel non innouit. R. nobis probabilius videri, quod Deus hoc voluerit independenter ab Adamo, quia hic modus volendi possibilis est, & magis decebat supremam Dei majestatem, ejusque supremum in creaturas dominium; nec occurrit ratio alicujus momenti, quæ suadeat Deum ad hoc volendum expectasse consensum Adami. Videretur autem nobis hanc Dei voluntatem Adamo, antequam peccaret, innouisse, ut inde cautior evaderet, & intimatam fuisse verbis illis Genes. c. 2. *In quocunque die comederis ex eo, morte morieris.* Quibus, juxta communem Interpretum sententiam, Deus Adamo & posteris ejus, qui ab eo seminaliter descensuri erant, mortem tum corporalem tum spiritalem comminatus est.

Dices. Si Deus sic inclusit in voluntate Adami voluntates posterorum ejus, peccatum Adami Deo potius quam posteris ejus tribuendum est. R. neg. Deus enim in voluntate Adami non inclusit voluntates posterorum ejus ea intentione, ut in eo peccante peccarent; sed ex sincero affectu, ut in Adamo præceptum observante censerent ipsi observare, & sic observando mererentur justitiam originalem; vel, quod eodem redit, ut Adamus non solum pro se, sed etiam pro posteris præceptum observans illis justitiam originalem mereretur.

Dices. Si Deus sic inclusit in voluntate Adami voluntates posterorum ejus, iniit pactum aliquod cum Adamo, & ejus posteritate in ipso. Sed tale pactum est merum commentum. R. Deum cum Adamo, & ejus posteritate in ipso, iniisse pactum, non formale, positum in consensione duorum vel plurium, sed virtuale, positum in decreto efficaci, quo voluit absolute & efficaciter, non expectato Adami consensu, ut Adamus esset caput morale posterorum suorum, eoque repræsentaret in observatione vel transgressionem præcepti de non comedendo fructu; ea lege, ut ipso præceptum observante, infunderetur illis originalis justitia propter observationem præcepti, quæ esset illorum æquivalenter, & secundum æstimationem moralem; illo verò transgrediente præceptum, nascerentur sine originali justitia, utpotè ea indigni propter transgressionem parentis, quæ illorum æquivalenter & moraliter esset transgressio, qua proinde à primo instanti conceptionis macularentur, nisi ab hac macula per speciale beneficium præservarentur. Hoc autem pactum malè dicitur esse merum commentum: cum illud inter alios agnoverit Sanctus Augustinus lib. 16. de Civitat. cap. 27. ubi hæc verba Genes. cap. 17. *Pactum meum irritum fecit*; sic habet: *Omnes in illo uno testamentum Dei dissipaverunt, in quo omnes peccaverunt.* Quibus verbis S. Doctor totam doctrinam à nobis hoc Art. traditam compendiosè exprimit.

Dices. Tale pactum esset injustum. R. neg. Cum enim Deus supremum habeat in dominium in creaturas suas, potuit absque ullius injuria omnium nostrum voluntates ponere in voluntate unius in ordine ad actum, à quo pendere volebat justitiæ originalis transfusionem, præsertim cum posuerit in volun-

luntate unius, quem tot donis scientiæ, virtutum & iustitiæ originalis præmunivit, cum rem facilem præcepit, quem ad implendum præceptum abundantius auxilio adjuvit, propositum etiam tanto in obedientia mercedem, & privato ipsius & totius posteritatis commodo.

Obj. 2. Posterius Adami in eo peccaverunt, quia in eo virtualiter continebantur, tanquam in capite physico humani generis, quatenus omnes ab eo per generationem naturalem descendunt erant. *R.* hoc dici non posse: alioqui peccassent non solum peccato, quo transgressus est præceptum de non comedendo fructu, sed etiam omnibus aliis peccatis ejus, etiam venialibus; quia tunc non esset potior ratio pro uno Adami peccato, quam pro aliis. Dicendum igitur in Adamo peccante posteros ejus peccasse, quia in eo continebantur ut capite morali, & persona illos representante vi divini constitutionis, quoad transgressionem sicut & observationem præcepti de non comedendo fructu. Quo supposito, intelligitur quare posteri Adami uno illius peccato peccarint, & non aliis.

ARTICULUS IV.

Quinam contrahant peccatum originale.

RESPONSIO I.

Illi soli contrahunt peccatum originale, qui ab Adamo per generationem naturalem descendunt.

Prob. ex Conc. Trid. sess. 6. c. 3. ubi dicitur: *Homines, nisi ex semine Ade propagati nascerentur, non nascerentur iniusti.* Ratio à priori est, quia illi tantum contrahunt peccatum originale, qui peccaverunt in Adamo. Nam contrahere peccatum originale, nihil aliud est, quam ab origine habitualiter maculari peccato primi parentis. Illi autem soli hoc modo maculantur, aut etiam maculari possunt peccato primi parentis, ad quos peccatum illud pertinet; & peccatum illud ad eos tantum pertinet, qui peccaverunt in primo parente; proindeque illi tantum contrahunt aut etiam contrahere possunt peccatum originale, qui in Adamo peccaverunt. Atqui illi tantum peccaverunt in Adamo, qui ab eo per generationem naturalem descendunt; cum illorum tantum, & non aliorum, voluntates inclusæ fuerint in voluntate Adami. Ergo, &c. Hinc Christus, qui non per viam generationis naturalis, sed mirabili Spiritus sancti opera conceptus est, nec contraxit nec contrahere potuit peccatum originale.

RESPONSIO II.

Omnes illi contrahunt peccatum originale, qui per generationem naturalem descendunt ab Adamo, nisi speciali beneficio ab illo communi malo eximantur.

Est contra Calvinistas, docentes natos ex parentibus fidelibus, à reatu peccati originalis immunes esse per non imputationem. Quamvis enim agnoscant in filiis parentum fidelium esse habituales concupiscentiam, in qua totam originalis peccati rationem constituunt; volunt tamen esse in illis sine reatu pœnæ, & exclusione à regno cœlorum, præcisè propter parentum sanctitatem, & nullo alio adhibito remedio. Contra hunc perniciosissimum errorem,

Prob. Resp. 1. Ex Script. Nam David natus erat ex parentibus fidelibus, & tamen Psal. 50. fatetur se conceptum fuisse cum reatu peccati originalis. *Ecco*, inquit, *in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.* Cum autem dicit, *in iniquitatibus*, numerum pluralem ponit pro singulari, quod Hebræis familiare est. Idem testatur Apostolus Ephes. 2. ubi de se & aliis fidelium parentum filiis affirmat, quod tam nati essent obnoxii odio Dei, & consequenter quod tam nati essent cum peccati originalis reatu, quam parentum infidelium filii. *Eramus*, inquit, *natura filii iræ.*

Prob. 2. Ex sensu Ecclesiæ, quæ semper judicavit baptismum ad salutem necessarium esse omnibus om-

nino parvulis, etiam parentum fidelium, & de illis semper intellexit illud Christi Joan. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.* Neque aliam ob causam fidelium parvulis, de vita periclitantibus, summa sollicitudine baptismum semper procuravit. Accedit auctoritas antiquorum Pontificum, Conciliorum & Patrum, qui, cum contra Pelagianos dicunt, eos qui naturaliter descendunt ab Adamo, nasci cum reatu peccati originalis, & baptismum indigere ad consequendam salutem & regnum cœlorum, nunquam excipiunt parvulos, ex parentibus fidelibus natos: imò Calvinianum errorem pluribus locis expressè refellit S. Augustinus. Unum pro omnibus proferamus. Sic itaque loquitur lib. 2. de peccat. mer. & remiss. c. 25. *Explicent etiam quomodo iustum sit, ut sancti ex fidelibus, & immundi ex infidelibus nati, pariter tamen, si baptizati non fuerint, regnum Dei non permittantur intrare. Quid ergo illis ista sanctitas prodest?*

Itaque juxta S. Doctorem, parentum etiam fidelium filii nascuntur, non sancti & iusti, sed peccatores & iniusti, proindeque obnoxii odio Dei & æternæ damnationi; cum non minus quam filii parentum infidelium, baptismum indigeant, ut intrare possint in regnum Dei, & consequenter ab æterna damnatione eximi; cum inter regnum Dei seu salutem æternam, & æternam damnationem, non sit medium. Merito igitur Synodus Tridentina sess. 5. can. 4. dicit: *Si quis parvulos recentes ab utrisque matrum baptizando negat, etiamsi fuerint à baptizatis parentibus orti; aut dicit in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lavacro necesse sit expiari ad vitam æternam consequendam... anathema sit.* Quo anathemate configitur Calvinus, qui lib. 4. inst. cap. 16. docet fidelium parvulos ante baptismum susceptum, jam pertinere ad promissam credentibus hereditatem, nec baptismum indigere, nisi ut fiant membra Ecclesiæ.

Prob. 3. ratione. Quia, seclusa speciali præservatione, omnes illi contrahunt peccatum originale, & nascuntur cum reatu peccati originalis, qui peccaverunt in Adamo. Atqui omnes omnino, nullo excepto, qui naturaliter descendunt ab Adamo, in Adamo peccaverunt. Ergo, seclusa speciali præservatione, omnes omnino, nullo excepto, qui descendunt naturaliter ab Adamo, contrahunt peccatum originale, & nascuntur cum reatu peccati originalis. Minor constat ex dictis superius. Major verò facili probatur. Nam peccatum Adami fuit, secundum moralem æstimationem, peccatum actuale illorum omnium, qui in Adamo peccaverunt; proindeque naturali necessitate illos omnes, qui in Adamo peccaverunt, habitualiter maculat, ubi primum sunt, & consequenter à primo instanti conceptionis perfectæ. Ergo illi omnes, qui in Adamo peccaverunt, hoc ipso præcisè quod in Adamo peccaverunt, naturali necessitate, ubi primum sunt, seu in primo instanti sui esse, sunt odio & pœna digni propter peccatum Adami: habitualiter enim hoc peccato maculari, aliud nec est nec esse potest, quam esse propter illud odio & pœna dignum. Ergo, seclusa speciali præservatione, illi omnes, qui in Adamo peccaverunt, hoc ipso præcisè quod in Adamo peccaverunt, naturali necessitate contrahunt peccatum originale & ejus reatum: cum contrahere peccatum originale & ejus reatum, nihil sit aliud, quam esse odio & pœna dignum propter peccatum ab Adamo ut morali generis humani capite commissum. Porro dixi semper, *seclusa speciali præservatione*, propter B. Virginem, quam speciali Dei beneficio à peccati originalis macula præservatam fuisse, infra ostendemus.

Obj. illud Apostoli 1. Cor. cap. 7. *Sanctificatus est vir infidelis per mulierem fidelem, & sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem: alioquin filii vestri immundi essent: nunc autem sancti sunt.* *R.* Apostolum hoc loco hortari conjuges fideles, ne deserant conjuges infideles, si modò velint pacificè cohabitare; & rationem hanc reddit, quia matrimonium non

fit

fit illegitimum per conversionem unius conjugis, sed potius propter ejus fidem morali quadam sanctitate consecratur. Unde filii talium parentum non sunt immundi, hoc est, illegitimi, sed sancti, hoc est, legitimi. Non est igitur ad rem hic locus Apostoli.

Obj. Nemo potest transmittre id quod non habet. Sed parentes baptizati non habent amplius peccatum originale. Ergo non possunt illud transmittre ad filios. *R. dist. maj.* Nemo potest transmittre per modum causae id quod non habet, *C. maj.* Nemo potest transmittre per modum conditionis, qua posita, fit transmissio, & qua non posita, transmissio non fiet, *N. maj.* Parentes autem, etiam non regenerati, & consequenter adhuc infecti peccato originali, non transmittunt peccatum originale in filios, illud causando in filius, sed solum ponendo conditionem, quam non quidem ex natura rei, sed merè per accidens, sequitur peccati originalis transmissio. Hac autem conditio est generatio naturalis; illi enim tantum & omnes, seclusa speciali preservatione, contrahunt peccatum originale, qui per naturalem generationem descendunt ab Adamo; quia illi soli & omnes in Adamo peccaverunt, qui ab eo descendunt per naturalem generationem; eo quod illi soli & omnes inclusi fuerunt in Adamo, velut capite morali, & ita pro illis solis & omnibus peccavit Adamus. Hinc cum parentes baptizati naturaliter generent, sicut generant parentes non baptizati, tam & eodem modo transmittunt in filios peccatum originale. Sed ad plenioris praesentis difficultatis resolutionem, sit

ARTICULUS V.

Utrum libido, quacum parentes generant, sit causa transfusionis peccati originalis.

Nota, Janſenius lib. i. de statu naturae lapsae c. 6. & multis sequentibus, negat peccatum originale propagari per generationem naturalem, docetque unam causam, eamque physicam & necessariam transfusionis peccati originalis esse libidinem seu parentum concupiscentiam in usu conjugii: merum autem commentum esse pactum illud, sive virtuale, sive formale, quod à multis Theologis dicitur initium fuisse à Deo cum Adamo, ut capite morali totius posteritatis suae, atque in Ecclesia Dei incognitum fuisse ante scholasticorum tempora. Hanc autem doctrinam Janſenius mutuatus est à Luthero in Psal. 51. & à Calvino lib. i. instit. c. 1. Sed contra illos sit

RESPONSIO.

Libido quacum parentes generant, non est causa physica & necessaria peccati originalis in parvulis.

Prob. Ex Apostolo Rom. c. 5. verbis jam aliàs relatis; *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt.* Hoc est, omnes homines nascuntur cum reatu mortis, quia omnes nascuntur peccatores & injusti. Omnes autem nascuntur peccatores & injusti, quia omnes secundum moralem aſtimationem peccaverunt in uno homine, nempe in primo Adam, quando scilicet comedit fructum veritum. Mortis igitur, cui obnoxium factum est genus humanum, causa est originale peccatum; originalis verò peccati causa fuit unus ille homo, qui fuit primus Adam. Igitur, secundum Apostolum, causa transfusionis peccati originalis in omnes Adami posteros non est libido, quacum concipiuntur, sed Adamus ipse, quò scilicet relatè ad præceptum de non comedendo fructu fuit morale caput eorum omnium, qui ab eo per naturalem generationem descenduri erant. Manifestè igitur contradicit Apostolo Janſenius, cum causam peccati originalis in parvulis constituit in libidine, quacum generantur.

Confirm. 1. Si duo conjuges speciali Dei beneficio generarent sine ardore libidinis, nihilominus transfunderent in prolem peccatum originale; & è contra si

duo conjuges de novo crearentur, quamvis cum ardore libidinis generarent, proles tamen peccatum originale non contraheret, ut patet ex his Tridentini verbis sess. 6. cap. 3. *Nisi ex semine Ade propagati nascerentur, non nascerentur injusti: cum ea propagatione per ipsum, dum concipiuntur, propriam injustitiam contrahant.* Unde sic argumentor breviter. Illud nec est nec potest esse causa physica & necessaria peccati originalis, quo posito, potest non esse, & quo sublato, potest esse peccatum originale. Atqui posito ardore libidinis in generatione, potest non esse; & sublato, potest esse peccatum originale. Nam in primo casu adhuc esset, & in secundo non esset. Ergo, &c.

Confirm. 2. Quia peccatum originale, saltem quantum ad formale, ut infra ostendetur, nihil aliud est aut esse potest, quam peccatum actuale Adami, quò fuit æquivalenter & aſtimativè peccatum actuale eorum omnium, qui via ordinaria generantur, & idè iis omnibus, qui via ordinaria generantur, moraliter inhaerens, eosque ita maculans & inficiens, Ergo peccatum originale est quoddam peccatum habituale relictum in posteris Adami ex peccato ejus actuali, quò fuit posterorum ejus etiam actuale peccatum æquivalenter & aſtimativè. Ergo cum una & eadem sit causa actualis & habitualis peccati, una & eadem causa est peccati originalis & peccati actualis Adami, quò nimirum fuit etiam æquivalenter & aſtimativè peccatum actuale posterorum ejus. Atqui causa peccati actualis Adami, quò fuit etiam æquivalenter & aſtimativè actuale peccatum posterorum ejus, est ipsa Adami voluntas, quò fuit æquivalenter & aſtimativè posterorum ejus voluntas. Ergo causa peccati originalis non est alia, quam voluntas Adami, quò fuit æquivalenter & aſtimativè voluntas posterorum ejus. Perperam igitur ad libidinem recurrit Janſenius.

Obj. S. Augustinus passim docet, non generationem, sed libidinem traducere peccatum originale. *R.* cum Bellarmino lib. 4. de statu peccati c. 12. S. Doctor non ita loquitur, quò velit libidinem esse causam physicam & necessariam translationis peccati originalis, sed ut significet peccatum originale traduci non præcisè per generationem naturalem; nam in statu innocentiae fuisset generatio naturalis, nec tamen fuisset tunc peccatum originale; sed per generationem naturalem ex natura corrupta, cujus certissimum indicium est ardor libidinis, sine quo etiam sanctissimi conjuges non solent generare.

Porrò S. Augustinus nunquam potuit sibi planè satisfacere circa translationem peccati originalis, ut patet ex lib. 5. contra Julianum c. 4. ubi circa questionem hanc mentem suam exponit: *Aut utrumque vitium ex homine trahitur, aut alterum in altero, tanquam in vase vitiatum corrumpitur: ubi occulta justitia divinae legis includitur. Quid autem horum sit verum, libentius discò, quam dico; ne audeam docere, quod nescio.* Quorum verborum hic sensus est; Aut utrumque, nempe corpus & anima, vitiatum trahitur secundum sententiam eorum, qui tenent non solum corpus, sed etiam animam ex Adamo per generationem traduci: aut alterum in altero, nempe anima in corpore tanquam in vase vitiatum corrumpitur. Primum autem nunc dici non potest; cum nunc omnino indubitatum sit animas à Deo creari. Secundum ergo dicendum est, neque ut dicatur recurrendum est ad libidinem, tanquam causam physicam & necessariam peccati originalis. Itaque anima in corpore vitiatum per habitalem rebellionem concupiscentiae, vitiatum, quatenus macula peccati originalis non inficitur, cum à Deo creatur, sed cum per unionem cum carne ex Adamo tracta efficitur pars hominis; tunc enim primum existit homo, qui Adami filius est, & hoc ipso quòd filius est Adami, peccati illius reus est, eoque proinde non solum secundum corpus, sed etiam & potissimum secundum animam maculatur. Igitur anima pro illo priori rationis, pro quo creatur à Deo, non corrumpitur, quia pro illo priori nondum est hic homo, ac proinde nondum est hic

hic filius Adæ: at corrumpitur pro illo posteriori rationis, pro quo infunditur corpori, eique coniungitur; quia pro illo posteriori jam est hic homo, hic filius Adæ, ad quem peccatum Adæ pertinet, & quem peccatum Adæ inficit & maculat, donec ei per baptismum aut alia via condonetur.

ARTICULUS VI.

Quid in Ecclesia hætenus constitutum fuerit circa immaculatam B. Virginis Conceptionem.

Resp. Sixtus IV. an. 1476. Constitutionem edidit, quæ incipit, *Cum præexcelsa*, ubi immaculatam B. Virginis Conceptionem devotè celebrantibus concedit eandem indulgentias, quas Urbanus IV. concesserat devotè celebrantibus festum Corporis Christi. Dignum, inquit, quin potius debitum reputamus universos Christi fideles, ut omnipotenti Deo... de ipsius immaculata Virginis mira conceptione gratias & laudes referant, & instituta propterea in Dei Ecclesia Missas & alia divina officia dicant, & illis intersint, indulgentiis & peccatorum remissionibus invitare, ut exinde fiant Virginis meritis & intercessione, divine gratia aptiores. Hac igitur consideratione ducti, ejusdem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, auctoritate apostolica, hac in perpetuum valitura Constitutione statuimus & ordinamus, quod omnes & singuli Christi fideles utriusque sexus, qui Missam & officium Conceptionis ejusdem Virginis gloriose, juxta piam, devotam & laudabilem ordinationem dilecti filii magistri Leonardi de Nogarolis Clerici Veronenfis Notarii nostri, & quæ desuper a nobis emanavit, Missa & officii hujusmodi institutionem in die festivitatis Conceptionis ejusdem Virginis Mariæ, & per octavas ejus devotè celebraverint & dixerint, aut illis horis canonicis interfuerint; quoties id fecerint, eandem prorsus indulgentiam & peccatorum remissionem consequantur, quam juxta felicitis recordationis Urbani IV. in Concilio Viennensi approbata, ac Martini V. & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutiones, consequuntur illi, qui Missam & horas Canonicas in festo corporis & sanguinis Domini nostri Jesu Christi a primis Vesperis & per illius octavas juxta Romanam Ecclesiam constitutionem celebrant, dicunt, aut Missa officio, & horis hujusmodi intersunt.

Idem Sixtus IV. an. 1483. alteram edidit Constitutionem, quæ incipit, *Grave nimis*; ubi sic loquitur: *Sane cum sancta Romana Ecclesia de intemerata semperque Virginis Mariæ Conceptione publicè festum solemniter celebret, & speciale ac proprium super eo officium ordinaverit; nonnulli, ut accepimus, diversorum Ordinum Predicatores in suis sermonibus ad populum publicè per diversas civitates & terras affirmare hætenus non erubuerunt, & quotidie predicare non cessant, omnes illos, qui tenent aut asserunt eandem gloriosam & immaculatam Dei Genitricem absque originali peccati macula fuisse conceptam, mortaliter peccare, vel esse hereticos: ejusdem immaculate Conceptionis officium celebrantes, audientesque sermones illorum, qui eam sine hujusmodi macula conceptam esse affirmant, peccare graviter...* Nos igitur hujusmodi temerariis ausibus, ac perversis assertionibus ac scandalosis, quæ exinde in Dei Ecclesia exoriri possunt, quantum nobis ex alto conceditur, obviare volentes... hujusmodi assertiones Predicatorum eorumdem, & aliorum quorumlibet, qui affirmare præsumerent, eos qui crederent aut tenerent eandem Dei Genitricem ab originali peccati macula in sua conceptione præservatam fuisse, propterea alicujus hæresis labe pollutos fore, vel mortaliter peccare, aut hujusmodi officium Conceptionis celebrantes, seu hujusmodi sermones audientes, alicujus peccati reatum incurrere, utpotè falsas & erroneas, & à veritate penitus alienas, editosque desuper libros predictos id continentes, quoad hoc auctoritate apostolica tenore presentium reprobamus & damnamus. Ac motu, scientia & auctoritate predictis statu-

mus & ordinamus, quod Predicatores verbi Dei & quicumque alii cujuscunque status, gradus, aut ordinis ac conditionis fuerint, de cetero ausu temerario præsumpserint in eorum sermonibus ad populum, seu alias quomodolibet affirmare hujusmodi sic per nos improbatas & damnatas assertiones veras esse, aut dictos libros pro veris legere, tenere vel habere, postquam de presentibus scientiam habuerint, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, à qua ab alio, quam à Romano Pontifice, nisi in mortis articulo, nequeant absolutionis beneficium obtinere. Item motu, scientia & auctoritate similibus, simili poenæ ac censura subjicientes eos, qui ausi fuerint asserere contrariam opinionem tenentes videlicet gloriosam Virginem Mariam cum originali peccato fuisse conceptam, hæresis crimen, vel peccatum incurrere mortale, cum nondum sit à Romana Ecclesia & apostolica Sede decisum.

In hac Constitutione, quam Sixtus manifestè edidit in favorem sententiæ defendentis immunem ab omni labe peccati Conceptionem, i. hanc sententiam commendat ex praxi Ecclesiæ Romanæ, in qua de immaculata Virginis Conceptione festum publicè & solemniter celebratur, & speciale ac proprium de eadem Conceptione officium recitatur.

2. Assertiones illas, nempe quòd hæreseos labe polluantur, vel peccent mortaliter, qui credunt, aut tenent B. Virginem ab originali peccati macula in sua conceptione præservatam fuisse; item quòd alicujus peccati reatum incurrant, qui celebrant officium Conceptionis, vel defendentium immaculatam B. Virginis Conceptionem sermones audiunt, ut falsas & erroneas & à veritate penitus alienas, unà cum libris in quibus continentur, damnat & reprobat.

3. Sub poenâ excommunicationis ipso facto incurrendæ, & summo Pontifici reservatæ, prohibet omnibus, cujuscunque status, gradus aut ordinis ac conditionis fuerint, ne in posterum in publicis ad populum concionibus, aut aliis quomodolibet affirmet veras esse predictas assertiones, & libros illas continentes, ut veros legant, teneant vel habeant.

4. Sub eadem poenâ & censura prohibet iis, qui immaculatam B. Virginis Conceptionem defendunt, ne asserant contrariam opinionem tenentes, hæreticos esse, vel peccare mortaliter. Hujus autem secundæ prohibitionis, quod observandum est, motivum est, quòd nondum ab Ecclesia Romana & Sede Apostolica decisum sit B. Virginem sine peccati originalis labe conceptam fuisse, quod sanè nihil addit probabilitatis sententiæ neganti immaculatam B. Virginis Conceptionem, sed solum eam suæ probabilitati relinquit: motivum verò prioris prohibitionis est, quòd festum de immaculata B. Virginis Conceptione publicè & solemniter celebretur, & officium de eadem Conceptione speciale & proprium ordinatum sit ac recitetur in sancta Romana Ecclesia, quod sanè magnum momentum est pro sententiâ immaculatam B. Virginis Conceptionem defendente.

5. Denique, cum Sixtus hac sua Constitutione solum prohiberet, ne una pars alteram hæreseos vel peccati mortalis accusaret, poterat adhuc, ommissis ejusmodi censuris, utraque sententia non tantum privatum, sed etiam publicè defendi, sive in concionibus ad populum, sive in scholis.

Concilium Tridentinum sess. 5. in fine decreti de peccato originali, editas à Sixto IV. in favorem sententiæ immaculatam Virginis Conceptionem defendentis, Constitutiones innovavit, & observari jussit his verbis: *Declarat hac ipsa sancta Synodus non esse sue intentionis comprehendere in hoc decreto, ubi de peccato originali agitur, beatam & immaculatam Virginem Mariam Dei Genitricem; sed observandas esse Constitutiones felicitis recordationis Sixti Pape IV. sub poenis in eis Constitutionibus contentis, quas innovat.* Porro hæc additio Concilii, quæ non legitur in multis editionibus factis ante annum 1564. quo finis Concilio feliciter imposuitur est, legitur in editione hoc anno facta, & in aliis omnibus, quæ postmodum factæ sunt ubique terrarum, nullis reclamantibus

Epil.

Episcopis, quorum tamen multi Concilio interfuerant, & tacentibus Dominicanis, qui proculdubio huic additioni, si non fuisset ab ipso Concilio appositae, contradixissent.

Hic silentio non praevertam quod legitur in actis originalibus Concilii, quae afferantur in Castro S. Angeli, in quadam Synodi sessione à Patribus conclusum esse, ut ederetur decretum de immaculata B. Virginis Conceptione, quod tamen non fuit vulgatum propter instantissimas preces paucorum Episcoporum & Doctorum Dominicanorum, qui Patres Concilii rogarunt, ne hac vice decretum illud vulgaretur. Itaque Synodus à definitione abstinuit, & additione hic relata, ne suo de peccato originali decreto, immaculatæ Conceptioni B. Virginis præjudicasse videretur, usa est, & pro hac vice contenta fuit.

Pius V. anno 1570. edidit Constitutionem, quae incipit, *Super speculam*; in qua §. 1. liberam cuique facultatem relinquit opinandi huius controversiae (de Conceptione scilicet B. Virginis) quamlibet partem, prout vel magis pium, vel magis probabile esse iudicaverit; & secundum Sixti IV. statutum, à Tridentina Synodo innovatum, confirmat & approbat, habens illud pro plenè & sufficienter expresso, & inserto præsentis suae Constitutioni. Quo modo loquendi propensionem suam in sententiam defendentem B. Virginis Conceptionem immaculatam, clarè significat.

§. 2. Sub multis & gravibus poenis mandat, quatenus nemo cuiuscumque ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis existat, in popularibus concionibus, vel ubicumque promiscua virorum & mulierum multitudo convenire solet, de huius controversiae alterutra parte disputare, rationibus, vel Doctorum autoritate asserendo propriam sententiam, & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipsa questione, cuiusvis pietatis, aut necessitatis prae-textu, vulgari sermone scribere, vel dicere praesumant. Quibus verbis facultatem, quam Sixti Constitutio relinquebat utrique parti, sententiam suam ubique proponendi & propugnandi etiam vulgari sermone, tam scripto quam viva voce, abstinendo tamen ab oppositæ sententiae censura gravi, restringit, non tamen tollit omnino. Nam §. 3. vult licitum esse, quandiu per Apostolicam Sedem altera pars definita non fuerit, oppositæque sententia condemnata, viris doctis, in publicis academiæ disputationibus, seu generalium, aut provincialium Capitulorum, vel ubi alias intersunt, qui rem capere possunt, nec scandali ulla subest occasio, de illa questione disserere, & argumentis utramlibet partem vel asserere, vel impugnare, dum tamen neutra veluti erronea predicetur, serventurque illa omnia, quae à dicto Sixto statuta sunt, &c. Post hanc igitur Pii V. Constitutionem licuit adhuc immaculatam B. Virginis Conceptionem impugnare, vel defendere pro arbitrio in publicis scholarum disputationibus, aliisque publicis collationibus coram idoneis auditoribus, modò abesse omne periculum scandali, & alia sententia non notaretur tanquam erronea, servarenturque omnia, quae à Sixto IV. fuerant præscripta in favorem alterius sententiae.

Paulus V. an. 1616. Constitutionem edidit, quae incipit, *Regis pacifici*, & in qua §. 6. supradictas Sixti IV. & Pii V. Constitutiones innovat, & inviolabiliter observari præcipit sub illdem poenis, aliis etiam de novo §. 7. adjectis. Anno verò sequenti novum edidit decretum, quod incipit, *Sanctissimus*, & in quo, quia ex occasione assertionis affirmativæ in publicis concionibus, lectionibus & actibus publicis, quod eadem beatissima Virgo fuerit cum peccato originali concepta, oriuntur in populo christiano, cum magna Dei offensae, scandala,urgia & dissensiones, decernit & præcipit §. 2. omnibus & singulis cuiusvis ordinis & instituti regularibus, & aliis quibuscumque, tam ecclesiasticis & secularibus personis, cuiusvis conditionis, status, gradus, ordinis, aut dignitatis, tam ecclesiastica quam secularis, etiam si specialis, specifica & individua earum esset necessario mentio faciendae, aut in posterum, donec articulus huiusmodi à sancta Sede Apostolica fuerit definitus, vel per Sanctitatem Simonnet Theol. Tom. I.

tem suam, & Sedem Apostolicam fuerit aliter ordinatum, non audeant in publicis concionibus, lectionibus, conclusionibus, & aliis quibuscumque actibus publicis asserere, quod eadem beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali.

§. 3. Contrafacientes eadem Sanctitas sua voluit & declaravit subjacere debere, & subiectis censuris & poenis contentis in supradictis Constitutionibus suorum Praedecessorum, & sua, ipso facto incurrendis. §. 4. Per huiusmodi tamen provisionem Sanctitas sua non intendit reprobare alteram opinionem, nec ei ullum prorsus præjudicium inferre, eam relinquens in eisdem statu & terminis, in quibus de presenti reperitur, propter quam quoad supra disposita. §. 5. Ulterius sub eisdem censuris & poenis mandans, quod negativam opinionem, videlicet, quod non fuerit concepta cum peccato originali, in prædictis publicis actibus asserentes, aliam opinionem non impugnent, nec de ea aliquo modo agant, seu tractent.

Itaque hoc Pauli V. decreto omnibus omnino fidelibus sublata est facultas immaculatam B. Virginis Conceptionem impugnandi publicè; poterat tamen adhuc impugnari in privatis colloquiis, servatis servandis, & per summorum Pontificum Constitutiones in favorem sententiae propugnantis illam præscriptis. Sententia verò immaculatam B. Virginis Conceptionem asserens, potuit nihilominus non solum privatim, sed etiam publicè proponi & defendi, modò oppositæ nulla fieret mentio, quæ cautio prudenter à Pontifice adhibita est, ne scilicet nimium exasperarentur Dominicanorum animi.

Gregorius XV. anno 1622. die 24. Maji, decretum edidit, quod incipit, *Sanctissimus*; in quo §. 2. ad evitanda scandala, dissensiones atque discordias in populo christiano, quae oriri possunt, & ut accepit, in aliquibus Religionibus jam oria sunt ex sermonibus privatis occasione assertionis affirmativæ (hoc est, sententiae affirmantis B. Virginem conceptam fuisse in peccato originali) extendit, & ampliavit (decreto Pauli V.) etiam ad privata colloquia & scripta, mandans & præcipient omnibus & singulis (in decreto Pauli V. enunciatis) ne de cetero, donec articulus huiusmodi à Sede Apostolica definitus, vel per Sanctitatem suam & Sedem Apostolicam fuerit aliter ordinatum, neque etiam in sermonibus & scriptis privatis audeant asserere, quod eadem beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali, nec de hac opinione affirmativa aliquo modo agere, seu tractare, exceptis tamen quibus à sancta Sede Apostolica fuerit super hoc specialiter indultum. Per hoc tamen Sanctitas sua non intendit reprobare hanc opinionem, nec ei nullum prorsus præjudicium inferre, eam relinquens in eisdem statu & terminis, in quibus reperitur, præter quam quoad in supradicto fel. record. Pauli V. & hoc suo decreto disposita.

§. 3. Insuper eadem Sanctitas sua, cum sancta Romana Ecclesia de beatissima Virginis Conceptione festum solemniter & officium celebret, omnibus & singulis personis, tam secularibus quam cuiusvis ordinis & instituti regularibus, mandat ac præcipit, ut in sacrosancto Missæ sacrificio, ac divino officio celebrandis, tam publicè quam privatim, non alio quam Conceptionis nomine uti debeant. Contravenientes autem Sanctitas sua voluit & declaravit subjacere debere, & subiectis censuris & poenis contentis in supradictis Constitutionibus (Sixti IV. Alexandri VI. Pii V. ac Pauli V.) ac præfato decreto (Pauli V.) ipso facto incurrendis; & ita decrevit & mandavit ubique inviolabiliter observari.

Ex his autem habemus, i. iis, qui B. Virginis Conceptionis immaculatæ adversantur, altum tandem silentium impositum fuisse, illisque sub gravissimis poenis interdictum esse, ne in posterum eam impugnent etiam in privatis colloquiis & scriptis, & de sua sententia, eam scilicet defendendo, aliquo modo agant seu tractent etiam privatim, exceptis tamen PP. Dominicanis; nam idem Pontifex, decreto, quod incipit, *Eximii*, edito eodem an. 1622. die 28. Julii, omnibus, & singulis Ordinis Predicatorum

Fi

Fra-

Fratribus, ut de cetero in quibuscumque privatis eorum colloquiis, seu conferentiis, inter se duntaxat, & non inter alios, aut cum aliis, de materia ejusdem Conceptionis B. Mariæ Virginis disserere & tractare, absque ullo pœnarum in dictis decretis contentarum incurfu, libere & licite possint & valeant, apostolica auctoritate, tenore præsentium, licentiam concedit & impartitur.

Habemus 2. sub iisdem pœnis omnibus omnino personis Ecclesiasticis, tam sæcularibus quàm regularibus, cujuscumque ordinis & instituti, ac proinde & ipsis Ordinis Prædicatorum Fratribus, præceptum esse, ut in sacrificio Missæ ac divino officio, siue publice, siue etiam privatim celebrandis in die festo Conceptionis B. Virginis, nomine Conceptionis, & non alio, nempe Sanctificationis, utantur; quia scilicet Summus Pontifex vult ut omnes sese conforment intentioni sanctæ Romanæ Ecclesiæ, quæ festum & officium de Conceptione B. Virginis solemniter celebrat, & celebranda intendit colere B. Virginis sanctificationem in utero materno, non pro aliquo instanti indeterminatè, sed pro instanti conceptionis perfectæ, seu animationis, hoc est, infusionis animæ in corpus organizatum, quo instanti cœpit esse ipsa B. Virgo.

Nota pro sequenti articulo. Alexander VII. anno 1662. decretum edidit, cujus hic titulus est: S. D. N. Alexandri VII. Innovatio Constitutionum & decretorum in favorem sententiæ asserentis animam B. Mariæ Virginis in sui creatione, & in corpus infusione à peccato originali præservatam fuisse editorum. In hoc autem decreto sic loquitur: Sane vetus fidelium erga B. V. Mariam pietas, sententiam ejus animam in primo instanti creationis atque infusionis in corpus fuisse speciali Dei gratia, intuitu meritorum Christi à macula peccati originali præservatam, atque in hoc sensu ejus Conceptionis festivitatem solemniter ritu colentium & celebrantium, crevitque horum numerus, atque hujusmodi cultus post editas à Sixto IV. in ejus commendationem apostolicas Constitutiones, quas sacrum Concilium Trid. innovavit, atque observari mandavit. Aucta rursus & propagata fuit pietas hæc & cultus erga Deiparam, post erecta hoc nomine, approbantibus Romanis Pontificibus, religiosum ordinem & Confraternitates, ac concessas ab iisdem indulgentias, ita ut accedentibus quoque acadevniis ad hanc sententiam, jam ferè omnes Catholici eam amplectantur. Quia ex occasione contrariæ assertionis oriebantur scandala, Paulus V. vetuit opinionem præfatæ sententiæ contrariam publicè doceri aut publicari. Quam prohibitionem Gregorius XV. ad privata etiam colloquia extendit, mandans insuper in favorem ejusdem sententiæ, ut in Missæ sacrificio, ac divino officio, non alio quàm conceptionis nomine uti quicumque debeant.

Nihilominus prout F. Episcopi ferè omnes Hispaniarum ad nos litteris exposuerunt, pergunt aliqui contrariæ illius opinionis assertores contra præfatas prohibitiones, tum privatim, tum publicè præfatam sententiam aut impugnare, aut vellicare, & favorem à Romanis Pontificibus cultui & festo secundum illam præstitum, ita interpretari, ut frustrentur; imò Ecclesiam Romanam huic sententiæ, & cultui juxta illam B. Virginis exhibitio, favere negant, pios Christi fideles à sua pacifica quasi possessione deturbare conando; unde offensiones & scandala, quibus obviare voluerunt Paulus V. & Gregorius XV. perdurant adhuc, & ex occasione eorundem adversantium majora bis incommoda in posterum prædent & meritò timentur.

Quapropter super his tam præfati Episcopi, quàm Philippus Rex Catholicus nobis pro remedio supplicari fecerunt. Nos considerantes quod sancta Romana Ecclesia de Mariæ Virginis conceptione festum celebrat, & speciale super hoc officium olim ordinavit, juxta piam, devotam & laudabilem institutionem, quæ à Sixto IV. emanavit; volentesque laudabili huic pietati, & festo ac cultui secundum illam exhibitio in Ecclesia Romana post ipsius cultus institutionem nunquam immutato, Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum exempla facere, nec non tueri devotionem hanc colendi B. Virgi-

nem, preveniente scilicet Spiritus sancti gratia, à peccato originali præservatam; decreta à Sixto IV. & Gregorio XV. edita in favorem sententiæ asserentis animam B. V. Mariæ in sui creatione & in corpus infusione Spiritus sancti gratia donatam, & peccato originali præservatam fuisse, nec non in favorem festi & cultus Conceptionis ejusdem Virginis secundum piam sententiam exhibiti, innovamus, & sub censuris & pœnis in iisdem Constitutionibus contentis observari mandamus.

Insuper omnes & singulos, qui præfatas Constitutiones ita pergent interpretari, ut favorem per illas dicte sententiæ, & festo seu cultui secundum illam exhibitio frustrentur, vel qui hanc sententiam, festum seu cultum in disputationem revocare, aut contra ea quoquo modo, directè vel indirectè, aut sub quovis prætextu ejus definitibilitatis examinanda, siue sacram Scripturam, aut SS. PP. siue D. glossandi vel interpretandi, scripto seu voce, loqui, concionari, tractare, disputare, contra ea quidquam determinando aut asserendo, vel argumenta contra ea asserendo, & insoluta relinquendo, aut alio quovis excogitabili modo disserendo ausi fuerint; præter pœnas & censuras in Constitutionibus Sixti IV. contentas, quibus illos subiacere volumus, & per præfatos subijcimus, etiam concionandi, publicè docendi & interpretandi facultate, ac voce activa & passiva in quibuscumque electionibus eo ipso absque alia declaratione privatos esse volumus, nec non ad concionandum, publicè docendum & interpretandum perpetue inhabilitatis pœnas ipso facto incurere, à quibus pœnis non nisi à nobis ipsis, vel à successoribus nostris Romanis Pontificibus absolvi, aut super iis dispensari possint; nec non eosdem aliis pœnis nostro & Pontificum successorum nostrorum arbitrio insignendis pariter subiacere volumus, prout subiiciamus per præfatos.

Innovantes Pauli V. & Gregorii XV. Constitutiones, ac libros, in quibus præfata sententia, festum seu cultus secundum illam in dubium revocatur, aut contra ea quomodocumque aliquid scribitur aut legitur, seu locutiones, conciones, tractatus & disputationes contra eadem continentur, post Pauli V. supra laudatum decretum edita, aut in posterum quomodolibet edenda prohibemus sub pœnis & censuris in Indice librorum prohibitorum contentis, & ipso facto absque alia declaratione pro expressè prohibitis haberi volumus & mandamus. Vetus autem, Sixti IV. Constitutionibus inbærentes, quempiam asserere, quod præter hoc contrariam opinionem tenentes, hæresis crimen, aut mortale peccatum incurrant, cum ab Ecclesia & ab Apostolica Sede nondum fuerit hoc decisum, prout nos nunc minime decidere volumus: quin potius contrariam illam opinionem hæresis, aut peccati mortalis, aut impietatis damnare audentes præter pœnas, quibus eos subiecit Sixtus IV. gravioribus aliis pœnis subijcimus, quas in contra facientes huic nostre conclusionis superius infliximus.

Ex hoc Alexandri VII. decreto, habemus, 1. Constitutiones à Sixto IV. Paulo V. Gregorio XV. sicut & hoc Alexandri VII. decretum, editas esse in favorem sententiæ asserentis B. Virginem, preveniente Spiritus sancti gratia, propter merita Christi præservatam fuisse à macula peccati originalis.

2. Pium, laudabile & devotum esse, B. Virginem colere juxta hanc sententiam.

3. In sancta Romana Ecclesia olim solemniter celebratum fuisse, & etiamnum celebrari festum immaculate Conceptionis, per immaculatam Conceptionem intelligendo sanctificationem animæ B. Virginis pro primo instanti creationis & infusionis suæ in corpus, non verò, ut cavillabantur piæ sententiæ adversarii, pro secundo instanti, aut pro aliquo instanti indeterminatè, præscindendo à primo, secundo, tertio, &c.

4. Et ita objectum cultus, ad quem Ecclesia fideles omnes non solum hortatur, & indulgentiis liberaliter concessis invitat, verum etiam præcepto celebrandi festum Conceptionis immaculate sub mortali obligat, esse sanctificationem B. Virginis pro primo illo instanti, quo anima in corpus infusa est, & quo proinde ipsa B. Virgo cœpit existere.

5. Piam

5. Piam hanc sententiam (quæ tenet B. Virginem in primo instanti suæ existentie sanctificatam fuisse propter Christi merita, & in nullo prorsus suæ existentie instanti, præveniente scilicet Spiritu sancti gratia originalis peccati infectionem, peccato subiacuisse) & cultum seu festum juxta illam institutum impugnare quovis excogitabili modo, sub quovis prætextu, siue directè siue indirectè, siue publicè siue privatim, siue scripto siue viva voce, sub pœna excommunicationis ipso facto incurrenda, & Romano Pontifici reservata, aliisque gravissimis pœnis prohibitum esse.

6. Libros, in quibus aliquid huic sententiæ & cultui seu festo juxta illam instituto, quomodocumque contrarium continetur, post decretum Pauli V. editos, aut in posterum quomodolibet edendos, sub pœnis & censuris in Indice librorum prohibitorum contentis, & ipso facto prohibitos esse.

7. Contrariæ opinionis censuras hærescos, peccati mortalis & impietatis prohibitas esse, & non alias: unde v. gr. potest dici minus communis, minus probabilis, minus pia, communissimo fidelium sensui contraria, propensissimo summorum Pontificum favori repugnans, &c.

ARTICULUS VII.

Utrum B. Virgo contraxerit peccatum originale.

RESPONSIO.

Beata Virgo non contraxit peccatum originale, sed ab eo per prævenientem Spiritu sancti gratiam, propter Christi merita præservata fuit, & sanctificata in primo instanti existentie suæ.

Prob. 1. Ex Scriptura, argumento partim negativo, partim positivo. Scriptura non negat B. Virginem fuisse præservatam à peccato originali, & aliunde præbet grave fundamentum asserendi præservatam fuisse. Ergo pium & laudabile est id asserere.

Prob. 1. pars ant. Nam si Scriptura negat B. Virginem à peccato originali fuisse præservatam, vel id negat in locutione aliqua particulari de ipsa B. Virgine, vel in locutionibus generalibus de peccato originali. Neutrum dici potest. Non primum: nullam enim hujusmodi locutionem in tota Scriptura reperire est. Non etiam secundum: nam tam generales sunt locutiones de peccato actuali, ut ista: *Non est homo, qui non peccet*, 2. Paralip. c. 6. Et ista: *In multis offendimus omnes*, Jac. c. 3: à quibus tamen sine periculo in fide excipi potest, & re ipsa à fidelibus omnibus excipitur B. Virgo. Ergo pariter ab aliis abque periculo in fide excipi potest, & à nobis prudenter excipitur: cum rationes illam excipiendi à locutionibus generalibus de peccato actuali, valeant etiam ad illam excipiendam à locutionibus generalibus de peccato originali. Quod validè confirmari potest ex Concilio Trid. sess. 5, in decreto de peccato originali, ubi in fine declarat se in illo suo decreto nolle B. Virginem comprehendere. Quod certè non faceret, si vidisset non esse in locutionibus generalibus de peccato originali exceptioni locum pro B. Virgine; imò si non vidisset grave fundamentum esse, B. Virginem ab illis excipiendi. Adde illam ipsam Synodi œcumenicæ declarationem esse momentum grave excipiendi B. Virginem à generalibus de peccato originali locutionibus Scripturæ, & nullam prorsus aliunde necessitatem existere, eam in illis cum cæteris Adami posteris comprehendere, ut patebit ex objectionum solutione.

Prob. 2. pars ant. Nam 1. Genes. c. 3. dicitur: *Inimicitias ponam inter te & mulierem . . . ipsa conteret caput tuum*. Ubi nomine mulieris communiter intelligitur B. Virgo, inter quam & demonem, perpetuum fore dissidium prædicatur. Nomine autem Capitis intelligitur saltem demonis potestas, cui prædicatur B. Virginem nunquam fore subiectam. At si B. Virgo non fuit à peccato originali præservata, fuit aliquando sub potestate demonis. Ergo, &c.

Simonnet Theol. Tom. I.

2. In Canticis Cant. c. 2. legitur: *Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias*. Et c. 4. *Tota pulchra es, amica mea, & macula non est in te*. Quæ verba, quamvis intelligi possint de Ecclesia, præsertim qualis erit in cælo, possunt tamen etiam intelligi de B. Virgine, tum quia eadem Scriptura potest habere multiplicem sensum litteralem, tum quia Ecclesia ipsa in festis B. Virginis jubet lectiones de Canticis Cant. recitari in Missæ sacrificio, vel in Matutinis; tum denique quia multi ex Patribus verba illa de B. Virgine exposuerunt. Atqui verba illa satis significare videntur B. Virginem ab omni prorsus peccati labe immunem fuisse. Ergo, &c.

3. Luc. c. 3. Angelus B. Virginem salutat his verbis: *Ave gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus*. Quibus, juxta communem fidelium interpretationem, significatur B. Virgini concessa esse omnia privilegia & gratiæ dona, quibus exornari Matrem Dei secundum rectam rationem decebat. At quis neget Matrem Dei decuisse, à macula peccati originalis præservari, præsertim cum ex meritis Christi redemptoris præservari potuerit, ut demonstratur. Præterea, ut docet S. Thomas 3. p. q. 2. 7. a. 1. in O. ex verbis illis habemus, quod illa, quæ genuit unigenitum à Patre, plenum gratiæ & veritatis, præ omnibus aliis majora privilegia gratiæ acceperit. Sed aliqui, nempe Hieremias & Joannes Baptista, ut eodem loco probat S. Doctor, sanctificati fuerunt in utero materno post animationem. Ergo propter verba laudata rationabiliter credimus B. Virginem in ipso puncto animationis sanctificatam fuisse, proindeque præservatam à macula peccati originalis.

Prob. 2. ex S. Augustino lib. de nat. & grat. c. 36. ubi sic loquitur: *Excepta sancta Virgine Maria, de qua propter honorem Domini nullam prorsus, cum de peccatis agitur, habere volo questionem: unde enim scimus, quod ei plus gratiæ collatum fuerit ad vincendum omni ex parte peccatum, quæ concipere ac parere meruit eum, quem constat nullum habuisse peccatum*. Quæ verba omnia verè aurea sunt, omniaque diligenter ponderanda. Itaque dicit, 1. se nullam prorsus habere velle questionem de B. Virgine, cum de peccatis agitur. Quo modo tam generaliter loquendi satis significat, se non solum de personalibus, sed etiam de originali loqui.

Dicit 2. B. Virgini collatam esse gratiam ad vincendum ex omni parte peccatum. At quomodo peccatum vicit ex omni parte, si aliquando originali peccato infecta fuit?

Dicit 3. B. Virgini collatam fuisse gratiam ad vincendum ex omni parte peccatum, quia fuit mater illius, qui nullum prorsus habuit peccatum. At hæc ratio manifestè tam valet pro peccato originali, quam pro personalibus: cum Christus non solum personalibus, sed etiam originali caruerit. Et verò si conceditur B. Virgini ab omni peccato personali immunitas, quia concepit & genuit illum qui nullum habuit peccatum personale, quare non ei pari modo concedetur immunitas à peccato originali, quia concepit & genuit illum qui nequidem habuit peccatum originale?

Dicit denique 4. se propter honorem Domini nullam prorsus velle habere questionem de B. Virgine, cum de peccatis agitur. At honor Domini videtur postulasse, ut Mater ejus tam caruerit peccato originali, quam peccatis personalibus, quorum multa venialia tantum sunt. Certè si honor Domini postulavit, ut Mater ejus ne semel quidem in tota vita venialis culpe reatum incurreret, quod faciliè concedunt Catholici omnes: quanto magis postulavit, ut ne uno quidem instanti originalis peccati, quod mortale est, reatum habuerit? Si honor Domini postulavit, ut Mater ejus ne leviter quidem unquam Deo displiceret, & pœnæ temporariæ propter levem aliquam culpam obnoxia fuerit: quanto magis postulavit, ut nunquam per gratiæ sanctificantis privationem deformata, Deo odibilis fuerit, serva peccati ac diaboli, & rea damnationis æternæ propter originalem culpam?

Confirm. Ex principiis ejusdem S. Doctoris, qui sic loquitur lib. 5. contra Julianum c. 15. *Profecto peccatum etiam major fecisset (Christus,) si parvus habuisset: nam propterea nullus est hominum præter ipsum, qui peccatum non fecerit grandioris ætatis accessu, quia nullus est hominum præter ipsum, qui peccatum non habuerit infantilis ætatis exortu.* Unde sic argumentor. Si B. Virgo habuit peccatum originale, habuit etiam personalia. Falsum cons. Ergo, &c. Min. libentissimè admittunt fideles omnes, & magno consensu docent Patres, Seq. maj. sequitur manifestè ex verbis S. Doctoris, qui asseveranter dicit ipsum Christum peccata personalia habiturum fuisse, si habuisset originale; & idcirco illum unum ex omnibus hominibus, qui ad ætatem adultam perveniunt, caruisse peccatis personalibus, quia ille unus ex omnibus hominibus caruit peccato originali. Porro cum tam generaliter dicit, *Nam propterea nullus est, &c.* tacitè excipit B. Virginem, ut manifestum est ex superiori textu, ubi cum ait se nullam habere velle quæstionem de B. Virgine, quando de peccatis agit, intelligit saltem actualia peccata.

S. Augustino adjungi possunt Patres alii magno numero. Origenes scilicet homil. 1. de variis, ubi non semel B. Virginem immaculatam nominat. Ambrosius ferm. 22. in Psal. 118. ubi ait quod B. Virgo sit *virgo per gratiam ab omni integra labe peccati.* S. Hieronymus in interpretatione Psalmi 77. explanans illud, *Deduxit eos in nube diei,* ait nubem illam esse B. Virginem, & addit, *Pulchrè dixit, diei, quia nubes illa non fuit in tenebris, sed semper in luce.* Sophronius in epistola ad Sergium Constantin. scribit B. Virginem sanctam fuisse, & ab omni contagione liberatam & corporis & animæ. Damascenus orat. 1. de natali B. Virginis, ait quod in ea *natura gratie factum antevertere ausa non est.* Anselmus lib. de conceptu virginali, sic habet c. 18. *Decens erat, ut ea puritate, qua major sub Deo nequit intelligi, Virgo illa niteretur, qui Deus Pater unicum Filium sum. . . ita dare disponebat, ut naturaliter esset unus idemque communis Dei Patris & Virginis filius.* Plures vide apud Authores, Nam ex citatis satis colligitur, quàm exactè nostra de immaculata Virginis conceptione sententia congruat communi sensui Patrum, præsertim cum nulla prius sit ratio alicujus momenti, quæ urgeat ad illos intelligendos de solis actualibus & personalibus peccatis; imò cum videantur non posse non intelligi etiam de peccato originali.

Certè si B. Virgo concepta fuit cum peccato originali, non fuit immaculata. Quod est contra Origenem. Item non fuit ab omni integra labe peccati, quod est contra Ambrosium. Item aliquando fuit in tenebris, quod est contra Hieronymum. Item fuit contaminata secundum corpus & animam, quod est contra Sophronium. Item in ea, natura, & quidem per peccatum corrupta, gratiam anteverit, quod est contra Damascenum. Item Virgo illa non enituit ea puritate, qua major sub Deo nequit intelligi: talis enim puritas in sua idea manifestè includit immunitatem ab omni omnino labe peccati, præsertim mortalis, quale est peccatum originale. Quod est contra Anselmum.

Prob. 3. Ex doctrina S. Thomæ 3. p. q. 27. ubi 1. a. 1. in Sed contra, argumentatur sic pro sanctificatione B. Virginis in utero materno: *Ecclesia celebrat natiuitatem B. Virginis. Non autem celebratur festum in Ecclesia, nisi pro aliquo sancto.* Ergo beata Virgo in ipsa sua natiuitate fuit sancta. Fuit ergo in utero sanctificata. At simili modo argumentari possumus pro sanctificatione B. Virginis in instanti infusionis animæ in corpus, seu, ut loquitur S. Doctor, in instanti animationis. Ecclesia celebrat Conceptionem B. Virginis. Non autem celebratur festum in Ecclesia, nisi pro aliquo sancto. Ergo B. Virgo in ipsa sua conceptione fuit sancta. Ergo fuit sanctificata in instanti animationis. Valet, secundum adversarios, & secundum rei veritatem, argumentum Doctoris Angelici, Ergo & valet nostrum. Alioquin detur disparitas,

2. A. 2. ubi probat B. Virginem non fuisse sanctificatam ante animationem, hanc sibi objectionem proponit tertio loco: *Non celebratur festum, nisi de aliquo Sancto. Sed quidam celebrant festum Conceptionis beate Virginis. Ergo videtur quod in ipsa sua conceptione fuerit sancta, &c.* Ad hoc autem sic respondeo: *Dicendum quod licet Romana Ecclesia Conceptionem B. Virginis non celebret, tolerat tamen consuetudinem aliquarum Ecclesiarum illud festum celebrantium.* Unde talis celebritas non est totaliter reprobanda. Nec tamen per hoc, quod festum Conceptionis celebratur, datur intelligi quod in sua conceptione fuerit sancta. Sed quia quo tempore sanctificata fuerit ignoratur, celebratur festum Sanctificationis ejus potius quam Conceptionis in die Conceptionis ipsius. At hæc responsio non subsistit ampliùs. Nam 1. Ecclesia Romana à trecentis fere annis celebrat festum Conceptionis B. Virginis. 2. Non aliqua aliæ tantum particulares Ecclesiæ hoc festum celebrant, sed omnes omnino celebrant cum Romana Ecclesia, omnium aliarum matre & magistra. 3. Ecclesia Romana festum hoc non tolerat solum, sed approbat, sed ad illud celebrandum fideles indulgentius invitat, imò & sub mortali obligat per suos Pontifices. 4. Indulgentias fidelibus festum hoc devotè celebrantibus à Sixto IV. concessas approbavit & confirmavit universalis Ecclesia in œcumenica Synodo Tridentina. 5. Ecclesia Romana celebrando Conceptionem B. Virginis, celebrat sanctificationem B. Virginis in instanti animationis; quia, ut patet ex decreto Alexandri VII. celebrat sanctificationem animæ B. Virginis in instanti reali creationis & infusionis ejus in corpus. Valet igitur hoc argumentum in principiis S. Thomæ: Ecclesia non celebrat festum, nisi de aliquo Sancto. Atqui Ecclesia celebrat festum Conceptionis B. Virginis, seu conjunctionis animæ B. Virginis cum ejus corpore. Ergo B. Virgo fuit sancta in ipsa sua conceptione, seu in ipsa conjunctione animæ cum corpore. Ergo B. Virgo fuit sancta in primo instanti suæ existentie. Ergo nunquam habuit peccatum originale. Cui argumento proculdubio lubens cederet humilis equè ac Angelicus Doctor, si nunc viveret: cum jam neque respondere posset festum Conceptionis B. Virginis ab Ecclesia Romana non celebrari, sed solum tolerari in aliquibus particularibus Ecclesiis; neque respondere posset, in die Conceptionis B. Virginis celebrari potius festum Sanctificationis ejus, quàm ejus Conceptionis, seu præcisè celebrari festum sanctificationis ejus in utero materno, quia ignoratur quo tempore in utero materno sanctificata fuerit: cum huic evasioni exitum in æternum occluserit Alexandri VII. decretum.

3. Art. 4. in O. ut probet B. Virginem nullius unquam in tota vita actualis peccati etiam venialis reatum incurrisse, sic argumentatur: *Illos, quos Deus ad aliquid eligit, ita preparat & disponit, ut ad id, ad quod eliguntur, inveniantur idonei. . . Beata autem Virgo fuit electa divinitus, ut esset Mater Dei; & ideo non est dubitandum, quin Deus per suam gratiam, eam ad hoc idoneam reddidit. . . Non autem fuisset idonea Mater Dei, si peccasset aliquando: tum quia honor parentum redundat in prolem, secundum illud Prov. 17. Gloria filiorum, patres eorum: unde & per oppositum ignominia matris ad filium redundasset. Tum quia singularem affinitatem habuit ad Christum, qui ab ea carnem accepit. Dicitur autem 2. ad Cor. 6. Quæ conventio Christi ad Belial? Tum etiam quia singulari modo Dei Filius, qui est Dei sapientia, in ipsa habitavit, non solum in anima, sed etiam in utero. Dicitur autem Sap. 1. In malevolam animam non introibit sapientia, nec habitabit in corpore subdito peccatis. Et ideo simpliciter fatendum est quod B. Virgo nullum actuale peccatum commisit, nec mortale, nec veniale: ut sic in ea impleatur, quod dicitur Cant. 4. Tota pulchra es, amica mea, & macula non est in te.*

Ex his autem sic argumentor pro immaculata B. Virginis conceptione. Juxta S. Doctorem, fatendum est B. Virginem ne vel unam in tota vita culpam etiam levissimam admisisse, quia alioquin non fuisset idonea

nea

nea Mater Dei; quia ignominia matris ad filium redundasset; quia specialissimam affinitatem habuit cum Christo, qui ab ea carnem accepit; quia singulari modo, nempe corporaliter, Dei Filius, qui est Dei sapientia, in ipsa habitavit; quia denique in ea non impleteretur illud Cant. 4. *Tota pulchra es, amica mea, & macula non est in te*. Ergo tam, imò multò magis fatendum est eam ne uno quidem instanti macula peccati originalis, quod mortale est, fuisse contaminatam & deturpatam, quia alioqui non fuisset idonea Mater Dei, quia ignominia matris ad filium redundasset; quia specialissimam habitura erat affinitatem ad Christum, qui ab ea carnem accepturus erat; quæ enim *conventio Christi ad Belial*? quia corporaliter in ipsa habitaturus erat Filius Dei, qui est Dei sapientia; quia denique illi non exactè conveniret, quod tamen de illa dictum est Cant. 4. *Tota pulchra es, amica mea, & macula non est in te*. Nam si hæ rationes omnes valent, juxta S. Doctorem, ad tribuendam B. Virgini immunitatem ab omni omnino culpa levissima, quanto magis valere debent ad tribuendam illi immunitatem ab omni omnino culpa mortali, quale est peccatum originale? Si vel levis culpæ venialis navius Matrem Dei dedecebat, juxta S. Doctorem, quanto magis Matrem Dei dedecebat cujusvis mortalis culpæ, sive propria, sive aliena voluntate commissæ turpitudine & foeditas?

4. Denique S. Doctor sic ait a. 1. in O. *Rationaliter creditur quod illa quæ genuit unigenitum à Patre, plenum gratiæ & veritatis, præ omnibus aliis majora privilegia gratiæ acceperit. Unde ut legitur Luc. 1. Angelus ei dixit: Ave Maria, gratia plena. Invenimus autem quibusdam aliis hoc privilegialiter esse concessum, ut in utero sanctificarentur, sicut Hieremias. . . & sicut Joannes Baptista . . . unde rationaliter creditur, quod beata Virgo sanctificata fuerit, antequam ex utero nasceretur*. Possum igitur à fortiori sic argumentari. Rationaliter creditur, quod illa, quæ genitura erat unigenitum à Patre, plenum gratiæ & veritatis, & quam proinde Deus evecturus erat ad summam maternitatis divinæ dignitatem, quæ longè præstatura erat omnibus puris creaturis, etiam angelicis, non minora acceperit privilegia gratiæ, quam accepit angelica creatura. Atqui Angeli in ipso puncto creationis suæ sanctificati fuerunt. Ergo rationaliter creditur, quod beata Virgo fuerit sanctificata in ipso puncto animationis, seu in primo instanti existentiae suæ. Detur disparitas.

Certe dici non potest, quod anima B. Virginis aut omnino non potuerit sanctificari in ipso puncto animationis, aut saltem non potuerit ex meritis Christi. Hoc enim utrumque evidenter falsum est. Nam 1. Angeli potuerunt sanctificari in ipso puncto suæ creationis: cum enim sanctificatio sit actio instantanea, non successiva, potuerunt simul tempore, licet non simul ratione, creari & sanctificari. Ergo pariter, &c. 2. Fieri potuit, ut Angeli in ipso puncto creationis suæ sanctificarentur ex meritis Christi, absolute prævisis, si nimirum Christus cum meritis suis prædefinitus fuisset ante absolutam prævisionem peccati originalis. Ergo pariter, &c. Hinc obiter colligo evidenter, ad hoc, ut B. Virgo ex meritis Christi absolute prævisis, præservaretur à macula peccati originalis, necesse non fuisse, ut ejus anima sanctificaretur, antequam infunderetur corpori: potuit enim, & quidem ex Christi meritis, sanctificari in ipso puncto infusionis, & ita potuit B. Virgo in primo instanti suæ existentiae sancta esse ex meritis Christi; proindeque potuit propter merita Christi nunquam habere originalis peccati maculam.

Prob. 4. Ex conspiratione præcipuarum orbis christiani Academicarum, quæ ex firma persuasione piæ sententiæ, ad eam defendendam sese solenni voto obstrinxerunt, & in quarum pluribus, Candidatis gradus theologici non conferuntur, nisi prius juramentum præstiterint de immaculata Conceptione animo tenenda, & verbo defendenda: quod in hac nostra Academia sanctissime observatur. Ex consensu omnium

Simonnet Theol. Tom. I.

serè religiosorum Ordinum, excepto Ordine Prædicatorum, in quo tamen non defuerunt viri pietate & doctrina insignes, qui piæ sententiæ defenderent. Ex consensu totius serè populi christiani, qui oppositam sententiæ proponi & defendi non audiret sine gravi scandalo. Quis autem facile crederet Deum in Ecclesia sua hæc permissurum fuisse, si pia sententiæ esset falsa, & consequenter fidei contraria?

Prob. 5. Ex facto summorum Pontificum. Nam 1. Sixtus IV. festum Conceptionis devotè celebrantibus indulgentias concessit; quam concessionem approbavit & innovavit Synodus Tridentina. 2. Paulus V. sub pœnis gravissimis prohibuit quibuscumque personis, ne in quibuscumque actibus publicis assererent B. Virginem conceptam fuisse cum peccato originali. 3. Gregorius XV. sub iisdem gravissimis pœnis, Pauli V. prohibitionem extendit etiam ad privata colloquia; solis Dominicani, ut privatim & inter se tantum de contraria piæ sententiæ opinione differere & conferre possent, facultate concessa. 4. Alexander VII. sub gravissimis pœnis quibuscumque personis, à quibus utrum excipi possint Patres Dominicani, ipsimet viderint, prohibet ne sub quovis prætextu, quovis excogitabili modo, sive publicè, sive privatim, sive scripto, sive voce sententiæ asserentem animam B. Virginis in sui creatione, & in corpus infusione sanctificatam fuisse, & cultum seu festum juxta sententiæ hanc institutum impugnent.

Sub gravissimis igitur pœnis non solum ab actibus quibuscumque publicis, sed etiam à privatis colloquiis opinio negans immaculatam B. Virginis conceptionem, proscripta est decretis summorum Pontificum, non modò non reclamantibus, sed è contra applaudentibus Episcopis Catholicis; interea dum opposita sententiæ affirmans, proponitur & defenditur non solum in privatis colloquiis, sed etiam in scholis, & in sacris pulpitis cum singulari totius populi christiani ædificatione. Ergo saltem credibile non est, hanc sententiæ falsam, & oppositam veram esse. Nam si sententiæ affirmans esset falsa, & negans vera, sententiæ affirmans fidei adversaretur, negans verò consona esset fidei, & de fide quoad se. At fore unquam, ut error veritati in materia fidei tam insigniter anteponatur decretis summorum Pontificum, tacentibus omnibus Ecclesiæ Catholicæ Episcopis, saltem credibile non est.

Prob. 6. denique. Ecclesiæ cultum B. Virginis, ut conceptæ sine macula peccati originalis, & sanctificatæ primo illo instanti, quo anima ejus creata, & in corpus infusa est, ut pium, devotum & laudabilem prædicat & commendat, ad illum fideles hortatur, & indulgentiis invitat; imò sub mortali imperat pro certo die, pro quo ad hunc finem speciale festum instituit. Ergo cultus ille non est cultus objecti falsi. Prob. conseq. Nam si cultus ille esset cultus objecti falsi, esset cultus superstitiosus. Atqui cultus ille non potest esse cultus superstitiosus. Ergo, &c. Prob. min. Si cultus ille superstitiosus esset, Ecclesiæ fideles ad cultum superstitiosum hortaretur, & indulgentiis invitaret; ad cultum superstitiosum speciale festum & officium instituisset; imò cultum superstitiosum fidelibus sub mortali imperaret. Atqui hoc esse non potest. Non enim magis potest Ecclesiæ errare in materia morum, quam in materia fidei. Propter hanc saltem rationem videretur piæ sententiæ esse definitioni proxima, & tantam habere certitudinem, quanta infra certitudinem fidei haberi potest.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1. Scriptura docet solum Christum caruisse omni peccato. Nam v. g. dicitur Hebr. cap. 7. *Talis decebat, ut nobis esset pontifex, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus*. Ergo, &c. R. N. ant. Ad prob. R. hanc Scripturam, & alias similes dicere quidem, quod Christus caruerit omni peccato; at non dicere, quod solus caruerit. Præterea, sicut Deus dicitur solus bonus, non quia præter Deum nemo bonus est, sed quia solus talis est per essentiam, ceteri verò,

ff 3

sive

sive homines, sive angeli, boni non sunt, nisi per participationem: ita Christus sine sententiae nostrae praedictio dici posset solus caruisse peccato originali, quatenus solus, vi generationis suae, caruit; quia solus, non per viam ordinariam, sed Spiritus sancti virtute conceptus est, & ita solus in Adamo non peccavit, nec proinde debitum habuit maculam originalem contrahendi. B. autem Virgo non fuit à macula originalis peccati immunis vi generationis suae, quae fuit naturalis; unde peccavit in Adamo, sicut & ceteri omnes, qui naturaliter generantur, habuitque debitum contrahendi maculam originalem, à qua proinde non fuit praeservata, nisi ex gratiae privilegio.

Obj. 2. Dicitur Rom. c. 5. *In quo omnes peccaverunt*. Et 1. Cor. c. 15. *In Adam omnes moriuntur*. Aequi sententia nostra repugnat his textibus. R. neg. Ad 1. autem dico, nos non negare, sed asserere, quod B. Virgo peccaverit in Adamo, & idcirco debitum habuerit contrahendi peccatum originale: sed addimus, ab illo praeservatam fuisse speciali Dei beneficio propter merita Christi, & sanctificationem in instanti infusionis animae in corpus.

Ad 2. Dico similiter, nos non negare, sed asserere, quod B. Virgo mortua sit in Adamo, hoc est, quod reatum mortis incurrerit, & re ipsa mortem obierit propter peccatum ab Adamo commissum, quod secundum moralem estimationem fuit etiam ipsius B. Virginis peccatum. Unde sequitur tantum, quod in instanti animationis habuerit reatum alicujus poenae, originali peccato debitae. At negamus idcirco habuisse ipsummet peccatum originale; potuit enim praeservari à reatu culpae, licet non praeservaretur à reatu poenae temporariae: sicut potest remitti reatus culpae, licet non remittatur reatus poenae temporariae. Igitur B. Virgo in instanti animationis contraxit reatum poenarum aliquarum temporalium, ut mortis, possibilitatis, &c. at non contraxit reatum culpae, quia in illo instanti infusa est illi gratia sanctificans, & per gratiam sanctificantem culpa, quam in Adamo commiserat, condonata.

Obj. 3. S. Ambrosium, & Eusebium Emisenum, vel potius Gallicanum, quorum primus sic ait lib. 2. comment. in Lucam: *Solus per omnia ex natis de femina sanctus Dominus Jesus est, qui terrena contagia corruptele immaculati partus novitate non senserit, & caelesti maiestate depulerit*. Alter vero hom. 2. de naturali Domini: *A peccati veteris nexu per se non est immunis nec ipsa genitrix Redemptoris*. R. hos Patres, ut patet ex textuum consideratione, non aliud velle, quam solum Christum vi generationis suae, quae naturalis non fuit, immunem fuisse à macula peccati originalis, ceteros vero omnes, quia naturaliter generantur, & ab Adamo naturaliter descendunt, vel re ipsa maculam illam contrahere, vel si qui non contrahunt, ab illa non esse immunes vi generationis, sed ab illa praeservari per merum divinae gratiae beneficium.

Obj. 4. S. Augustinum, Sic autem loquitur, 1. lib. de perfect. just. sub fin. *Quisquis fuisse vel esse in hac vita aliquem hominem, vel aliquos homines putat, excepto uno mediatore Dei & hominum, quibus necessaria non fuerit remissio peccatorum, contrarius est divinae Scripturae*. 2. lib. 5. contra Julianum c. 15. *Si sine dubio caro Christi non est caro peccati, sed similis carni peccati; quid restat ut intelligamus, nisi ea excepta, omnem reliquam humanam carnem esse peccati*. R. nos non negare, sed è contra asserere remissionem peccati necessariam fuisse B. Virgini, quia peccaverat in Adamo, sicut & ceteri omnes, qui naturaliter generantur: unde hujus peccati macula, sicut & ceteri qui generantur naturaliter, fuisset infecta à primo instanti animationis, nisi misericordia divina eam praevenerit, & primo illo instanti peccatum ei liberaliter condonasset intuitu meritorum Christi redemptoris.

R. ad 2. etiam carnem B. Virginis fuisse carnem peccati, non quia aliquando polluta fuit macula peccati originalis, sed quia cum parentum libidine fuit concepta, & ita macula peccati originalis fuisset pol-

luta, secluso gratiae praeservantis beneficio, illamque maculam in prolem traduxisset, si B. Virgo via naturali generasset.

Obj. 5. S. Fulgentium, ita loquentem in lib. de fide ad Petrum c. 26. *Firmissime tene, & nullatenus dubites omnem hominem, qui per concubitus viri & mulieris concipitur, cum peccato originali nasci*. Resp. hunc textum necessario intelligendum esse cum exceptione B. Virginis, imò & cum exceptione aliorum aliorum, ut Hieremias & Joannis Baptista: nam B. Virgo, Hieremias & Joannes Baptista sanctificati fuerunt in utero matris, quod de fide est, saltem pro B. Virgine & Joanne Baptista. Sensus igitur loci est, quod omnes homines, per naturalem generationem descendentes ab Adamo, vi suae conceptionis contrahant peccatum originale, & cum illo nascantur, secluso gratiae divinae beneficio, quo à peccato illo praeserventur. Quod beneficium nemini attribuentum est sine sufficienti fundamento.

Obj. 6. S. Bernardum in Epist. 174. ad Canonicos Lugdunenses, quos graviter reprehendit, quod festum Conceptionis B. Virginis in sua Ecclesia instituerint. *Miramur satis, inquit, quod visum fuerit hoc tempore quibusdam vestrum voluisse mutare colorem optimi, novam inducendo celebritatem, quam ritus Ecclesiae nescit, non probat ratio, non commendat antiqua traditio*. Deinde post medium epistolae sententiam de B. Virgine sine originali peccato concepta sic impugnat: *Unde ergo conceptionis sanctitas? An dicitur sanctificatione praeventa, quatenus jam sancta conciperetur: ac per hoc sanctus fuerit, & conceptus, quemadmodum sanctificata jam in utero dicitur, ut sanctus consequeretur & ortus? Sed non valuit ante sancta esse, quam esse: siquidem non erat antequam conciperetur. An forte inter amplexus maritales sanctitas se ipsi conceptioni immiscuit, ut simul & sanctificata fuerit & concepta? Nec hoc quidem admittit ratio. Quomodo namque aut sanctitas absque Spiritu sanctificante, aut sancto Spiritui societas cum peccato fuit, aut certe peccatum quomodo non fuit, ubi libido non defuit? ... Si igitur ante conceptum sui sanctificari minime potuit, quoniam non erat, sed nec in ipso quidem conceptu, propter peccatum quod inerat, restat ut post conceptum in utero jam existens, sanctificationem accepisse credatur, quae, excluso peccato, sanctam fecerit nativitatem, non tamen & conceptionem*.

R. 1. Bernardus non simpliciter reprehendit Canonicos Lugdunenses, quod festum Conceptionis B. Virginis instituerint, sed quod instituerint, inconsulta prius Ecclesia Romana: *Nam si sic videbatur, inquit, consulenda erat prius Apostolicae Sedis auctoritas, & non ita precipitanter atque inconsulte paucorum sequenda simplicitas imperitorum*. Quid ergo nunc faceret Bernardus, si viveret, cum videret ipsammet Ecclesiam Romanam publicè & solemniter colere Conceptionem B. Virginis, hunc cultum ut pium, devotum & laudabilem commendare, ad illum exhibendum diem festum instituisse, speciale ac proprium officium ordinasse, fideles indulgentiis invitare, imò & sub mortali obligare? Certè quid nunc facturus esset, ipsemet apertè declarat in clausula epistolae suae, ubi sic loquitur: *Romane praesertim Ecclesia auctoritati atque examini totum hoc, sicut & cetera, quae ejusmodi sunt, universa reservo; ipsius, si quid aliter sapio, paratus iudicio emendare*. Nobiscum ergo, vel potius cum Ecclesia universa festum Conceptionis B. Virginis devotè celebraret; & quia festum Conceptionis B. Virginis celebrari non potest, si B. Virgo non fuit in sua conceptione sancta; nam, ut ipse ait in ead. epist. *Quo pacto conceptus ut festus habeatur, qui minime sanctus est? Conceptionem B. Virginis ut sanctam nobiscum teneret & defenderet*.

2. Bernardus in suo contra immacularam B. Virginis Conceptionem discursu, nomine conceptionis manifestè intelligit primam organizationem corporis. Unde ejus argumentationis hic sensus est. Si B. Virgo fuit sancta in sua conceptione, vel quia sanctificata fuit ante primum instans organizationis, vel quia

san-

sanctificata fuit in primo instanti organizationis. Non primum: nam B. Virgo non potuit sanctificari, antequam esset; at nondum erat ante primum instans organizationis. Non etiam secundum: nam primum instans organizationis fuit illud idem instans, quo parentes B. Virginis generantur. Non potuit autem B. Virgo sanctificari eo instanti, quo parentes ejus generantur, quia cum libidine generantur. Superest igitur ut B. Virgo post primum illud instans organizationis, cum jam in utero materno existeret, sanctificationem acceperit, quæ sanctam, excluso peccato, fecerit nativitatem ejus.

Ad hoc S. Doctoris argumentum, quod minimè urget, R. B. Virginem non potuisse quidem sanctificari ante primum instans organizationis corporis, quia ipsa nondum erat. Item non potuisse sanctificari in primo instanti organizationis corporis sui, quia tunc necdum erat: unde tunc nec sanctitatem, nec peccatum habere poterat. Sed dico sanctificari potuisse in instanti creationis & infusionis animæ in corpus organizatum, quod instans fuit primum existentia B. Virginis; tunc enim cæpit esse B. Virgo, cum cæpit esse homo; & cæpit esse homo, cum cæpit esse compositum ex corpore & anima; & cæpit esse compositum ex corpore & anima, cum anima corpori organizato infusa est, & cum eo conjuncta; proindeque dico B. Virginem sanctificari potuisse in primo instanti existentia suæ, & ita potuisse nunquam habere maculam peccati originalis.

Non itaque valet hoc argumentum: B. Virgo non potuit sanctificari ante primum instans, neque in ipso primo instanti organizationis corporis ejus. Ergo aliquando habuit peccatum originale. Nam ad hoc, ut nunquam haberet peccatum originale, necesse non fuit, ut aut ante primum instans, aut in primo instanti organizationis corporis sui sanctificaretur; sed satis fuit, si sanctificari posset & sanctificaretur in instanti creationis & infusionis animæ in corpus organizatum; quia si tunc fuit sanctificata, sanctificata fuit quando cæpit existere; & si sanctificata fuit quando cæpit existere, nunquam habuit peccatum originale; aut certe habuit antequam inciperet existere. Quod est absurdum.

Neque majoris momenti est argumentum istud: B. Virgo nec ante primum instans, nec in ipso primo instanti organizationis corporis sanctificari potuit. Ergo conceptio B. Virginis polluta fuit macula peccati originalis. Hæc enim conf. non valet, etiam si nomine Conceptionis intelligas primam corporis organizationem. Ratio est, quia sicut nec fuit nec potuit esse sanctitas in primo instanti, aut etiam in toto decursu organizationis ante animationem, ita nec fuit aut potuit esse peccatum originale; quia sicut nec fuit nec potuit esse subiectum sanctitatis, ita nec fuit nec potuit esse subiectum peccati originalis. Nam subiectum peccati originalis est filius vel filia Adami. At nec in primo instanti, nec in toto decursu organizationis corpusculi B. Virginis ante animationem, fuit filia Adami, sed solum fuit materia, ex qua & anima, creanda & infundenda, componenda erat filia Adami; & tunc tantum cæpit esse filia Adami, quando in corpusculum sufficienter organizatum infusa est anima rationalis, & cum eo conjuncta; proindeque tunc tantum cæpit esse subiectum capax peccati originalis, sicut & tunc tantum cæpit esse subiectum capax sanctitatis.

Dices. Organizatio corpusculi B. Virginis cæpit per actum generandi parentum ejus, qui actus non fuit absque libidine, seu ardore aliquo concupiscentiæ. Ergo in prima organizatione corpusculi B. Virginis fuit peccatum originale. Nam ut ait S. Doctor, peccatum quomodo non fuit, ubi libido non defuit? R. neg. conf. propter rationem modò datam, quæ convincens est. Ad verba S. Doctoris R. ibi fuisse peccatum, ubi libido non defuit, si nomine peccati indecentiam intelligas; ardor enim concupiscentiæ non est absque indecentia. Item si nomen peccati sumas

improprie & metonymicè pro effectu peccati; nam ardor concupiscentiæ in generando est effectus peccati originalis. At nego ibi fuisse peccatum proprie sumptum pro macula peccati subiectum suum habitualiter inficientis, & reddentis illud odiosum Deo, & dignum pœna, quia tunc non fuit subiectum, quod sic infici posset, & reddi Deo odiosum, & pœna dignum.

Itaque ex eo quod non defuit libido in actu quo generantur parentes B. Virginis, non sequitur quod B. Virgo peccatum originale contraxerit in prima organizatione corpusculi sui, quia tunc nondum erat, & antequam esset, illud contrahere non poterat; sed sequitur tantum, quod illud erat necessariò contractura, ubi primum inciperet esse, hoc est, in instanti creationis & infusionis animæ in corpusculum organizatum, nisi ab eo per prævenientem Spiritus sancti gratiam præservaretur.

Dices. Saltem, ut concessum est, B. Virgo nec fuit nec potuit esse sancta in primo instanti organizationis. Ergo conceptio ejus non fuit sancta. R. dist. conf. Ergo conceptio ejus inchoata, seu potius inchoatio conceptionis ejus non fuit sancta, C. conseq. tunc enim nondum erat subiectum capax sanctitatis, sicut nec peccati, quia tunc nondum erat homo, sed tantum inchoatio hominis. Conceptio ejus completa & perfecta non fuit sancta, N. conseq. tunc enim fuit completa & perfecta conceptio B. Virginis, cum anima creata & infusa est in corpusculum organizatum; & B. Virgo fuit sancta eo instanti, quo anima creata & infusa est in corpusculum organizatum, quia anima B. Virginis uno & eodem instanti reali in corpusculum organizatum infusa est, & sanctificata. Ergo B. Virgo fuit sancta in ipso instanti conceptionis completæ & perfectæ. Ergo, quod idem est, conceptio completa & perfecta B. Virginis fuit sancta. Ecclesia autem celebrando festum Conceptionis B. Virginis, non intendit colere conceptionem ejus inchoatam, seu inchoationem conceptionis ejus; vel si vis, non intendit colere instans illud, quo per actum generandi parentum B. Virginis cæpit organizari materia corporis ejus; sed intendit colere conceptionem completam & perfectam B. Virginis, seu instans illud, quo B. Virgo per creationem animæ, & ejus cum materia organizata unionem ac conjunctionem, non prius cæpit existere, quam sancta esse.

Dices. Igitur inter amplexus maritales sanctitas se ipsi conceptioni immiscuit, ut B. Virgo simul & sanctificata fuerit, & concepta. R. neg. Nam creatio & infusio animæ non fit, nisi post sufficientem organizationem materiæ, & organizatio materiæ, cum fit modo naturali, ut in B. Virgine facta est, non fit in instanti, sed tantum aliquot dierum spatio perficitur; unde anima B. Virginis non fuit creata, & in corpusculum ejus infusa, nisi aliquot diebus post primam materiæ organizationem, & consequenter nisi aliquot diebus post actum, quo parentes B. Virginis generantur. Completa igitur & perfecta conceptio B. Virginis aliquot dierum spatio distans fuit à complexibus maritalibus, proindeque falsum est, quod necesse fuerit sanctitatem immisceri conceptioni B. Virginis inter amplexus maritales. Unde manifestè impietatis & calumniæ gravissimæ convincuntur heterodoxi, dum dicunt Ecclesiam celebrando festum Conceptionis B. Virginis, celebrare maritales amplexus parentum ejus.

His omnibus addo, S. Doctorem in ead. epist. gravissimum nobis pro pia sententia suggerere argumentum, & satis clarè ostendere, quis nunc foret ejus sensus, si nunc viveret. Ortum, inquit, Virginis dici nihilominus in Ecclesia, & ab Ecclesia indubitanter haberi festivum atque sanctum, firmissimè cum Ecclesia sentiens in utero eam accepisse, ut sancta prodiret. Et inferius: Fuit proculdubio & Mater Domini ante sancta, quam nata. Nec fallitur omnino sancta Ecclesia, sanctum reputans ipsum nativitatæ ejus diem, & omni anno cum exultatione universa terre votiva cele-

celebritate suscipiens, S. itaque Bernardus pativiratem B. Virginis ut festivam & sanctam indubitanter & firmissimè habebat, quia illam Ecclesia sanctam reputabat, & omni anno cum exultatione universæ terræ votiva celebritate suscipiebat, nec, cum ipsa sancta sit, illam sanctam reputando, & omni anno votiva celebritate suscipiendo, falli poterat. Atqui nunc pariter Ecclesia sanctam reputat conceptionem ejusdem B. Virginis, completam scilicet & perfectam, quod semper subintelligi oportet, eamque omni anno cum exultatione universæ terræ votiva celebritate suscipit, nec magis in hoc falli potest, quam in altero. Ergo possumus pariter conceptionem ejusdem B. Virginis indubitanter & firmissimè habere, & nobiscum habiturus esse, si nunc viveret, meritò supponi potest ipse Bernardus, ut festivam atque sanctam.

Nec dic magnam esse disparitatem inter nativitatem & conceptionem B. Virginis, quia Ecclesia, ut notat Bernardus, firmissimè sentit nativitatem B. Virginis sanctam fuisse, & omnes contrarium sentientes damnat. Nam contra est, quia verum quidem est, quod Ecclesia contrariam immaculatæ Conceptioni B. Virginis opinionem toleret, & eam privatim sequentes hæreseos vel peccati mortalis nota inquiri vetet, donec ipsa sententiam definitivam ferat. At nihilominus firmissimè tenet conceptionem B. Virginis sanctissimam fuisse, & circa sanctitatem ejus habet saltem evidentiam magnam moralem, qualem v.g. requirit ad Sanctorum canonizationem. Nam sine tali saltem evidentiâ festum Conceptionis B. Virginis non instituisset, non omni anno festum illud solemniter celebraret, nec ad illud devotè celebrandum fideles indulgentiis invitaret, & multò minus sub mortali adigeret. Supposita autem hujus festi institutione, & annua celebratione, potest fidelis quilibet circa sanctitatem conceptionis B. Virginis habere certitudinem non magnam moralem tantum, sed etiam tantam, quanta esse potest infra fidei certitudinem, propter Ecclesiæ scilicet sanctitatem, cui repugnat cultus falsus & superstitiosus, & ejus circa mores infallibilitatem.

Dices. Si ita esset, Ecclesia praxi sua multum præjudicaret opinioni neganti immaculatam fuisse conceptionem B. Virginis. Quod repugnat clausulæ, quam Paulus V. & Gregorius XV. decretis sui apposuerunt: *Per hoc tamen Sanctitas sua non intendit reprobare alteram opinionem, nec ei ullum prorsus præjudicium inferre, eam relinquens in eisdem statu & terminis, in quibus de præsentis reperitur, præter quam quoad supra disposita*. R. Ecclesiam festum instituendo, & celebrando quotannis, ad colendam B. Virginem ut sanctificatam in puncto conceptionis suæ completæ & perfectæ, seu in instanti creationis animæ, & ejus infusionem in corpusculum organizatum, non potuisse non inferre grave præjudicium opinioni contrarium tenenti. Per clausulam autem citatam non aliud significant Pontifices, quam nolle se præjudicare huic sententiæ, prohibendo ne publicè aut etiam privatim proponatur & defendatur, velleque eam retinere totam probabilitatem, quam, præcisâ illa prohibitione, habere potest in concursu praxis Ecclesiæ quotannis cum exultatione fidelium omnium, paucis admodum exceptis, celebrantibus publicè & solemniter festum B. Virginis, ut præservatæ à macula peccati originalis, & ad illud celebrandum omnes sub mortali obligantis. Qualis autem & quanta esse possit hæc probabilitas, videant hujus sententiæ defensores. Addo, dictam clausulam ab Alexandro VII. prætermittam fuisse, & quidem meritò. Nam Alexander VII. declarando & definiendo Ecclesiam, celebrando festum Conceptionis B. Virginis, colere B. Virginem ut præservatam à macula peccati originalis, & sanctificatam in puncto creationis animæ, & ejus conjunctionis cum corpore, præcipuum adversariis immaculatæ Conceptionis B. Virginis effugium eripuit, & eripiendo gravissimum eorum opinionum præjudicium intulit.

Obj. 7. S. Thomam 3. p. q. 27. ar. 2. in O. ubi

probat B. Virginem non fuisse sanctificatam, nisi post animationem, seu infusionem animæ rationalis in materiam organizatam, proindeque maculatam fuisse peccato originali saltem in puncto animationis, seu in primo instanti existentie suæ. Et hoc utitur ratiocinio, *Dicendum quod sanctificatio B. Virginis non potest intelligi ante ejus animationem, duplici ratione. Primo quidem, quia sanctificatio, de qua loquimur, non est nisi emundatio à peccato originali: sanctitas enim est perfecta munditia... culpa autem non potest emundari, nisi per gratiam, cujus subiectum est sola creatura rationalis: & ideo ante infusionem animæ rationalis B. Virgo sanctificata non fuit. Secundo, quia cum sola creatura rationalis sit susceptiva culpe, ante infusionem animæ rationalis proles concepta, non est culpa obnoxia. Et sic quocumque modo ante animationem B. Virgo sanctificata fuisset, nunquam incurrisset maculam originalis culpe: & ita non indignisset redemptionem & salutem, quæ est per Christum... Hoc autem inconveniens est, quod Christus non sit salvator omnium hominum, &c.*

R. S. Doctoris autoritatem hic non plus habere ponderis, quam ratiocinium quo utitur, & quod tamen, quantum ad ea in quibus nobis contrarium est, facilem habet solutionem. Itaque 1. illud, *sanctificatio, de qua loquimur, non est nisi emundatio à peccato originali*, falsum est: nam sanctificatio, de qua agitur, est infusio gratiæ condonativæ peccati in primo parente commissi. Quod si is, cui hoc peccatum condonatur per infusionem gratiæ, jam habebat maculam ejus, respectu illius sanctificatio est emundatio à peccato originali: quod si is, cui hoc peccatum condonatur per infusionem gratiæ, nondum habebat ejus maculam, sanctificatio respectu illius est præservatio à peccato originali. Sanctitas autem, quæ est terminus sanctificationis, de qua hic agitur, est quidem munditia, seu immunitas à macula peccati originalis. At verò ad hanc immunitatem sufficit actio præservativa; nec requiritur emundativa, nisi in iis, qui maculam illam contraxerunt, vel, si vis, in iis, qui à contrahenda macula illa præservati non fuerunt.

2. Illud, quod dicitur, *ante infusionem animæ rationalis B. Virginem sanctificatam non fuisse*, verum est. At quod nobis sufficit, sanctificari potuit in ipso puncto infusionis animæ rationalis, & consequenter sanctificari potuit in primo instanti existentie suæ, & ita præservari potuit à macula peccati originalis. Cum enim, ut hic dicitur, *sola creatura rationalis sit susceptiva culpe, ante infusionem animæ rationalis proles concepta, non est culpa obnoxia*, proindeque B. Virgo nec habuit nec habere potuit maculam peccati originalis ante infusionem animæ rationalis. Unde si in ipso puncto infusionis animæ rationalis, hoc est, in ipso instanti, in quo cæpit esse capax maculæ peccati originalis, potuit sanctificari, & re ipsa sanctificata fuit, manifestum est illam nunquam habuisse maculam illam.

3. Ad id quod dicitur, quod si B. Virgo nunquam incurrisset maculam originalis culpe, non indignisset redemptionem & salutem, quæ est per Christum, R. falsum esse. Ad hoc enim ut B. Virgo indigeret redemptione & salute, quæ est per Christum, satis est, si non potuit non incurrere maculam peccati originalis, nisi ab ea ex meritis Christi redemptoris & salvatoris præservaretur; sive, quod idem est, nisi in primo instanti existentie suæ, ex meritis Christi redemptoris acciperet gratiam condonativam peccati ab ea in Adam commissi. Sed de hoc adhuc modò.

Dices cum S. Doctore in Resp. ad 4. *Beata Virgo peccatum originale contraxit, cum fuerit concepta secundum carnis concupiscentiam ex commixtione maris & femine: dicit enim Augustinus omnem, quæ de concubitu nascitur, carnem esse peccati*. Resp. Ex eo quod B. Virgo fuerit concepta secundum carnis concupiscentiam, sequi tantum, quod peccaverit in Adam, & ita quod habuerit debitum contrahendi peccatum originale, quod proinde non potuit non contrahere

trahere, nisi misericorditer ab eo ex meritis Christi præservaretur. Quo autem sensu caro B. Virginis fuerit caro peccati, jam explicatum est sine præjudicio immaculatae conceptionis ejus.

Obj. 8. Si B. Virgo non contraxit peccatum originale, non fuit redempta. *Conf.* repugnat fidei. Ergo, &c. Minor patet. Nam de fide est, quod Christus sit omnium hominum salvator & redemptor. *Prob. seq. maj.* Quia si B. Virgo non contraxit peccatum originale, nunquam fuit sub captivitate peccati. Sed qui nunquam fuit sub captivitate peccati, nunquam potuit redimi: redemptio enim supponit captivitatem: Nullus, inquit Zozimus Papa apud Augustinum epist. 157. nisi qui peccari servus est, liber efficitur; nec redemptus dici potest, nisi qui verè per peccatum fuerit ante captivus.

R. dist. seq. maj. Si B. Virgo non contraxit peccatum originale, non fuit redempta à captivitate, in quam incidit, C. seq. maj. Non fuit redempta à captivitate, in quam non poterat non incidere, nisi liberatoris ac redemptoris beneficium eam misericorditer præveneret, N. seq. maj. & dist. min. Contra fidem est, quod B. Virgo non fuerit redempta à captivitate, in quam incidit, N. min. A captivitate, in quam non poterat non incidere, nisi ei succurreret prævenerens gratia liberatoris ac redemptoris, C. min. & neg. conf. Duplex igitur distinguendus est modus redemptionis. Primus est, quo quis liberatur à captivitate, in quam lapsus est: secundus verò, quo quis eximitur à captivitate, in quam necessarîo lapsus est, nisi ab ea præservetur. Hic autem redimendi modus tam proprius est, quam alter, imò perfectior est, & magis decebat eam, quæ futura erat Mater ipsius Redemptoris, cui tam possibile fuit hoc modo, quam altero redimere. Quare ergo negabimus B. Virginem hoc modo redemptam fuisse?

Ad verba Zozimi R. redemptum dici non posse, nisi qui verè per peccatum antea fuerit captivus, aut re ipsa, aut saltem debito: ita ut debuerit esse, & certissimè futurus fuerit captivus, nisi gratia liberatoris prævenerit fuisset. Talis autem qui captivus fuit debito, non tamen in re, quia subvenit ei gratia liberatoris, redemptus dici potest propriè, & tam propriè, quam qui liberatur à captivitate, in quam re ipsa incidit. Hanc doctrinam tradit S. Augustinus enarr. in Psal. 85. ad hæc verba: *Eruiisti animam meam de inferno inferiori. Nescio quis habens, inquit, causam molestam, mittendus erat in carcerem; venit alius, descendit eum, gratias agens, quid dicit? Eruiisti animam meam de carcere. Suspendendus erat debitor, solutum est pro eo, liberatus dicitur de suspendio. In his omnibus non erant, sed quia talibus meritis agebantur, ut nisi subventum esset, ibi essent, inde se rectè dicunt liberari, quò per liberatores suos non sunt permitti perducì. Rectè igitur, juxta S. Doctorem, dicitur quis inde liberari, quò per liberatorem non permittitur perducì; proindeque rectè & propriè dicitur quis liberari à captivitate, in qua non est, sed esset, nisi liberator impediret.*

Obj. 9. Si B. Virgo non contraxit peccatum originale, nunquam habuit debitum illud contrahendi. Absurdum conf. Ergo, &c. *Prob. min.* Quia si B. Virgo nunquam habuit debitum contrahendi peccatum originale, non indiguit redemptore, quod est absurdum. *R. dist. seq. maj.* Nunquam habuit in se debitum contrahendi peccatum originale, C. seq. maj. cum enim sanctificata fuerit in primo instanti existentie sue, in primo instanti existentie sue accepit veniam peccati in Adamo commissi, & consequenter remissionem debiti peccatum originale contrahendi, argue ita debitum illud in se nunquam habuit. Nunquam habuit in alio, nempe in Adamo debitum contrahendi peccatum originale, N. seq. maj. Cum enim peccaverit in Adamo, sicut & ceteri qui ab eo naturaliter erant descenduri, habuit in Adamo debitum contrahendi maculam origina-

lem, sicut & ceteri qui ab eo descenduri erant naturaliter: unde tanta necessitate maculam illam contraxisset, quanta ceteri contrahunt, nisi misericorditer ab ea præservata fuisset: hinc tam indiguit redemptore & salvatore, quam ceteri indigent; & sicut ceteri à macula originali quam contraxerunt, emundantur per gratiam redemptoris, quando sanctificantur; ita & ipsa per eandem redemptoris gratiam à macula originali, quam alioqui certissimè contraxisset, præservata fuit, quando sanctificata fuit in ipso puncto creationis animæ, & ejus infusionis in corpusculum.

Dices. B. Virgo præservari non potuit ab originali macula per merita Christi redemptoris. Ergo vel non fuit præservata, vel certè non fuit præservata per merita Christi redemptoris. *Neg. ant. Probabilis.* Incarnatio non fuit decreta, nisi post absolutam prævisionem peccati originalis in re contrahendi ab omnibus Adami posteris, qui scilicet ab eo descenduri erant naturaliter. Ergo Deus prius absolute prævidit B. Virginem, sicut & ceteros, ut originali macula infectam pro aliqua differentia temporis, quam prædefiniret merita Christi redemptoris, & consequenter quam propter merita Christi redemptoris prædefinita, & absolute futura & prævisa, veller, aut etiam posset velle liberare B. Virginem, eamque sanctificare in tempore. Ergo, &c. *R. neg. ant. & dico Christum redemptorem fuisse decretum, & ejus merita prædefinita statim post absolutam prævisionem peccati ab Adamo, ut humani generis morali capite admittendi, proindeque Christi redemptoris & meritorum ejus absolutam futuritionem supposuisse tantum in præscientia debitum maculam originalem contrahendi in iis omnibus, qui ab Adamo descenduri erant per generationem naturalem. Unde Deus potuit velle propter merita Christi redemptoris prædefinita & absolute prævisa, non solum B. Virginem, sed etiam alios omnes, qui per generationem naturalem descenduri erant ab Adamo, à macula originali præservare.*

ARTICULUS VIII.

Utrum concupiscentia sit per se & ex natura sua peccatum originale.

Circa constitutum peccati originalis variae sunt heterodoxorum sententiae. Prima est Illyrici, docentis peccatum originale esse imaginem substantialem diaboli, in quam transformatur anima propter peccatum Adam. Hoc Illyrici delirium sua absurditate refellitur. Vide Bellarm. lib. 5. de statu peccati cap. 2. & 3. Secunda, quam aliqui Lutherani aliquando in scriptis suis defendunt, constituit peccatum originale in peccatis actualibus, hoc est, in pravis motibus cordis contra Deum; vel, ut loquitur Melancthon in locis communibus, in actuali quadam prava cupiditate. Sed hæc sententia est manifestè falsa. Nam parvuli etiam in utero materno habent peccatum originale, & tamen tunc nullum habent aut etiam habere possunt peccatum actuale; cum tunc careant usu rationis & libertatis: unde Apostolus Rom. cap. 9. de Jacob & Esau loquens, sic ait: *Cum nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent, aut mali, &c.* Tertia, quæ omnibus Lutheranis & Calvinistis communis est, docet peccatum originale esse corruptionem naturæ, hoc est, ignorantiam, difficultatem, propensionem ad malum, & alia similia, quæ nos vulnera naturæ appellamus. Tenent igitur Lutherani & Calvinistæ communiter, corruptionem naturæ, ac præsertim concupiscentiam, seu pronitatem ad bona sensibilia contra præscriptum rationis, qualis invenitur etiam in regeneratis & justificatis, per se & ex natura sua esse peccatum originale, sic tamen ut credentibus ad damnationem non imputetur. Sed contra hanc hæresim sit

RESPON-

RESPONSIO.

Concupiscentia non est per se & ex natura sua peccatum originale.

Prob. Illud non est peccatum originale per se & ex natura sua, quod potest existere, & tamen non esse peccatum. Atqui concupiscentia potest existere, & tamen non esse peccatum. Ergo, &c. Major evidens est ex terminis: nam quod est per se & ex natura sua tale, semper est tale; cum rerum natura sit immutabilis; & consequenter quod est per se & ex natura sua tale, existere non potest, quin sit tale. Neque hoc negabunt adversarii. *Prob. ergo min.* Concupiscentia remanet in regeneratis per baptismum, & tamen in illis non est amplius peccatum. Ergo concupiscentia potest existere, & non esse peccatum. Consequentia patet. Prima verò pars ant. constat omnium experientia. Sola igitur pars altera indiget probatione, &c.

Prob. 1. Ex Apostolo in sua ad Rom. epistola, ubi postquam c. 7. in persona sua ostendit manere concupiscentiam in iustis, qui cum inviti carne serviunt legi peccati, mente serviunt legi Dei, statim subicit cap. sequenti: *Nihil ergo nunc damnationis est in iis, qui sunt in Christo Jesu, qui non secundum carnem ambulant*, hoc est, nihil est damnatione dignum in iustificatis, qui desideria carnis non sequuntur, quamvis maneat in illis carnis concupiscentia, quæ identidem illos ad peccandum sollicitat; quia & concupiscentiam illam, & motus ejus inordinatos inviti patiuntur, illaque nequaquam reluctante, & ad malum propendente, mente serviunt legi Dei, nulla in re gravi eam transgrediendo. Ex his autem sic argumentor breviter. Si concupiscentia, quæ remanet in regeneratis per baptismum, esset adhuc in illis aliquid æternæ damnatione dignum: nam peccatum originale meretur æternam damnationem. Atqui in regeneratis per baptismum, cum sint in Christo Jesu, cum sint iustificati, nihil prorsus est quod sit æternæ damnatione dignum, ut patet ex verbis Apostoli. Ergo, &c.

Prob. 2. ex Conc. Trid. sess. 5. c. 5. ubi sic loquitur: *In renatis nihil odit Deus, quia nihil est damnationis iis, qui vere conscripti sunt cum Christo per baptismum in mortem: qui non secundum carnem ambulant, sed veterem hominem exuentes, & novum qui secundum Deum creatus est, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti sunt, heredes quidem Dei, coheredes autem Christi, ut nihil prorsus eos ab ingressu cæli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiscentiam, vel somitem, hæc sancta Synodus fatetur & sentit: quæ cum ad agonem relicta sit, nocere non consentientibus, sed viriliter per Christi Jesu gratiam repugnantibus non valet. Quin immo, qui legitime certaverit, coronabitur. Hanc concupiscentiam, quam aliquando Apostolus peccatum appellat, sancta Synodus declarat Ecclesiam catholicam nunquam intellexisse peccatum appellari, quod verè & propriè in renatis peccatum sit, sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinatur. Si quis autem contrarium senserit, anathema sit.* Quibus verbis Novatorum doctrina differtur damnatur. Certè si concupiscentia in renatis non aliter dici potest peccatum, quam improprie, quatenus est effectus & causa peccati, nec est nec potest esse peccatum per se & ex natura sua.

Prob. 3. Ex S. Augustino, cujus pauca ex plurimis, quæ allegari possent, referemus loca. Sic itaque loquitur de concupiscentia, quæ in baptizatis & iustificatis remanet, lib. 1. contra duas epist. Pelag. c. 13. *Etiamsi vocatur peccatum, non utique quia peccatum est, sed quia peccato facta est, sic vocatur, sicut scriptura manus cujusque dicitur, quod manus eam fecerit.* Et lib. 6. contra Julianum, c. 16. sic eum alloquitur: *Tu autem, qui putas quod si malum esset concupiscentia, caret ea, qui baptizatur, multum erras. Omni enim peccato caret, non omni malo.* Et item, 6. de verbis Apostoli. *Restat ergo cum carne confictus (in renatis,) quia deleta est iniquitas, sed manet infir-*

mitas, juxta S. Doctorem, concupiscentia in renatis non aliter est peccatum, quam scriptura manus est; & sicut scriptura manus dicitur metaphorice, quia manus eam fecit; ita concupiscentia in renatis metaphorice peccatum dicitur, quia pena peccati est, & peccato facta est. Item concupiscentia malum est, non peccatum; infirmitas est, non iniquitas. Item renatus caret omni peccato. At quomodo caret omni peccato, si concupiscentia, quæ in eo remanet, adhuc peccatum est? Vide alios Patres apud Bellarm. lib. 5. de statu pecc. c. 8.

Prob. 4. ratione. Si concupiscentia esset per se & natura sua peccatum originale, cum in renatis remaneret concupiscentia, peccatum originale non deleteretur per baptismum. Consequens repugnat fidei: nam ut dicit Apostolus loco citato, nihil damnatione dignum est in iis, qui per baptismum regenerati sunt. Hinc illud Augustini lib. 1. contra duas epist. Pelag. cap. 3. *Diximus baptismum dare omnium indulgentiam peccatorum, & auferre crimina, non radere.* Et illud lib. de continentia cap. 7. *Languorem istum (nempe concupiscentiam) culpa meruit, natura non habuit: quam sanè culpam per lavacrum regenerationis Dei gratia fidelibus jam remisit.* Synodus denique Tridentina sess. 5. can. 5. sic pronunciat: *Si quis per Jesu Christi Domini nostri gratiam, quæ in baptismo confertur, reatum originalis peccati remitti negat, aut etiam asserit non tolli totum id, quod veram & propriam peccati rationem habet, sed illud dicit tantum radi, aut non imputari: anathema sit.* Ergo, &c.

Obj. 1. Tenemur odisse concupiscentiam. Item Deus fecit omnia præter peccatum. Sed non fecit concupiscentiam. Ergo, &c. Item si concupiscentia non esset peccatum, posset experiri propter aliquem bonum finem. Atqui non potest. Ergo, &c. Item Christus non assumpsit concupiscentiam. Non nisi quia peccatum est. Ergo, &c. *R. ad 1.* Si tenemur odisse concupiscentiam, tenemur illam odisse, quia languor est animæ, & nos ad peccandum allicit.

R. ad 2. Deus non fecit concupiscentiam in uno sensu, quatenus non fuit author peccati, cujus est effectus: at est in alio, quatenus hominem propter peccatum spoliavit iustitia originali, qua caro spiritui subiecta erat, & in homine sic spoliato caro adversus spiritum rebellavit. *R. ad 3.* neg. seq. maj. Itaque concupiscentia propter nullum bonum finem experiri potest, non quia peccatum est, sed quia ad peccandum inducit. *R. ad 4.* Christus non assumpsit concupiscentiam, 1. quia ad redemptionem nihil proderat, sed potius per se oberat. 2. Quia Christus debuit esse plenus gratia, cui plenitudini repugnabat concupiscentia.

Obj. 2. Concupiscentia difformis est legi. Ergo peccatum est. Neg. ant. Nam si concupiscentia difformis est legi, certè difformis est legi prohibenti. At nulla datur lex prohibens pravitatem illam ad malum, quacum nascimur. *Prob. tamen ant.* Concupiscentia difformis est huic legi, *Non concupisces.* *Resp. N.* Nam hæc lex non prohibet propensionem carnis ad rebellandum contra spiritum, sed tantum ne carni adversus spiritum rebellanti consentiamus.

Dices. Id quod per se trahit ad malum, prohibetur eadem lege, qua prohibetur ipsum malum. *R. dist.* Si id, quod per se trahit ad malum, sit in nostra potestate, ita ut possimus pro arbitrio illud assumere vel rejicere, C. Si non sit in nostra potestate, ita ut illo carere non possimus, quantumvis id velimus, N. At concupiscentia, seu prinitas ad malum, quacum nascimur, non est in nostra potestate; & velimus, nolumus, illa carere non possumus.

Obj. 3. S. Augustinus docet concupiscentiam in non regeneratis habere reatum, quo reum facit hominem, & debitorem æterni supplicii. Nam sic loquitur lib. 6. contra Julian. c. 17. *Nos...eam (concupiscentiam) malam dicimus, & manere tamen in baptizatis, quamvis reatus ejus, non quo ipsa erat reus, neque enim aliqua persona est; sed quo reum hominem origi-*

originaliter faciebat, fuerit remissus atque vacuatus. Et lib. 1. de nuptiis c. 32. *Hec itaque remissio peccatorum quandiu non sit in prole, sic ibi est lex ista peccati, ut etiam in peccatum imputetur, id est, ut etiam reatus eius cum illa sit, qui cum teneat aeterni supplicii debitorem.* Ergo ex S. Augustino concupiscentia ante baptismum peccatum est. Ergo est etiam post baptismum; cum eadem omnino maneat quoad substantiam post baptismum.

R. dist. ant. S. Augustinus docet concupiscentiam in non regeneratis habere reatum, &c. & qui ab ipsa oritur, & in ipsa fundatur: ita ut qui eam habet, reus sit, & aeterni supplicii debitor, praecise quia eam habet. N. ant. Et qui non ab ipsa oritur, neque in ipsa fundatur, sed quo ipsa facta est, & a quo separari potest: ita ut ipsa permanente, tolli possit. C. ant. & dist. 1. conf. Ergo ex S. Augustino, concupiscentia ante baptismum peccatum est per reatum, qui ab ipsa oritur, & in ipsa fundatur. N. 1. conf. Per reatum, qui ab ipsa non oritur, nec in ipsa fundatur, sed quo facta est, a quo separari, & sine quo existere potest, atque existit post baptismum. C. 1. conf. & neg. 2.

Dices. S. Augustinus docet concupiscentiam ante baptismum imputari in peccatum. Ergo ex S. Augustino, ante baptismum revera peccatum est. R. dist. ant. S. Augustinus docet concupiscentiam ante baptismum imputari in peccatum per se & ratione sui praecise. N. ant. Imputari in peccatum ratione alterius, nempe reatus, quo facta est, & quocum ante baptismum conjuncta est. C. ant. & dist. conf. Ergo ex S. Augustino, concupiscentia ante baptismum revera peccatum est per se & ratione sui praecise. N. conf. Ratione alterius, nempe ratione reatus, quo facta est, & quocum conjuncta est ante baptismum. C. conf.

Dices. S. Augustinus docet remitti concupiscentiam per baptismum. Non nisi, quia peccatum est ante baptismum. Ergo, &c. *Prob. maj.* Nam v. g. sic loquitur S. Doctor lib. 1. de nuptiis c. 23. *Hec concupiscentia, quae solo Sacramento regenerationis expiatur, profecto, peccati vinculum trajicit in posteros, nisi ab illa & ipsi regeneratione solvantur.* R. dist. maj. S. Augustinus docet concupiscentiam remitti in baptismo per condonationem reatus, qui ex ipsa oritur, & in ipsa fundatur. N. maj. Per condonationem reatus, quo facta est, & sine quo esse potest. C. maj. Igitur juxta mentem S. Doctoris, concupiscentia remittitur in baptismo, quatenus per baptismum desinit esse imputabilis ad vituperium & poenam, & homo per baptismum desinit esse odibilis Deo propter illam. Per baptismum autem desinit esse imputabilis ad vituperium & poenam; item homo per baptismum desinit esse Deo odibilis propter illam, quatenus per baptismum tollitur reatus quo facta est, hoc est, quatenus per baptismum homini remittitur culpa, cujus est effectus & poena, & quae tandiu in homine, naturaliter ab Adamo descendente, moraliter perseverat, quandiu per baptismum non condonatur, id est, quandiu hominis jus, quod habet ad odiendum & puniendum ipsum poena aeterna, non relaxat Deus, cum justificando per sacramentum regenerationis. Sed ad plenioram S. Augustini doctrinam intelligentiam.

Nota. Concupiscentia, juxta mentem S. Doctoris, non alio modo peccatum est in non renatis, quam v. g. caecitas peccatum est in eo qui sibi ipse effodit oculos. Caecitas autem in hoc casu non est peccatum per se & ratione sui; nam esse caecum praecise, non est aliquid homini imputabile ad vituperium & poenam, & Deo odibile; sed ratione alterius tantum, nempe voluntariae effossionis oculorum: homo enim verè dignus est vituperio, poena, & odio Dei, quod sua gravi culpa caecus sit.

Item caecitas hominem reum facit, non per reatum qui ex ipsa oritur, & in ipsa fundatur; nam caecitas per se & ratione sui praecise, est solum defectus, seu carentia perfectionis, homini naturaliter debita; sed per reatum, quo facta est, nempe per effossionis ocu-

lorum reatum, moraliter in homine permanentem in ordine ad certos effectus morales, quandiu effossio illa non condonatur à Deo.

Item caecitas peccatum est, & reum hominem facit per reatum à se distinctum, & separabilem, quippe qui tolli potest, ipsa permanente, & qui re ipsa tollitur per condonationem voluntariae effossionis oculorum, cujus est effectus formalis, & cujus proinde sublata per condonationem morali perseverantia, ipsum cessare necesse est.

Item caecitas defectus simul & peccatum est, quandiu non condonatur voluntaria oculorum effossio, qua procurata est; seu, quod idem est, quandiu non tollitur reatus quo facta est, & quo moraliter informatur atque constituitur in ratione peccati. Ratio est, quia tandiu homini caecitas ad vituperium, poenam & odium jure imputatur à Deo, quandiu moraliter permanet culpabilis actio, cujus est effectus, & tandiu haec actio permanet moraliter, quandiu non condonatur.

Item caecitas, sublato, quo facta est, reatu per condonationem culpabilis effossionis oculorum, non aliam amplius habet rationem, quam defectus & carentiae perfectionis naturalis; quamvis, ut sic loquar, permaneat eadem omnino quoad substantiam. Ratio est, quia per condonationem illam sublata est ejus imputabilitas ad vituperium, poenam & odium.

Denique caecitas, & culpabilis actio, cujus est effectus, moraliter perseverat quandiu non condonatur, faciunt unum quoddam totum, quo homo habitualiter maculatur, & vituperio, poena & odio dignus efficitur, quod proinde totum rectè dicitur & est peccatum habituale, cujus pars materialis est caecitas; pars verò formalis actio culpabilis, qua procurata est caecitas, cujus proinde actionis culpabilis morali permanentia per condonationem cessante, desinit simpliciter illud totum, quod antea in peccatum imputabatur; non potest tolli moralis permanentia actionis, qua procurata est caecitas, quin simul indivisibiliter tollatur moralis permanentia ipsiusmet caecitatis, qua imputabilis est; nec potest condonari culpabilis causa caecitatis, quin simul & indivisibiliter ipsa caecitas, quae imputabilis est, condonetur; cum tota ejus imputabilitas sit ejus causa culpabilis non condonata.

Similiter secundum mentem S. Doctoris, concupiscentia non est peccatum per se & ratione sui; quia habituale ad malum pronitatem habere praecise, & sublata omni culpa, cujus haec pronitas sit effectus, non est aliquid homini imputabile ad vituperium, poenam & odium Dei; sed ratione alterius, nempe peccati, à nobis Adami voluntate commissi; & idcirco nobis ab instanti animationis proprii & intrinseci moraliter: unusquisque enim nostrum dignus est vituperio, poena & odio Dei, quod sua gravi culpa, quandiu scilicet haec culpa per baptismum, aut alia via non tollitur, habitualem habeat carnis deordinationem, & rebellionem adversus spiritum.

2. Concupiscentia reum facit hominem, non per reatum qui ex ipsa oritur: & in ipsa fundatur, quasi habere concupiscentiam praecise, sit reum esse; nam concupiscentia per se & ratione sui praecise, est tantum malum quoddam, languor & infirmitas; sed per reatum quo facta est, hoc est, per reatum peccati, à nobis Adami voluntate commissi, in nobis ab instanti animationis moraliter permanentem in ordine ad certos effectus morales, id est, in ordine ad imputabilitatem ad vituperium, poenam & odium Dei, donec ab illo liberemur, & renascamur per sacramentum regenerationis.

3. Et ita concupiscentia peccatum est, & reum facit hominem per reatum à se distinctum & separabilem, quippe qui tolli potest, ipsa permanente, & qui re ipsa tollitur per baptismum, in quo nobis condonatur peccatum, à nobis Adami voluntate commissum, cujus peccati formalis effectus est, & cujus proinde per baptismum sublata morali permanentia, ipsum desinere necesse est.

4. Con-

4. Concupiscentia malum, languor, infirmitas simul & peccatum est, quando non condonatur nobis peccatum, quod Adami voluntate commissum, & quo procurata est; seu, quod idem est, quando non tollitur reatus ille, quo facta est, & quo moraliter informatur atque constituitur in ratione peccati. Quia concupiscentia ad vituperium, poenam aeternam & odium tandiu nobis iure imputatur à Deo, quando in nobis moraliter permanet actio graviter culpabilis, cuius est effectus, & tandiu hæc actio in nobis permanet moraliter, quando nobis non condonatur.

5. Concupiscentia, sublato, quo facta est, reatu per condonationem peccati, à nobis Adami voluntate commissi, nosque, quando non condonatur, moraliter inficiens & maculans, non aliam amplius habet rationem, quam mali, languoris, infirmitatis & poenæ, quamvis permaneat eadem omnino quoad substantiam, quia per condonationem illam sublata est ejus imputabilitas ad vituperium, poenam aeternam & odium Dei.

6. Concupiscentia, & peccatum à nobis Adami voluntate commissum, moraliter perseverans, quando non condonatur, faciunt unum quoddam totum, quo homo non regeneratus, maculatur, & vituperio, poena aeterna atque odio Dei dignus efficitur, quod totum dicitur & est peccatum originale, hoc est, peccatum habituale, hominem ab origine seu ab instanti animationis habitualiter maculans, cuius pars materialis est concupiscentia, quamvis non sola, ut infra videbitur; pars verò formalis peccatum, à nobis voluntate Adami commissum, quo concupiscentia facta est, & cuius per condonationem in baptismo factam, morali permanentia cessante, desinit simpliciter illud totum, quod ab origine in peccatum imputabatur: non enim potest tolli morali permanentia peccati, quo facta est concupiscentia, quin simul & indivisibiliter tollatur morali permanentia ipsius concupiscentiæ, quæ imputabilis est; nec potest condonari culpabilis causa concupiscentiæ, quin simul & indivisibiliter ipsa concupiscentia, quæ imputabilis est, condonetur; eum tota ejus imputabilitas sit effectus formalis causæ ejus non condonate: Deus igitur condonans ei qui baptizatur, causam concupiscentiæ, hoc ipso formaliter & immediate condonat ei totam concupiscentiæ remanentis imputabilitatem.

7. Denique, ut dicta contrahamus, sicut eo casu, quo homo sibi ipse effodit oculos, cæcitas ante condonationem illius voluntariæ effossionis peccatum est, quia homo vituperabilis est & odibilis Deo propter cæcitatem; & peccatum est non per se & ratione sui, sed ratione alterius, nempe voluntariæ effossionis, quia homo vituperabilis est & odibilis Deo non propter cæcitatem præcisè, sed propter cæcitatem voluntariè procuratam: non enim homo vituperabilis est & odibilis Deo, præcisè, quia cæcus est, sed quia ipse sibi per voluntariam oculorum effossionem cæcitatem procuravit: ita concupiscentia ante baptismum peccatum est, quia non renatus vituperabilis est & odibilis Deo propter concupiscentiam; & peccatum est non per se & ratione sui, sed ratione alterius, nempe peccati in Adamo commissi, quia non renatus vituperabilis est & odibilis Deo, non propter concupiscentiam præcisè, sed propter concupiscentiam voluntariè procuratam per Adami voluntatem; nam non renatus non est vituperabilis & Deo odibilis præcisè, quia concupiscentiali morbo laborat, sed quia morbum hunc concupiscentialem voluntariè contraxit per peccatum Adami voluntate commissum.

Item sicut eodem casu cæcitas post condonationem voluntariè effossionis oculorum, non est amplius peccatum, eo quod post hanc condonationem homo non potest amplius vituperari & odio haberi à Deo propter cæcitatem, quia Deus condonando voluntariam oculorum effossionem, condonavit homini cæcitatem voluntariè procuratam, seu quia Deus condonando voluntariam oculorum effossionem, cessit juri quod habebat ad vituperandum & odio habendum hominem propter cæcitatem voluntariè procuratam;

seu quia vituperabilitas & odibilitas hominis propter cæcitatem voluntariè contractam, erat effectus formalis voluntariæ effossionis oculorum, moraliter permanentis, donec condonaretur, cuius proinde morali permanentia per condonationem sublata, vituperabilitatem & odibilitatem hominis propter cæcitatem voluntariè contractam cessare necesse fuit: ita concupiscentia post baptismum non est amplius peccatum, eo quod post baptismum homo non potest amplius vituperari & odio haberi propter concupiscentiam, quia Deus per baptismum condonando peccatum Adami voluntate commissum, condonavit homini morbum concupiscentialem voluntariè contractum; quia Deus per baptismum condonando peccatum Adami voluntate commissum, cessit juri quod habebat ad vituperandum & odio habendum hominem propter concupiscentialem morbum voluntariè contractum, quia vituperabilitas & odibilitas hominis propter concupiscentialem morbum voluntariè contractum, erat effectus formalis peccati in Adamo commissi, & homini ab instanti animationis moraliter inexistens, donec condonaretur per baptismum, cuius proinde morali inexistencia per baptismum sublata, vituperabilitatem & odibilitatem hominis propter concupiscentialem morbum voluntariè contractum, cessare necesse fuit.

ARTICULUS IX.

Exponuntur variae Catholicorum sententiae circa constitutionem peccati originalis.

Prima sententia est Magistri Sententiarum lib. 2. dist. 31. §. 2. & 3. & aliquorum aliorum, qui docent, 1. Esse in homine duas malas qualitates, unam scilicet in anima, & alteram in carne, quæ posterior prioris causa est, & sic anima ex contactu carnis poluitur. 2. Utramque hanc qualitatem morbidam dici posse concupiscentiam. 3. In priore, nempe in qualitate morbida animæ peccatum originale consistere. Volunt igitur peccatum originale nihil aliud esse, quam concupiscentiam, id est, morbidam in anima qualitatem, prava desideria perpetuo excitantem. Hæc autem sententia à sententia Lutheranorum differt in duobus. 1. enim Lutherani qualitatem superadditam non admittunt, sed potius explodunt. 2. Lutherani censent concupiscentiam etiam post baptismum esse peccatum propriè dictum, quod Catholicis minime concedunt.

Hæc autem Magistri sententia defendi non potest. Nam concupiscentia vitium est, quo propendimus ad bona sensibilia contra præscriptum rationis. Vitium autem illud perperam constituitur in una, vel multiplici qualitate morbida, corpori & animæ superaddita: nihil enim aliud est, quam appetitus materialis, qui hoc ipso pronus est ad concupiscendum, hoc est, ad erumpendum in motus inordinatos & rectæ rationi contrarios, quod non continetur amplius per originalis iustitiæ donum, quod, quantum ad subjectionem carnis ad spiritum, irreparabiliter amissum per peccatum à nobis in Adamo commissum. Unde fit, ut ipsa anima, propter naturalem & intimam quam habet cum appetitu materiali, affinitatem, prona sit ad desideria illicita circa bona sensibilia. V. plura apud Bellarm. lib. 4. de statu pecc. c. 15.

Secunda sententia est Catharini & Pighii, & tenent peccatum originale nihil aliud esse, quam peccatum illud Adami primum, quo præceptum de non comedendo fructu arboris scientiæ boni & mali transgressus est. Quod si rectè explicaretur, sustineri posset. Sed dicunt, 1. Peccatum originale esse unum & idem in omnibus hominibus. 2. Hoc peccatum fuisse in primo homine re ipsa, in reliquis verò esse tantum per imputationem. 3. Nihil esse in infantibus, illis intrinsecum, quod veram habeat rationem peccati. Hæc autem doctrina repugnat Tridentino sess. 5. can. 3. ubi dicitur: *Si quis hoc Adam peccatum, quod origine unum est, & propagatione,*

non imitatione, transfusum omnibus, inest unicuique proprium &c. Itaque juxta Synodi doctrinam, confitendum est peccatum, ab Adamo, ut morali capite generis humani commissum, sic unicum fuisse in Adamo, ut per propagationem & transfusionem fiat multiplex saltem æquivalenter & secundum moralem æstimationem; ita ut singulis, qui ab Adamo per naturalem generationem descendunt, inest, velut aliquid illis saltem æquivalenter & secundum moralem æstimationem intrinsicum & proprium, proindeque singulos intrinsicè maculet, & peccatores constituat, perinde ac si à singulis propria voluntate commissum fuisset.

Tertia sententia eorum est, qui constituunt adequatè peccatum originale in privatione originalis justitiæ. Hanc sententiam ut suam exponit Bellarminus lib. 5. de statu pecc. c. 17. his verbis: *Si quis à nobis querat, quid propriè sit originale peccatum: respondimus cum distinctione ad hunc modum. Si peccatum pro actione cum lege pugnante accipitur; peccatum originale est prima Adams inobedientia, ab ipso Adamo commissum, non ut erat singularis persona, sed ut personam totius generis humani gerebat. Si verò peccatum accipitur pro eo, quod residet in homine post actionem, & unde idem homo non peccans sed peccator nominatur; peccatum originale est carentia doni justitiæ originalis, sive habitualis aversio, & obliquitas voluntatis, quæ & macula mentem Deo invisam reddens appellari potest.*

Sed contra est: quia, cum privatio justitiæ originalis non sit culpa, sed tantum effectus & pœna culpæ, non est nec potest esse per se & ratione sui peccatum propriè dictum, seu, quod idem est, non est nec potest esse per se & ratione sui aliquid homini imputabile ad vituperium, pœnam & odium, sed solum ratione alterius; nempe culpæ, cujus est effectus & pœna; moraliter homini inherens, donec condonetur, atque cum illa constituentis totum quoddam, ad vituperium, pœnam æternam & odium imputabile, quod proinde dicatur & sit peccatum habituale, quia habitualiter hominem maculat, eumque reddit vituperio, pœna æterna & odio Dei dignum. Ergo privatio justitiæ originalis non potest esse, nisi pars peccati originalis, & consequenter illud adequatè constituere non valet.

Quarta sententia est S. Thomæ hic q. 82. a. 3. in O. ubi S. Doctor aperte constituit peccatum originale in quodam toto, resulante ex concupiscentia, velut parte materiali, & privatione justitiæ originalis, velut parte formali. Privatio, inquit, justitiæ originalis, per quam voluntas subdebetur Deo, est formale in peccato originali: omnis autem alia inordinatio virum anime se habet in peccato originali, sicut quiddam materiale: inordinatio autem aliarum virium anime præcipue in hoc attenditur, quod inordinate convertuntur ad bonum commutabile: quæ quidem inordinatio communi nomine potest dici concupiscentia. Et ita peccatum originale materialiter quidem est concupiscentia, formaliter verò est defectus originalis justitiæ. Sed contra hanc sententiam valet, quod diximus contra præcedentem. Unde videtur nobis privationem justitiæ originalis non minus ad peccati originalis materiale pertinere, quam ipsam concupiscentiam.

Quinta sententia, quæ est multorum recentiorum, peccatum originale adequatè constituit in peccato illo, quod Adamus, ut personam generis humani gerens, admisit, quodque ita fuit unicum formaliter, ut fuerit multiplex æquivalenter, & totuplex secundum moralem æstimationem, quot ab Adamo descendenti erant per generationem naturalem: unde unicuique nostrum ab ipso puncto animationis secundum moralem æstimationem inest intrinsicum & proprium, proindeque unumquemque nostrum ab ipso puncto animationis constituit intrinsicè moraliter peccatorem, odibilem Deo, & æterna damnatione dignum, donec per baptismum condonetur. Quantum verò attinet ad privationem justitiæ originalis & concupiscentiam docet hæc sententia utramque habere tantum rationem pœnæ, non autem peccati, nisi improprie.

Simonius Theol. Tom. I.

Huic sententiæ non aliud habemus opponendum, quam quod ex parte adversetur S. Augustino, negando scilicet concupiscentiam pertinere ad constitutivum peccati originalis. Nam

Sexta sententia est S. Augustini constituentis peccatum originale in concupiscentia, ut nobis à primo instanti conceptionis ad vituperium, odium & supplicium æternum imputabili, non per se præcisè, sed per reatum ab ea distinctum & separabilem, qui proinde per baptismum tolli potest, ea manente, & quo per baptismum sublato, desinit esse nobis imputabilis, sicque desinit esse peccatum, propriè scilicet: adhuc enim potest improprie appellari peccatum, quod sit reatu primi hominis facta, & quod rebelando nos trahere nititur ad reatum, ut dicit S. Doctor lib. 2. contra Julianum circa medium epilogi. Sed ut S. Doctoris sententiam exponamus, & modo loquendi Scholarum accommodemus, sit

ARTICULUS X.

Ex quibus peccatum originale constituitur.

NOta 1. Juxta mentem S. Augustini, peccatum, & quidem propriè, duobus modis accipitur. 1. Pro eo, quod est per se & ratione sui imputabile ad vituperium & pœnam. 2. Pro eo, quod est imputabile ad vituperium & pœnam ratione alterius, cujus est effectus. Primo modo peccatum est omnis & sola transgressio libera legis, sive omnis & sola actio, vel quasi actio humana legi contraria, quandiu scilicet non condonatur. Secundo modo peccatum est v. g. privatio gratiæ sanctificantis in adulto, qui mortalem culpam admisit: nam hæc privatio non solum maculat illum, sed etiam illi ad vituperium, odium Dei & pœnam æternam imputabilis est propter gravem legis transgressionem, cujus est effectus; imputabilis, inquam, est, quandiu transgressio illa non condonatur. Tandiu enim ex natura rei anima odio Dei, vituperio & pœna digna est, quod sua culpa careat ornatu & pulcritudine sibi debita in statu elevationis in quo est.

Nota 2. Peccatum habituale intrinsicè complectitur illud totum, quod, actu peccati physice præterito, maculat hominem, ipsique imputabile est ad vituperium, odium & pœnam æternam. Quid enim est homo peccator, nisi homo propter actum peccati physice præteritum, & non condonatum, fœdatus, & dignus odio, vituperio & pœna æterna? Homo autem, qui peccavit, fœdus est, & dignus odio, &c. non solum per actum peccati physice præteritum, & moraliter in eo permanentem, donec condonetur; sed etiam per aliquid aliud, quod est effectus actus peccati, puta per privationem gratiæ sanctificantis, ut patet ex dictis not. 1. Peccatum igitur habituale intrinsicè complectitur non solum actum peccati moraliter in homine permanentem, donec condonetur; sed etiam aliquid aliud, puta privationem gratiæ sanctificantis. Igitur peccatum habituale intrinsicè complectitur non solum aliquid, quod per se & ratione sui imputabile est, sed etiam aliquid, quod imputabile est ratione alterius, cujus est effectus, & sic intrinsicè complectitur non solum aliquid, quod est peccatum propriè per se & ratione sui, sed etiam aliquid, quod etiam peccatum est propriè, sed ratione alterius, cujus est effectus. Igitur in peccato habituali aliquid se habet per modum partis formalis, nempe illud quod est per se & ratione sui peccatum, quia per se & ratione sui imputabile est; & aliquid, quod se habet per modum partis materialis, quod peccatum est ratione alterius, quia imputabile non est, nisi ratione alterius, cujus est effectus, & quocum, quandiu moraliter permanet, intrinsicè constituit totum illud, quod dicitur & est peccatum habituale; quia hominem, qui peccavit, maculat, & obnoxium facit odio Dei, vituperio & æterno supplicio.

Nota 3. Peccatum originale est quoddam peccatum habituale. Nam est peccatum propriè. Ergo vel est peccatum actuale, vel habituale. Non primum.

Gg in-

infantes enim, qui concipiuntur & nascuntur cum peccato originali, eoque tenentur obstricti donec baptizentur, incapaces sunt peccati actualis. Superest igitur ut peccatum originale sit quoddam habituale peccatum, hoc est, aliquid, quo ab originale habitualiter maculamur, & reddimur digni odio Dei, vituperio & poena aeterna. Hinc peccatum originale intrinsecè complectitur illud omne, quod hominem originaliter maculat, eique imputabile est ad odium, vituperium & supplicium aeternum, donec baptizetur. Hinc peccatum originale intrinsecè complectitur non solum aliquid, quod homini per se & ratione sui imputabile est; sed etiam aliquid, quod ei imputabile est ratione alterius, quod scilicet imputabile est per se & ratione sui. Hinc peccatum originale intrinsecè complectitur & aliquid, quod se habet per modum partis formalis, quia est per se & ratione sui peccatum; & aliquid, quod se habet tantum per modum partis materialis, quia peccatum est, non per se & ratione sui, sed tantum ratione alterius, à quo proinde completur in esse peccati originalis.

Nota 4. Peccatum actuale, quantumvis physicè prætereat, ex natura rei, donec condonetur, in ordine ad maculandum hominem, eumque dignum odio Dei, vituperatione & poena aeterna reddendum, perinde se habet secundum moralem aestimationem, ac si physicè existeret: unde dicitur in ordine ad effectus illos morales præstandos moraliter permanere in homine, donec condonetur. Hoc proculdubio docet S. Augustinus lib. 1. de nupt. c. 26. his verbis: *Hoc est non habere peccatum, reum non esse peccati. Nam si quisquam, verbis gratia, fecerit adulterium, etiamsi nunquam deinceps faciat, reus est adulterii, donec reatus ipsius indulgentia remittatur. Habet ergo peccatum, quamvis illud, quod admisit, jam non sit, quia cum tempore, quo factum est, præterit. Nam si à peccando desistere, hoc esset non habere peccatum, sufficeret ut hoc nos moneret Scriptura: Fili, peccasti, non adjicias iterum; non autem sufficit, sed addidit: Et de pristinis deprecare, ut tibi remittantur. Manent ergo, nisi remittantur; sed quomodo manent, si præterita sunt, nisi quia præterierunt actu, manent reatu? Quid autem aliud est, peccatum actuale actu præterire, & remanere reatu, quam peccatum actuale ita physicè præterire, ut, donec condonetur, in ordine ad reddendum hominem reum, proindeque illum maculandum, & odio Dei, vituperio & poena dignum efficiendum, perinde se habeat in aestimatione morali, ac si physicè maneret. Agnovit igitur S. Augustinus peccati actualis physicè prætereuntis moralem permanentiam in ordine ad dictos effectus præstandos, quandiu non condonatur, qualem nos defendimus.*

Nota 5. Peccatum actuale, ab Adamo, ut capite morali generis humani, commissum, omnium ejus posterorum, qui ab eo naturaliter descensuri erant, actuale peccatum fuit, non quidem formaliter; tunc enim non fuerunt, ut illud propria voluntate admitterent; sed, quod sufficit, æquivalenter & moraliter; quia voluntas Adam quoad hoc fuit æquivalenter & moraliter eorum voluntas. Hoc docet S. Augustinus pluribus locis. Unus esto pro omnibus. Unde nec illud liquide dici potest, inquit lib. 3. de pecc. mer. c. 7. quod peccatum Ada etiam non peccantibus nocuit, cum Scriptura dicat: In quo omnes peccaverunt. Nec sic dicuntur ista aliena peccata, tanquam omnino ad parvulos non pertineant: siquidem in Adam omnes tunc peccaverunt, quando in ejus natura illa insita, in qua eos gignere poterat, adhuc omnes ille unus fuerunt; sed dicuntur aliena, quia nondum ipsi agebant vitas proprias; sed quicquid erat in futura propagine, vitamini hominis continebat. Igitur in doctrina S. Augustini peccatum Adæ ita præterit actu, ut maneat reatu in posteris ejus naturaliter ab eo descendentibus, donec illis indulgentia remittatur per baptismum; id est, quandiu nobis per baptismum non condonatur, unicuique nostrum secundum moralem aestimationem à primo instanti existentiae nostrae inest intrinsecum &

proprium in ordine ad præstandos illos effectus, quos præstaret, si re ipsa in nobis hypsicè & actu existeret, proindeque ad maculandum unumquemque nostrum, eumque odio Dei, vituperio & aeterna damnatione dignum reddendum.

Nota 6. Concupiscentia est effectus & poena peccati, à nobis Adam voluntate commissi. Nam propter hoc peccatum privati sumus justitia originali, quam originalis justitiae privationem proximè & immediatè sequitur habitualis rebellio appetitus materialis contra rationem. In hac autem rebellionem consistit concupiscentia, quæ, ut superius dictum est, aliud non est, quam vitium illud appetitus materialis, quo habitualiter propendimus ad bona sensibilia contra rationis ordinem. Concupiscentia igitur nobis voluntaria fuit in peccato illo, quod Adam voluntate commissimus, & de nobis verum est dicere, quod ob gravem aliquam nostram culpam careamus subjectione partis inferioris, & habituales rebellionem appetitus materialis contra rationem contraxerimus. His omnibus præsuppositis, sit

RESPONSIO I.

Peccatum originale est totum quoddam resultans ex peccato, à nobis Adam voluntate commissio, privatione originalis justitiae & concupiscentia.

Prob. Peccatum originale intrinsecè complectitur illud omne, quo à primo instanti existentiae nostrae intrinsecè maculamur, nobisque ad odium, vituperationem & supplicium aeternum imputabile est. Patet ex not. 2. & 3. Atqui tria illa à primo instanti existentiae nostrae maculant nos intrinsecè, nobisque imputabilia sunt, &c. Ergo, &c.

Prob. min. pro peccato, à nobis Adam voluntate commissio. Nam 1. ut patet ex not. 4. & 5. cum fuerit æquivalenter nostrum peccatum actuale, nobis à primo instanti existentiae nostrae moraliter inest unicuique intrinsecum & proprium. Ergo non potest non maculare nos intrinsecè. 2. Peccatum, etiam postquam actu præterit, tandiu imputabile est homini ad odium, vituperium & supplicium aeternum, quandiu non condonatur, ut docet S. Augustinus, & patet ex dictis not. 4. & 5. Atqui peccatum, à nobis Adam voluntate commissum, fuit peccatum mortale, ut fide constat. Ergo nobis à primo instanti existentiae nostrae, & deinceps, donec per baptismum condonetur, imputabile est ad odium, &c. V. not. 4. & 5.

Prob. min. pro privatione justitiae originalis. Et 1. quidem quod maculet nos intrinsecè, sic ostenditur. Privatio justitiae originalis est privatio subjectionis carnis ad mentem, & mentis ad Deum: utramque enim hanc subjectionem includit originalis justitia. Atqui utraque privatio est macula intrinseca: nam utraque est privatio pulcritudinis debitæ in statu elevationis, & utriusque homo subiectum est; cum idem sit forma & privationis formæ subiectum.

2. Privatio justitiae originalis nobis imputabilis est ad odium, vituperium & supplicium aeternum, donec scilicet peccatum, à nobis in Adam commissum, nobis condonetur. Deus enim potest hominem non solum vituperare, sed etiam odisse, & consequenter aeterno supplicio velle addicere, quod aliqua sua gravi culpa gravissimam deformitatem, qualis est privatio originalis justitiae, contraxerit, quandiu ipse culpam illam non condonat liberaliter.

Prob. denique min. pro concupiscentia. Nam 1. habitualis rebellio carnis contra spiritum, in qua consistit concupiscentia, est gravis quaedam deformitas & turpitudine in carne, ac proinde gravis est macula. 2. Quod gravi nostra culpa gravem illam turpitudinem & deformitatem contraxerimus, graviter culpabiles sumus apud Deum, donec gravis hæc culpa nobis indulgentia remittatur. Ergo tandiu, quod idem est, gravis illa deformitas & turpitudine nobis à Deo imputari potest ad odium, &c.

RESPONSIO II.

In toto illo, quod constituit peccatum originale, peccatum à nobis in Adamo commissum, se habet per modum partis formalis; privatio verò iustitiæ originalis cum concupiscentia per modum partis materialis.

Prob. Quia in peccato originali illud se habet per modum partis formalis, quod est per se & ratione sui culpabile & imputabile: illud verò se habet per modum partis materialis tantum, quod non est culpabile & imputabile, nisi ratione alterius. Atqui peccatum, à nobis in Adamo commissum, per se & ratione sui culpabile est & imputabile, cum fuerit legis divinæ transgressio: privatio verò originalis iustitiæ & concupiscentia non sunt culpabiles & imputabiles, nisi ratione alterius; non enim sunt culpabiles & imputabiles, nisi quia sunt effectus liberæ transgressionis legis divinæ: neque infans nondum regeneratus, culpabilis est, & odio Dei ac damnationi obnoxius, quia præcisè caret iustitia originali, & habitualement habet rebellionem carnis adversus spiritum; sed quia caret iustitia originali, & habet habitualement carnis adversus spiritum rebellionem propter gravem divinæ legis transgressionem, non sua quidem, sed Adami voluntate factam. Ergo, &c.

Obj. 1. Peccatum originale est aliquid nobis adæquatè intrinsecum. Atqui peccatum in Adamo commissum, non est nobis intrinsecum. Ergo, &c. *R. dist. maj.* Peccatum originale est aliquid nobis adæquatè intrinsecum partim physicè, partim moraliter, *C. maj.* Physicè tantum, *N. maj.* Atqui peccatum in Adamo commissum, non est nobis intrinsecum physicè, *C. min.* nam non existit ampliùs physicè. Non est nobis intrinsecum moraliter, donec scilicet per baptismum condonetur, *N. min.* nam unicuique nostrum secundum morem asimationem inest à primo instanti existentie nostræ & deinceps, donec condonetur; proindeque, donec condonetur, potest nos intrinsecè constituere reos, odibiles Deo, & æterna pœna dignos.

Dices. Peccatum in Adamo commissum, commune est omnibus Adami posteris. Ergo non est unicuique proprium. *R. neg. conseq.* Nam hoc peccatum & commune est omnibus, & singulis proprium. Commune est omnibus, quia relatè ad præceptum de non comedendo fructu arboris scientiæ, voluntas Adami fuit æqualiter omnium voluntas: unde omnes æqualiter Adami voluntate præceptum illud transgressi sunt. Est etiam singulis proprium, quia unumquemque perinde maculat, & peccatorem constituit, ac si ab eo solo commissum fuisset: unde tot remissionibus indiget, quot sunt homines, ab Adamo naturaliter descendentes.

Obj. 2. Si peccatum originale, præter peccatum in Adamo commissum, includit privationem iustitiæ originalis, & concupiscentiam, per baptismum non tollitur totum id, quod veram & propriam peccati rationem habet. *Conf. repugnat Tridentino sess. 5. can. 5. Ergo, &c. R. neg. seq. maj.* Nam post baptismum in regenerato nihil superest ex peccato originali, quod veram & propriam peccati rationem habeat. Unde per baptismum totum illud, in quo peccatum originale consistit, tollitur, & desinit simpliciter. Ratio est, quia per baptismum tollitur tota culpabilitas & imputabilitas peccati originalis, qua sublata, repugnat manere peccatum originale, etiam ex parte.

Dices. Post baptismum remanet privatio iustitiæ originalis. Item remanet concupiscentia. Ergo ex parte remanet peccatum originale. *R. dist. ant.* Post baptismum remanet privatio iustitiæ originalis, sumptæ secundum subjectionem mentis ad Deum, *N. ant.* nam hæc subiectio restituitur per infusionem gratiæ sanctificantis. Remanet privatio iustitiæ originalis, sumptæ secundum subjectionem carnis ad mentem, *subdist.* Remanet in ratione peccati propriè, *N. iterum ant.* non enim remanet ampliùs in ratione culpabilis & imputabilis. Remanet in ratione pu-

Simonne Theol. Tom. 1.

ræ privationis doni supernaturalis & pulcritudinis homini debitæ in statu elevationis, vel, si vis, remanet in ratione puræ pœnæ, & effectus peccati condonati, *C. ant.*

Similiter, post baptismum remanet concupiscentia in ratione peccati propriè, *N. ant.* nam concupiscentia post baptismum non remanet ampliùs in ratione culpabilis & imputabilis. Remanet concupiscentia in ratione deformitatis, languoris & infirmitatis tantum, vel, si vis, in ratione puræ pœnæ, & effectus peccati condonati, *C. ant. & N. conseq.* Ante baptismum concupiscentia est deformitas, languor, infirmitas culpabilis, & nobis imputabilis ad vituperium, odium & pœnam: unde ante baptismum habet veram & propriam rationem peccati: post baptismum verò est tantum deformitas, languor, infirmitas; unde post baptismum non habet ampliùs veram & propriam peccati rationem; quanquam adhuc peccatum impropriè dici potest & dicitur, quia & peccato facta est, & ad peccandum inducit.

Dices. Secundum nos, post baptismum remanet pars materialis peccati originalis. Ergo post baptismum ex parte remanet peccatum originale. *R. neg. ant.* Aliud enim est, manere partem materialem peccati originalis, & aliud, manere id quod fuit pars materialis peccati originalis. Secundum nos autem, post baptismum manet id, quod fuit pars materialis peccati originalis, nempe concupiscentia, at non manet pars materialis peccati originalis; quia licet maneat concupiscentia, non manet tamen in ratione partis materialis peccati originalis: eatenus enim ante baptismum erat pars materialis peccati originalis, quatenus culpabilis erat, ac nobis imputabilis ratione peccati Adæ, in nobis moraliter existentis; & ab illo veluti informata atque determinata, cum illo constitueretur totum illud, per quod eramus habitualiter odibiles Deo, & æterna damnatione digni. Post baptismum igitur, per quem peccatum Adæ nobis remissum est, non est ampliùs pars materialis peccati originalis; cum non sit ampliùs nobis imputabilis ratione peccati Adæ, quod iam in ordine ad imputabilitatem, ad odium & pœnam æternam, perinde se habet, ac si nunquam fuisset, & idcirco neque cum illo totum illud, per quod eramus habitualiter odibiles Deo, & æterna damnatione digni, constituit, aut etiam constituere potest ampliùs.

Dices. Si peccatum originale præter peccatum Adæ includit concupiscentiam, peccatum originale non est æquale in omnibus, sed in aliis majus, & in aliis minus; cum concupiscentia in aliis major, & in aliis minor sit. Absurdum *conf. Ergo, &c. R. neg. seq. maj.* Itaque peccatum originale in ratione peccati æquale est in omnibus. Ratio est, quia tota culpabilitas & imputabilitas in peccato originali, est à peccato Adæ, in non renatis moraliter existente; neque privatio iustitiæ originalis & concupiscentia aliam habent culpabilitatem & imputabilitatem in non renatis, quam culpabilitatem & imputabilitatem peccati Adæ, inhærentis moraliter non renatis. Unde cum peccatum Adæ sit omnibus æqualiter imputabile, peccatum originale in ratione peccati æquale esse in omnibus necesse est; quamvis concupiscentia in aliis major, & in aliis minor sit; quia nimirum non uni magis, & alteri minus, sed omnibus æqualiter imputatur.

Dices. Gratis dicitur, ante baptismum non aliam concupiscentiam, & aliam peccati in Adamo commissi imputabilitatem esse. *R. neg.* Cum enim concupiscentia etiam ante baptismum non sit imputabilis per se & ratione sui, sed tantum ratione alterius, nempe peccati in Adamo commissi, quod per se & ratione sui imputabile est, una & eadem est ante baptismum concupiscentia & peccati in Adamo commissi imputabilitas. Hinc condonari non potest per baptismum peccatum in Adamo commissum, quia simul & indivisibiliter condonetur concupiscentia; & concupiscentiam condonari per baptismum, in re nihil aliud est, quam per baptismum condonari peccatum in Adamo commissum; quia tolli non potest imputabilitas peccati in Adamo commissi, quin

Ee 2 simul

simul & indivisibiliter tollatur imputabilitas concupiscentiae; & tolli imputabilitatem concupiscentiae, in re nihil aliud est, quam tolli imputabilitatem peccati in Adamo commissi.

Dices. Si concupiscentia non habet propriam imputabilitatem ante baptismum, ante baptismum non est peccatum propriè. R. dist. seq. Non est peccatum propriè per se & ratione sui, C. seq. Non est peccatum propriè ratione alterius, nempe ratione peccati in Adamo commissi, & in unoquoque nostrum moraliter manentis, donec per baptismum deleatur, N. seq. Vide not. 1.

ARTICULUS XI.

Virum parvuli, sine baptismo morientes, beatitudine aliqua fruturi sint in altera vita.

Circa statum parvulorum, qui moriuntur sine baptismo, variae sunt sententiae. Prima promittit illis regnum caelorum, contra expressum Christi testimonium Joan. cap. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.* Ita sensit olim quidam nomine Vincentius, ut refert S. Augustinus iib. 1. de anima & ejus orig. cap. 9. ubi de dicto Vincentio sic loquitur: *De illis parvulis, qui morte praeventiuntur, priusquam baptizentur in Christo, cum respondere voluisset, ausus est eis promittere non solum paradisum, verum etiam regnum caelorum.* Hanc sententiam tenet Zuinglius, ut probabilem de filiis infidelium, & ut certam de fidelium parvulis, quod secundum amplectuntur Calvinus, Bucerus, & alii sectarii.

Secunda excludit quidem parvulos sine baptismo mortuos, à regno caelorum, & vitam beatam sanctis promissa, sed eis tribuit vitam aeternam, & naturalem beatitudinem, absque ullo dolore vel molestia, procul à regno caelorum, & damnatorum carcere. Ita senserunt Pelagiani, ut testatur S. Augustinus lib. de haer. cap. 88. ubi de Pelagianis loquens, sic ait: *Nam etiam si non baptizentur (parvuli,) promittunt eis extra regnum quidem Dei, sed tamen aeternam & beatam quandam vitam suam.* Per hanc autem aeternam & beatam vitam, non intelligebant Pelagiani supernaturalem, quae in intuitiva Dei visione consistit, sed naturalem beatitudinem: non enim parvulis sine baptismo morientibus promittebant vitam aeternam simpliciter, sed solum quandam suam vitam aeternam. Hanc opinionem Augustinus Pelagianam haeresim appellat, lib. 1. de anima & ejus orig. c. 9.

Tertia sententia docet parvulos sine baptismo decedentes, aeterna morte plecti in inferis, sed ita puniri poena damni, quae in privatione visionis beatificae consistit, ut nullum sive internum sive externum dolorem patiantur. Ita docet S. Thomas q. 5. de malo a. 1. 2. & 3. & cum eo aliquot alii Scholastici in 2. sent. dist. 33.

Quarta sententia docet parvulos sine baptismo mortuos, non solum puniendos esse poena damni, sed etiam internum animi dolorem ex privatione beatitudinis aeternae percepturos; immunes tamen fore à poena sensus, quae in cruciatu ignis & vermis posita est. Ita magister Sent. lib. 2. sentent. dist. 33. & cum eo alii.

Quinta sententia parvulos raptos ante baptismum, docet in inferis propter peccatum originale utraque poena, damni scilicet & sensus, in aeternum cruciandos. Hanc sententiam S. Augustini & aliorum Patrum sententiam esse probat Gregorius Ariminensis in 2. sent. dist. 33. qu. 3. & cum eo alii scholastici Doctores, quos recenset Cardinalis Norisius in Iudiciis Augustinianis cap. 3. §. 5. In hac sententia re ipsa fuisse videntur Patres Latini post exortam Pelagianam haeresim, ut infra exponetur. Interea sit ad propositam quaestionem,

RESPONSIO.

Parvuli, qui moriuntur sine baptismo, post hanc vitam neque supernaturalem neque naturali beatitudine fruuntur.

Et 1. quidem quod non fruuntur beatitudine supernaturali, prob. ex verbis Christi Joan. cap. 3. *Nisi quis, inquit, renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.* Unde sic argumentor. Nemo fruturus est beatitudine supernaturali, nisi in regno caelorum: caelum enim est beatorum sedes, ut est in confesso apud omnes tam heterodoxos, quam orthodoxos. Ergo qui in aeternum à regno caelorum excludendi sunt, in aeternum excludendi sunt à supernaturali beatitudine. Atqui parvuli sine baptismo mortui, à regno caelorum in aeternum excluduntur; nam nisi quis per baptismum Christi ante mortem regeneratus fuerit, non potest introire in regnum Dei, quod est regnum caelorum. Ergo parvuli sine baptismo mortui, in aeternum excluduntur à beatitudine supernaturali.

2. Quod parvuli, qui moriuntur sine baptismo, post hanc vitam non fruuntur beatitudine naturali, prob. Qui in aeternum damnandi sunt, nulla prorsus beatitudine fruturi sunt. Sed parvuli sine baptismo morientes, in aeternum damnandi sunt. Ergo nulla prorsus fruturi sunt beatitudine. Major patet. Cum enim aeterna damnatio sit maxima miseria, damnatum aliqua frui beatitudine repugnat. Prob. itaque min. 1. Ex Conc. Carthag. in epil. apud Augustinum 90. *Quicumque, inquit, negat parvulos per baptismum Christi à perditione liberari, & salutem percipere sempiternam, anathema sit.* At si parvuli non nisi per baptismum Christi liberantur à perditione, certe eos perire seu dampari in aeternum, necesse est, nisi ante mortem baptizentur. Ex S. Fulgentio lib. de fide ad Petrum cap. 27. *Nullatenus dubites... parvulos, qui... sine Sacramento sancti baptismatis... de hoc seculo transeunt, ignis aeterni sempiterno supplicio puniendos.* Et ex S. Anselmo lib. de conceptu virginali cap. 27. *Si... originale peccatum, inquit, est aliquod peccatum, necesse est omnem hominem in eo natum, illo non dimisso, damnari.* Ergo, &c.

Prob. 2. eadem min. hoc ratiocinio. Post hanc vitam non datur medium inter coelestem beatitudinem, & aeternam damnationem. Atqui parvuli sine baptismo morientes, in aeternum excluduntur à coelesti beatitudine. Ergo aeterna damnatione tenentur obstricti. Min. probata est ex verbis Christi. Prob. maj. ex Augustino. Nam sic loquitur lib. 1. de pecc. mer. cap. 28. *Nec est ullus ulli medius locus, ut possit esse nisi cum diabolo, qui non est cum Christo.* Et ferm. 14. de verbis Apostoli: *Nullus relictus est medius locus, ubi ponere queas infantes. De vivis & mortuis iudicabitur, alii erunt ad dexteram, alii ad sinistram, non novi aliud... Si ergo dextera erit & sinistra, & nullum medium locum in Evangelio novimus, ecce in dextera regnum caelorum est. Percipite, inquit, regnum. Qui ibi non est, in sinistra est. Quid erit in sinistra? Ite in ignem aeternum.* Et lib. 1. de anima & ejus orig. cap. 9. *Non baptizatis parvulis nemo promittat inter damnationem regnumque caelorum, quietis vel sollicitatis cuiuslibet, atque ubilibet quasi medium locum: hoc enim eis haeresis Pelagiana promittit.*

Prob. 3. eadem min. Illi sunt in aeternum damnandi, qui in carcere inferni includuntur in aeternum. Atqui parvuli sine baptismo mortui, in aeternum includuntur in carcere inferni. Ergo, &c. Maj. patet; cum carcer inferni sit locus omnium & solum damnatorum. Prob. min. 1. Ex Script. Nam in Apoc. c. 20. dicitur: *Qui non inventus est in libro vitae scriptus, missus est in stagnum ignis.* Atqui parvuli sine baptismo mortui, non sunt in libro vitae scripti. Ergo, &c. 2. Ex Conc. Flor. sess. ult. ubi dicitur: *Illorum animas, qui in actuali mortali peccato, vel solo originali decedunt, mox in infernum descendere, poenis tamen disparibus puniendas.* 3. Ex Augustino locis laudatis, in quibus expresse asserit nullum fore locum medium caelos intrer & infer-

inferos, in quo parvuli non baptizati degere possint. Unde sic argumentor breviter. Parvuli non baptizati, vel erunt in cœlo, vel in inferno. Non primum, ut fides docet. Ergo, &c.

Sic argumentatur Author Hypognoſtici apud Auguſtinum lib. 5. poſt medium : *Ecce non baptizatus .. dividitur a regno cœlorum , ubi fons vivientium permanet Chriſtus. Da mihi præter hunc alterum locum ubi vita poſſit requies eſſe perennis. Primum enim locum fides Catholicorum divina autoritate regnum credidit eſſe cœlorum , unde , ut dixi , non baptizatus excipitur. Secundum , gehennam , ubi omnis apoſtata , vel a Chriſti fide alienus æterna ſupplicia experietur . Tertium penitus ignoramus , imò nec eſſe in Scripturis ſanctis invenimus. Finge Pelagiane , locum ex officina dogmatis tui , ubi alieni a Chriſti gratia vitam requiei & gloria poſſidere parvuli poſſint. Igitur juxta hunc antiquiſſimum & laudatiſſimum Authorcni , præter regnum cœlorum & gehennæ locum , non poſſet ſingi tertius locus , in quo poſt hanc vitam conſtitui poſſint parvuli non baptizati . Atqui a regno cœlorum , ubi fons vivientium permanet Chriſtus , in perpetuum excipiuntur . Non ergo alius ei ſuperſt locus , quàm locus gehennæ .*

Prob. 4. ead. min. Illi sunt in perpetuum damnandi, qui in perpetuum erunt sub captivitate & potestate dæmonis. Atqui parvuli sine baptismo mortui, erunt in perpetuum sub captivitate dæmonis. Ergo, &c. Major pariter: nam æterna illa captivitas non potest esse effectus nisi damnationis æternæ. *Prob. min.* Illi in perpetuum erunt sub captivitate dæmonis, qui nunc ab hac captivitate liberabuntur. Atqui parvuli sine baptismo mortui, nunquam liberabuntur ab hac captivitate. Ergo, &c. *Prob. min.* Nam 1. parvuli nascuntur sub potestate dæmonis propter peccatum originale. 2. Ab hac captivitate liberari non possunt, nisi per baptismum. Atqui parvuli sine baptismo mortui, nunquam liberari poterunt ab hac captivitate per baptismum. Ergo, &c. Minor pariter; quia post hanc vitam non est amplius baptismus locus.

Utrunque majoris partem docet S. Augustinus . Nam sic ait lib. i. de nuptiis c. 23. *Hoc ergo generi humano insitum vulnus à diabolo quidpiam per illud nascitur cogit esse sub diabolo.* Et lib. 2. c. 28. *Accusat Ecclesiam, toto orbe diffusam, in qua ubique omnes baptizandi infanzuli non ob aliud exsufflantur, nisi ut ab eis princeps mundi mittatur foras, à quo necesse est vasa ira possideantur, cum in Adam nascuntur, si in Christo non renascantur, & in ejus regnum per gratiam facta vasa misericordie transferantur.* Ex quibus verbis sic adhuc arguuntur breviter. Parvuli sine baptismo mortui, nunquam liberabuntur à captivitate demonis, nisi tandem aliquando per gratiam Christi facti vasa misericordie, transferantur in ejus regnum. Atqui nunquam per gratiam Christi facti vasa misericordie, transferentur in ejus regnum: alioqui tandem aliquando fruerentur celesti beatitudine, quod est contra fidem. Ergo, &c.

Quares, utrū parvuli, qui sine baptismo moriuntur, passuri sint internum animi dolorem, propter privationem cœlestis beatitudinis.

R. affirmativè. Nam ita expressè sentit S. Augustinus : sic enim loquitur lib. 6. contra Julian. c. 10. de parvulis sine baptismo mortui, quos innocentes vocat, quia nullum propria voluntate peccatum commiserunt, vel quia ex doctrina Juliani argumentatur. *Si hoc eis non erit malum (quòd in æternum separentur à regno cælesti,) non ergo amabunt regnum Dei, tō innocentes imagines Dei ? Si autem amabunt, & tantum amabunt, quantum innocentes amare debent regnum ejus, à quo ad ipsius imaginem creantur, nihilne mali de hac separatione patientur ?* Itaque juxta S. Doctorem, parvuli sine baptismo mortui, 1. aliquam habebunt cælestis beatitudinis notitiam. 2. Se ad illa, nisi impederentur, fruendum à Deo creatos fuisse intelligerent. 3. Magno illius desiderio tenebuntur. Ergo non poterunt non pati internum ani-

Simonnet Theol. Tom. I.

mi dolorem, quòd ab illa ob culpam in primo pa-
rente commissam in aeternum exciderint. Nec ni-
gratis omnino dici potest Deum per specialem pro-
videntiam omnem ab eorum animis amotum esse
dolorem : cum enim in aeternum mansuri sint
in statu peccati mortalis, proindeque maculati, odi-
biles Deo & damnatione digni, nullum prorsus fun-
damentum esse potest, illis attribuendi specialem ali-
quam Dei providentiam.

Præterea, ut jam vidimus, S. Doctor lib. 1. de anima & ejus orig. c. 9. hæc habet: *Parvulis non baptizatis nemo promittat quietis aut felicitatis cuiuslibet, atqui ubilibet, inter damnationem regnumque colorum, quasi medium locum: hoc enim eis hæresis Pelagiana promissit.* Igitur juxta S. Doctorem, non potest nisi contra fidem parvulis fide baptismi morientibus, promitti quies æterna. Atqui magna pax & quiete in æternum fruerentur, si ne interitum quidem animi dolorem aliquem ex jactura cælestis beatitudinis haurirent. Ergo, &c.

ARTICULUS XII.

Utrum parvuli, qui sine baptismo moriuntur, non solum pœna damni, quæ in privatione visionis beatificæ consistit; sed etiam pœna sensus, quæ posita est in cruciatu ignis æterni, propter originale peccatum multandi sint.

R E S P O N S I O I.

Videntur Patres Latini magno consensu partem affirmativam tenuisse post exortam hæresim Pelagianam.

Prob. Nam i. S. Hieronymus in tertio contra Pelagianos dialogo extremo, sub nomine Critobuli hanc Pelagianorum contra Catholicos refert querimoniam. *Non possum ultra differre. Omnis vincitur patientia vestrorum iniquitate verborum. Oro te, quid infantuli peccaverem? Non peccare non possum, & possum perire. Genula labant, vagitus verba non explicant, balbutiens lingua non videtur, & aeterna miseria cruciatus miseris preparantur.* Ad hanc autem querelam respondens Hieronymus, non negat hanc esse suam & aliorum Catholicorum sententiam, quod parvulus non baptizatus maneat in altera vita aeternae miseriae cruciatus, seu aeternum ignis supplicium; quid enim aliud intelligere potuit per aeternae miseriae cruciatus? Sed totus est in probando, *omnes homines, aut antiqui propagatoris Adam, aut suo nomine in teneri peccato obnoxios.* Quod non videtur facere, nisi ut ostendat parvulus non baptizatus aeternae miseriae cruciatibus, seu aeterno ignis supplicio dignos esse.

2. S. Augustinus in serm. 14. de verbis Apostoli sic loquitur: *Venturus est Dominus & iudicaturus de vivis, & mortuis, sicut Evangelium loquitur, duas partes facturus est, dexteram & sinistram. Sinistris dicitur: Ite in ignem eternum, qui paratus est diabolo & angelis ejus. Dextris dicitur: Venite benedicti Patri mei, percipite regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi. Hanc, regnum nominat, hanc, cum diabolo damnationem. Nullus relictus est medius locus, ubi ponere queas infantes. De vivis & mortuis iudicabitur, alii erunt ad dexteram, alii ad sinistram, non novi aliud... Si ergo dextera erit & sinistra, & nullum medium locum in Evangelio novimus, ecce in dextera regnum celorum est. Percipite, inquit, regnum. Qui ibi non est, in sinistram est. Quid erit in sinistram? Ite in ignem eternum. In dextera, ad regnum utique eternum; in sinistram, in ignem eternum. Qui non in dextera, proculdubio in sinistram. Ergo qui non in regno proculdubio in ignem eternum. Certe habere non potest vitam eternam, qui non baptizatur; non erit in dextera, id est, in regno non erit... Prius regnum nominavit, sed in dexteris, ignem eternum in sinistris. Extrema autem sententia ut doceret quid sit regnum, & quid sit ignis eternus, tunc, inquit, adibunt isti in combustionem eternam, iusti autem in vitam eternam. Ecce exposuit tibi quid sit regnum, & quid ignis eternus, ut quando*

confiteris parvulum non futurum in regna, fatearis futurum in ignem eternum.

Ecce aperte docet S. Augustinus, 1. parvulos sine baptismo mortuos, cum reliquis hominibus resurrecturos. 2. Illos in extremo die fore in sinistra Iudicis cum aliis omnibus reprobis. 3. Illis, perinde ac omnibus aliis reprobis, Iudicem dicturum: Ire in ignem eternum. 4. Per ignem eternum intelligendum esse, non solum locum, sed etiam cruciatum ignis eterni. *Extrema autem sententia ut doceret* (Dominus) *quid sit regnum, & quid sit ignis eternus, tunc, inquit, abibunt isti in combustionem eternam, iusti autem in vitam eternam.* Christus igitur, interprete S. Doctore, per ignem eternum intelligit combustionem eternam, sicut vitam eternam intelligit per regnum; hoc est, per ignem eternum intelligit actionem eternam ignis infernalis, sicut per regnum intelligit eternam fruitionem celestis beatitudinis.

Confirm. Quia ibidem S. Doctor inter regnum Dei & cruciatum ignis eterni nullum fore medium, probat ex eo quod Apostolus, ut terreat homines facinorosos, solum dicat, qui talia agunt, regnum Dei non esse possessuros, hoc modo loquendi aperte supponens, eos omnes igne eterno cruciatum iri, qui a regno celesti excluduntur. *Nec aliud, inquit, Paulus Apostolus, cum terret homines, non parvulos non baptizatos, sed sceleratos, facinorosos, contaminatos, perditos: non eos terret, quod erunt in igne sempiterno, quod sine dubio ibunt, si non corriguntur: sed tantum terret, quia in regno non erunt: ut cum viderint se perdere spem regni, non viderent esse consequens, nisi penam ignis eterni.* Nolite, inquit, errare; neque fornicatores, neque idolis servientes... regnum Dei possidebunt. *Non dixit, Illi & illi, tales & tales igni eterno torquebuntur: sed, Regnum Dei non possidebunt.* Subtrahita dextera, non remanebit nisi sinistra. Unde autem evadent ab igne sempiterno? *Non ad aliud, nisi quia erunt in regno.*

3. Author Hypognostici Augustino plane consentit loco jam superius citato, ubi inter celestem beatitudinem & ignis eterni gehennam nullum fore medium ait & inculcat. *Primum locum, inquit, fides Catholicorum divina autoritate regnum credit esse celorum, unde, ut dixi, non baptizatus excipitur: secundum gehennam, ubi omnis apostata, vel a Christi fide alienus, eterna supplicia experietur: tertium penitus ignoramus, imo nec esse in scripturis sanctis invenimus.* Finge, Pelagiane, locum ex officina perverſi dogmatis tui, ubi alieni a Christi gratia, vitam requies & glorie possidere parvuli possunt. Dextera est iusti sedentis iudicis, & sinistra, regnum est & gehenna, vita est & mors, iusti sunt & iniqui. In dextera igitur iusti sunt constituti, in sinistra operarii iniquitatis. In regno requies baptizatorum, in gehenna pena incredulorum. Vita ad latitiam glorie, mors ad pietum & stridorem dentium. Iusti in regno Patri cum Christo, iniqui in igne eterno, parati diabolo & angelis ejus. Sed hac dicens, non divisiones multorum locorum dedi, nisi duorum tantum, quoniam ad duo, regnum videlicet & gehennam, hac omnia referuntur, etiamsi plura dicantur.

4. S. Avitus Viennensis in carmine ad sororem Fulcinam sic ait de parvulo moriente sine baptismo:

*Quique genitricis cum cessat filius esse,
Perditionis erit: tristes tunc edita nolunt,*

Quae flammis tantum genuerunt, membra parentes. Ecce aperte dicit parvulos, non baptizatos, esse filios perditionis, & flammis urendos in inferno.

5. S. Fulgentius in lib. de fide ad Petrum c. 27. hac habet: *Firmissime tene, & nullatenus dubites, non solum homines, jam ratione utentes, verum etiam parvulos, qui sive in utero matrum vivere incipiunt, & ibi moriuntur, live jam de matribus nati, sine Sacramento sancti baptismatis, quod datur in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, de hoc seculo transeunt, ignis eterni sempiterno supplicio puniendos: quia etsi peccatum proprie actionis nullum ha-*

buerunt, originalis tamen peccati damnationem carnali conceptione & nativitate traxerunt.

6. Quindecim Episcopi Africani, in Sardinia exules, & quorum unus erat ipse Fulgentius, non minus aperte loquuntur in lib. de incarn. & grat. apud eund. Fulg. c. 30. *Alios (infantes) quomodo sine baptismo mortuos aeternis cruciatibus damnat (Deus), cum in eis nullam culpam male voluntatis inveniat? Nonne istos inimicos gratiae Dei, nec defensores humani, sed deceptores arbitrii, ad hoc sua perversitas cogit, ut Deam putent iniquum in obitu omnium parvulorum, ubi nulla interveniente vel bonitate vel malitia voluntatis, alios vident potiri regno, alios interminabili deputatos incendio? Immediatè antea dixerant: Si ergo ad salvandos homines, sicut isti volunt, non excitat neque mutat, sed expectat hominum voluntates, quomodo infantibus, qui baptizantur, & in eadem infantia moriuntur, donat eternam salutem, quorum bonam nec expectat nec invenit voluntatem? Item alios &c.* Igitur quod parvuli non baptizati eternum igne infernali cruciandi sint, sicut quod parvuli baptizati potiri sint aeterna beatitudine, tanquam certum assumunt ad impugnandam haeresim Pelagianam.

7. Gregorius Magnus lib. 9. mor. cap. 12. sic ait: *Nonnulli etenim prius à presenti luce subtrahuntur, quam ad proferenda bona malae merita activae vitae perveniant, quos quia à culpa originis sacramenta salutis non liberant, & hic ex proprio nihil egerunt, & illuc ad tormenta perveniunt... perpetua quippe tormenta percipiunt, qui nihil ex propria voluntate peccaverunt.* Quid autem per perpetua illa tormenta, quae parvuli non baptizati percipiuntur sunt, intelligere dicendus est S. Doctor, nisi cruciatum ignis eterni?

8. S. Isidorus Hispalensis lib. 1. differ. spir. num. 26. hac habet: *Illud tamen tenendum est, parvulorum animas nexu peccati originalis esse ascriptas, quae nisi percipiant baptismatis sacramentum, regni celestis participes esse non possunt, sed cum carne & commune habebunt peccatum, & pari iudicio damnabuntur in ignem eternum.* Quid autem est animam cum carne damnari in ignem eternum, nisi totum hominem damnari ad cruciatum ignis eterni?

9. S. Anselmus lib. de conceptu Virginis & peccato originali cap. 22. sic loquitur: *Sed cum nemo dubitet, quia par pena non sequatur imparia peccata, in hoc tamen similis est & personalis & originalis peccati damnatio, quia nullus admittitur ad regnum Dei, ad quod factus est homo, nisi per mortem Christi, sine qua non redditur, quod pro Ade peccato debetur, quamvis non omnes pariter in inferno torqueri mereantur. Nam post diem iudicii nullus erit angelus aut homo, nisi aut in regno Dei, aut in inferno.* Igitur juxta S. Anselmum, omnes omnino reprobi, tam parvuli quam adulti, erunt in inferno, ibique torquebuntur, quamvis non aequaliter, propter inaequalitatem demeritorum. Torquebuntur autem, quia igne comburentur. Quid enim aliud hac vox, torquere, hic significare potest?

10. S. Alredus Abbas in Anglia, qui floruit seculo XII. lib. 1. Speculi charitatis cap. 15. ubi agit de iusta parvulorum non baptizatorum punitione per ignem inferni, sic dicitur: *Quid enim? injustum estimas, ut lignum inutile & infructuosum ignis depascat? Cogita queso, totum humanum genus quasi lignum aridum, lignum infructuosum, lignum in ipsa radice vitiatum, utpote veneno antiqui serpentis inficiatum, iustissime additum flammis, igni destinatum, ad iudicium damnationi.*

Porro contra illud, quod de S. Augustini sententia diximus, obijciuntur 1. ea loca, in quibus ait S. Doctor mitissimam fore penam parvulorum non baptizatorum, eos in damnatione omnium levissima futuros. Nam sic loquitur in Enchir. c. 93. *Mitissima sane omnium pena erit eorum, qui praeter peccatum quod originale traxerunt, nullum insuper addiderunt, & in ceteris, qui addiderunt, tanto quisque tolerabiliorem ibi habebit*

dam-

damnationem, quanto hic minorem habuit iniquitatem. Lib. 1. de peccator. merit. cap. 16. *Potest proinde recte dici, parvulos sine baptismo de corpore exeuntes, in damnatione omnium mitissima futuros.* Et lib. 5. contra Julianum cap. 11. *Ego autem non dico parvulos, sine Christi baptismo morientes, tanta poena esse plendendos, ut eis non nasci potius expediret, cum hoc Dominus non de quibuslibet peccatoribus, sed de scelestissimis & impiissimis dixerit. Si enim quod de Sodomis ait, & usque non de solis intelligi voluit, alius alio tolerabilius in die iudicii punietur, quis dubitaverit parvulos non baptizatos, qui solum habent originale peccatum, nec ullis propriis aggravantur, in damnatione omnium levissima futuros?* Sed hæc habent facilem solutionem: cum enim S. Doctor dicit parvulos non baptizatos fore in damnatione omnium levissima & mitissima, manifestè loquitur de damnatione levissima & mitissima, non absolute, sed relatè ad damnationem aliorum reprobatorum, qui habuerunt peccata propria & personalia.

Hæc autem, quæ ultimo loco subicit, verba, *Quæ, qualis, & quanta erit, quamvis definire non possim, non tamen audeo dicere, quod eis, ut nulli essent, quam ut ibi essent, potius expediret, non difficilem habent sententiam, iuxta ea quæ hæcenus dicta sunt de mente S. Doctoris.* Nam perinde est, ac si S. Doctor diceret: *Quid, quomodo & quantum ab igne infernali passuri sint parvuli non baptizati, quamvis definire non possim, non tamen audeo dicere, quod eis, &c.* Quia hoc nimirum Dominus, non de peccatoribus quibuslibet dixit, sed de scelestissimis tantum & impiissimis, qualis scilicet fuit Judas, de quo ait Christus Matth. cap. 26. *Bonum erat ei, si natus non fuisset homo ille.* Ex eo autem, quod Augustinus dubium fuerit, quid, quomodo & quantum parvuli non baptizati passuri sint ab igne, concludi non potest, quod ei dubium quoque fuerit, utrum aliquid ab eo passuri sint, an non. Sic dubius erat, quid, quomodo & quantum patiantur ab igne demones, & tamen minimè dubius erat, utrum ab eo patiantur aliquid, an non, cum agebat eos ab igne miris, sed veris modis torqueri.

Obj. 2. S. Doctor lib. 3. de libero arbitrio cap. 23. ad hanc Manichæorum de parvulis sine baptismo morientibus objectionem: *Quid opus erat, ut nasceretur, qui antequam iniret ullum vite meritum, excessit e vita? aut qualis in futuro iudicio deputabitur, cui neque inter iustos locus est, quoniam nihil rectè fecit, neque inter malos, quoniam nihil peccavit?* Respondet sic: *Ad universitatis complexum, & totius creature vel per locos vel per tempora ordinatissimam connexionem, non posse superfluo creari qualemcumque hominem, ubi solum arboris nullum superfluo creatur, sed sanè superfluo queri de meritis ejus, qui nihil meruerit. Non enim metuendum est, ne vita esse potuerit media quadam inter rectè factum atque peccatum, & sententia iudicis media esse non possit inter premium atque supplicium.* Ecce S. Doctor pro parvulis non baptizatis admittit mediam quandam viam inter meritum & demeritum, & mediam quandam iudicis sententiam, ita ut nec premio donandi, nec supplicio afficiendi sint, sicque medium quiddam post diem iudicii sanctos inter & damnatos in perpetuum sint obrenturi.

Resp. Ex hoc loco S. Doctoris nihil planè effici posse contra ea, quæ sunt dicta de mente ejus circa poenam parvulorum non baptizatorum. Nam 1. hoc loco loquitur de supplicio in genere, non de hoc vel illo supplicio in specie; nec aliud vult, quam possibilem esse hypothesein, in qua parvuli, antequam mereri vel demereri possint, ex hac vita decedentes, nec premio donentur, nec supplicio afficiantur. Quid autem hoc ad rem præsentem?

2. Ex hoc loco ad summum conjici potest, quod

S. Doctor circa poenam parvulorum non baptizatorum dubius fuerit, cum laicus Romæ inchoavit, & in Africa presbyter perfecit libros de libero arbitrio ante exortum Pelagianæ hæresis. Certè non aliud ex hoc loco concluderunt Massilienses, ut refert Hilarius in sua ad Augustinum epistola: *Parvulorum, inquit, causam ad exemplum majorum non patitur afferri, quam & tuam sanctitatem dicunt eatenus attigisse, ut incertum esse volueris, ac potius de eorum pœnis malueris dubitari, quod in libro tertio de libero arbitrio ita positum meministi, ut hanc eis occasionem potuerit exhibere.*

3. Permissio, non concessio, quod S. Doctor circa parvulorum non baptizatorum poenam incertus fuerit, cum scripsit libros de libero arbitrio, inde malè concluderetur eum postea semper circa poenam illam fluctuasse: potuit enim postmodum proficere, & proficiendo, veritatem quam antea ignoraverat, investigare. Ita S. Doctor ipsemet respondet libr. de bono persever. cap. 12. *Si quando, inquit, libros de libero arbitrio laicus Romæ cepi, & in Africa presbyter explicavi, adhuc de damnatione infantium, non renascentium, & de nascentium liberatione dubitarem; nemo, ut opinor, est tam injustus atque invidus, qui me proficere prohiberet, atque in hac dubitatione remanendum mihi esse judicaret.*

4. Ex verbis laudatis nequidem potest inferri S. Doctorem, cum libros de libero arbitrio contra Manichæos scriberet, dubitasse de pœnis parvulorum non baptizatorum: sed simpliciter dicendus est, hanc de pœnis parvulorum questionem tunc tractare noluisse, quia hoc minimè necessarium erat ad refellendum errorem Manichæorum, duarum naturarum, boni scilicet & mali, permixtionem asserentium. Ita ipsemet S. Doctor: nam libr. de bono persever. cap. 12. post verba modò citata sic prosequitur: *Cum vero rectius possit intelligi, non me propterea de hac re dubitasse credi oportere, quia contra quos mea dirigebatur intentio, sic mihi vixi sunt refellendi, ut si poena esset peccati originalis in parvulis, quod veritas habet; si poena non esset, quod nonnulli errantes opinantur; nullo modo tamen, quam Manichæorum error inducit, duarum naturarum, boni scilicet & mali, permixtio crederetur.*

5. Denique, quantum ab hac dubitatione circa parvulorum non baptizatorum poenam, si poena genericè, si poena specificè sumptam, abhorruerit, declarat verbis hoc ultimo loco proximè subsequentiibus: nam sic immediatè prosequitur: *Abstine ut causam parvulorum sic relinquamus, ut esse nobis dicamus incertum, utrum in Christo regenerati, si moriantur parvuli, transcant in æternam salutem; non regenerati autem transcant in mortem secundam; quoniam quod scriptum est (Per unum hominem, &c.) aliter rectè intelligi non potest, nec a morte perpetua, quæ iustissime est retributa peccato, liberat quemquam pusillorum atque magnorum, nisi ille qui propter remittenda & originalia & propria nostra peccata mortuus est sine ullo suo originali proprio peccato.*

Per mortem autem secundam idem profectò intelligit, quod intelligitur Apocalypsi. cap. 20. ubi dicitur: *Et infernus & mors missi sunt in stagnum ignis, hæc est mors secunda. Et qui non inventus est in libro vite scriptus, missus est in stagnum ignis.* Similiter quod per mortem æternam intelligat supplicium ignis æterni, patet ex lib. 13. de Civ. c. 2. ubi ait: *Mors anima fit, cum eam deserit Deus, sicut corporis, cum id deserit anima. Ergo utriusque rei, idest, totius hominis mors est, cum anima a Deo deserta deserit corpus..... Huiusmodi autem totius hominis mortem illa sequitur, quam secundam mortem divinarum eloquiorum appellat auctoritas. Hanc Salvator significavit, ubi ait: Eum timete, qui habet potestatem & corpus & animam perdere in gehennam. Mors autem, quæ mortem totius hominis sequitur, est mors æterna, quæ proinde est mors*

mors secunda, & gehenna, quo nomine ignis æterni supplicium in Scripturis significatur.

Obj. 3. In epist. 28. ad Hieronymum sic loquitur S. Augustinus: Cum ad penas ventum est parvulorum, magnis, mihi crede, coartor angustiis, nec quid respondeam prorsus invenio, Resp. Hunc locum difficultatem non habere: nam dicit tantum, quod in hypothese creationis animarum singularum pro singulis corporibus, explicare non valeat, quomodo iuste parvuli puniantur non solum pœna æterna post hanc vitam, si moriantur absque baptismo, sed etiam multis pœnis temporaneis in hac vita. Nam sic prosequitur: Non solum eas pœnas dico, quas habet post hanc vitam illa damnatio, quò necesse est trahantur, si de corpore exierint sine Christiane gratie sacramento; sed eas ipsas, quæ in hac vita delentibus nobis versantur ante oculos,

RESPONSIO II.

Opposita nihilominus sententia, quæ tenet parvulos non baptizatos, non puniri pœna sensus, post sæculum xii. brevi sic invaluit, ut eam omnes, aut ferè omnes Doctores scholastici amplexi sint.

Prob. Nam i. sæculo xiii. sic loquebatur S. Thomas quaest. 5. de malo art. 2. in O. Dicendum quod, sicut communiter dicitur, peccato originali non debetur pœna sensus, sed solum pœna damni, scilicet carentia visionis divinæ. Præcipua autem ejus ratio est, quia pœna proportionatur culpæ: & ideo peccato actuali mortali, in quo invenitur aversio ab incommutabili bono, & conversio ad bonum commutabile, debetur & pœna damni... respondens aversioni, & pœna sensus respondens conversioni. Sed in peccato originali non est conversio, sed sola aversio, vel aliquid aversioni respondens, scilicet destitutio anime à iustitia originali: & ideo peccato originali non debetur pœna sensus, sed solum pœna damni.

In resp. ad i. sic solvit argumentum pro contraria sententia, ab Augustini & aliorum Patrum auctoritate petum: Dicendum quod nomen tormenti, supplicii, gehenne & cruciatus, vel si quid simile in dictis Sanctorum invenitur, est large accipiendum pro pœna, ut ponatur species pro genere. Ideo autem Sancti tali modo loquendi usi sunt, ut detestabilem redderent errorem Pelagianorum, qui assererant in parvulis nullum peccatum esse, nec eis aliquam pœnam deberi.

S. Thomas consentit S. Bonaventura in 2. dist. 33. art. 3. quaest. 1. in O. ubi, relata alia, quam paucorum esse dicit, sententia, sic prosequitur: Sed cum valde durum illud dicere videatur, quod Deus tam durè & tam asperè agat cum parvulis sic descendentibus, qui omnino non potuerunt vitare nec mortem culpæ, nec mortem naturæ: præsertim cum videamus Deum cum impiissimis & sceleratissimis peccatoribus in multis misericorditer agere: ideo est alia positio mitior, quæ magis concordat pietati fidei, & iudicio rationis, quod quia parvuli decedentes cum originali, carent iustitia, & Spiritus sancti gratia, quæ est pignus hereditatis æternæ, privantur in æternum Dei visione; quia verò in carne fuit fœditas, ideo ponentur in loco vili, utpote infernali: sed quia non habuerunt in se actualem delectationem peccati nec in spiritu, nec in carne, ideo non sentient pœnæ ignis acerbiter. Hunc modum dicendi magis approbant Magistri communiter.

Porro utrique, & aliis ejusdem sententia Doctoribus præverat Magister Sent. sæculo xii. dist. citata litt. E. ubi sic loquitur: Non ergo pro peccatis parentum actualibus, nec etiam pro actualibus primi parentis, sed originali, quod à parentibus trahitur, parvuli damnabuntur: pro eo nullam aliam ignis materialis vel conscientie vermis pœnam sensuri, nisi quod Dei visione carebunt in perpetuum.

2. Sæculo xiv. Scotus in 2. dist. 33. quaest. unic. hæc habet: Hec videtur Magistrorum esse sententia,

quod damnati pro solo peccato originali nullam habebunt pœnam sensus exterioris, puta ignis, quia nullam delectationem inordinatam habuerunt, cui delectationi correspondeat acerbitas ignis affligentis, ut propria pœna. Auctoritati autem S. Augustini respondet cum S. Bonaventura, quem citat.

Habemus etiam pro sæculo illo testem locupletissimum Gregorium Ariminensem in 2. dist. 33. qu. 3. ubi sic procedit: Tertiò, quæro utrum decedentes cum solo originali peccato, puniantur aliqua pœna sensus.... Resp. Opinio Magistri Sententiarum est ad partem negativam.... Cum eo concordant omnes moderni Doctores, quorum scripta circa materiam istam perlegi, &c. Postquam autem oppositam sententiam, esse S. Augustini sententiam fusè & accuratè probavit, sic concludit: Quia tamen hujus questionis non vidi partem aliquam expressè determinatam ab Ecclesia, & tremendum mihi videtur negare auctoritates Sanctorum, è contra etiam non est tutum contraire communi opinioni & consensui Magistrorum nostrorum: idcirco neutri parti alteram præferens, disputationem earum lectori relinquo.

3. Sæculo xvi. Estius in 2. dist. 33. §. 8. affirmat omnes ferè Scholasticos sequi sententiam Magistri, parvulos non baptizatos, à pœna sensus exemptos. Expositis autem partis utriusque momentis, sic ait: In hac opinionum contrarietate in primis scire oportet, neutram à suis auctoribus, excepto Fulgentio... tanquam fide tenendam asseri, aut oppositam velut hereticam damnari. Quare & nos hanc de sensibili pœna questionem in medio relinquentes, dicimus rationes utrimque allatas, non omnes ejusmodi esse, quæ efficaciter concludant, aut probabiliter solvi non possint.

Porro hæc Magistri sententia, quam post duodecimum sæculum tanta contentione amplexi sunt Doctores scholastici, non caret præsidio Patrum, qui ante Pelagiana tempora vixerunt. Nam S. Gregorius Nazianzen. orat. 40. quæ est in sanctum baptismum, de parvulis sine baptismo mortuis loquens, sic ait: Futurum existimo, ut postremi nec cœlesti gloria, nec suppliciis à iusto iudice afficiantur. Et S. Gregorius Nyssenus oratione de iis, qui præmaturè abripiuntur, hæc habet in fine: Immatura mors infantium neque in doloribus ac miseriis esse eum, qui sic vivere desit, intelligendum esse nobis suggerit. His communiter adjungitur S. Ambrosius lib. 2. de Abraham, cap. ult. quasi dicat parvulos non baptizatos, immunitatem habere pœnarum; sed regni honorem non habere. Sed videtur hæc auctoritas prætermittenda: non enim dicitur in textu, Non habent, sed: Nescio an habeant regni honorem, quod malè coheret cum his Christi verbis: Nisi quis renatus fuerit, &c. paulò superius citatis. Locus igitur Ambrosii mendosus videtur.

Pro hac sententia citat etiam S. Bernardum Doctor Angelicus art. citato in Sed contra. Locus S. Bernardi est in serm. 3. in tempore resurrectionis, in quo sic loquitur: Quid enim odit & punit Deus præter propriam voluntatem? Cesset voluntas propria, & infernus non erit. In quem enim ignis ille deserviet, nisi in propriam voluntatem? Sed, inquit S. Thomas, originale peccatum non est peccatum propriæ voluntatis, imò consequitur ex voluntate aliena. Ergo peccato originali non debetur pœna sensus. Sed quid, si respondeatur voluntatem Adami, quæ fuit morale caput humani generis, fuisse nostram voluntatem propriam secundum moralem estimationem?

Afferitur denique auctoritas Innocentii III. cap. Majores, extra de baptismo, ubi hæc leguntur: Pœna originalis peccati est carentia visionis Dei, actualis verò peccati est gehenne perpetuæ cruciatus. Ad hunc textum responder pro sententia S. Augustini Gregorius Ariminensis questione superius citata: Decretalis non dicit, quod sola carentia divinæ visionis sit pœna peccati originalis: nec ait, quod solius actualis peccati cruciatus gehenna est pœna: quod

rum utrumque, vel alterum dicendum esset, ut sufficeret ad probandum intentum.

Contra benigniorem hanc sententiam opponitur, 1. autoritas S. Augustini & aliorum Patrum, quorum testimonia relata sunt resp. 1. Quid autem ad illa respondeat S. Thomas, supra retulimus. Respondet S. Bonaventura questione citata: *Dicendum, quod Augustinus in verbis illis non intendit dicere, quod parvuli sensibilibus cruciuntur: sed intendit eorum poenam manifestare quantum ad carentiam visionis Dei, & quantum etiam ad vilitatem loci. Et hoc valde abundanter exprimit, plus dicens, & minus volens intelligi. Nec sine causa loquitur sic: hoc enim facit ad extirpandam illam heresim, quae dicebat parvulos nulla poena puniri. Unde sicut in moribus documentum est, quod qui vult ab uno extremorum pervenire ad medium, quasi debet declinare ad aliud extremum: sic etiam B. Augustinus, ut illam heresim extirparet, quae dicebat parvulos ab omni poena immunes, & ad medium reduceret, videlicet ad poenam carentiae visionis Dei, simpliciter asseruit eos cum aliis peccatoribus aeternaliter damnari. Istum autem suum intellectum explanavit in Enchir. ubi dixit poenam eorum esse mitissimam. Utrum autem haec angelici & seraphici Doctoris responsiones dictorum Patrum mentem exprimant, aliis iudicandum relinquimus.*

Opponuntur 2. varii Scripturae textus. Nam 1. Matth. cap. 3. Joannes Baptist. de Christo loquens, sic ait: *Cujus ventilabrum in manu sua: & permundabit aream suam: & congregabit triticum suum in horreum, paleas autem comburet igni inextinguibili.* Unde sic argumentantur. In area Domini erunt tantum triticum & paleae. Ergo quisquis non erit triticum, erit palea, & comburetur igni inextinguibili. Atqui parvuli non baptizati, non erunt triticum; alioqui congregarentur in horreum Domini, hoc est, admitterentur in regnum coeleste. Ergo, &c. Respondet Bellarminus, nomine areae intelligendam esse Ecclesiam catholicam, in qua nunquam fuerunt parvuli non baptizati, quos proinde textus citatus non spectat. Sed quid, si dicatur, nomine areae intelligi etiam posse mundum universum?

2. Matth. cap. 13. dicitur: *Ite, simile est regnum colorum sagone misse in mare, & ex omni genere piscium congreganti, quam, cum impleta esset, cunctos, & secus litus sedentes, elegerunt bonos in vasa, malos autem foras miserunt.* Sic erit in consummatione saeculi; exhibent Angeli, & separabunt malos de medio iustorum, & mittent eos in caminum ignis, ibi erit fletus & stridor dentium. Atqui parvuli non baptizati, erunt de numero malorum. Ergo separabuntur de medio iustorum, ut mittantur in caminum ignis, ubi erit fletus & stridor dentium. Resp. Cum hic per sagemam intelligi Ecclesiam certum sit, recte dicitur Scriptura hoc loco in sensu restricto loqui de extremo iudicio, prout spectabit eos, qui fuerint in Ecclesia, & sic hunc locum ad parvulos non pertinere.

3. Apocal. cap. 20. legitur: *Et vidi mortuos magnos & pusillos, stantes in conspectu throni, & libri aperti sunt, & alius liber apertus est, qui est vita, & iudicati sunt mortui ex his, quae scripta erant in libro secundum opera ipsorum. . . . iudicatum est de singulis secundum opera ipsorum. . . . qui non inventus est in libro vitae scriptus, missus est in stagnum ignis.* Unde sic arg. Magni & pusilli comparebunt ante iudicem. Ergo non solum adulti omnes, sed etiam parvuli omnes, qui ante adultam aetatem vitam finierunt. Non autem comparebunt, nisi ut iudicentur. Item de singulis iudicabitur secundum opera ipsorum. Ergo de parvulis non baptizatis iudicabitur secundum opus malum, quod non quidem sua, sed Adami voluntate patrarunt. Item quicumque non inventus fuerit in libro vitae, mittetur in stagnum ignis. Sed parvuli non baptizati non inventiuntur in libro vitae. Ergo, &c.

Respondent fortassis aliqui, hunc textum spectare solos adultos, qui propria voluntate bene vel male agere potuerunt. Sed haec responsio merito improbat a Bellarmino, quia re vera textus generalis est, & ad omnes omnino homines, qui ante, vel post adultam aetatem vivere desierint, pertinet. Melius ergo respondebitur, si dicatur parvulos non baptizatos, cum in libro vitae non sint inveniendi, mittendos in stagnum ignis, non ut comburantur, sed ut ibi detineantur in perpetuum.

4. Matth. cap. 25. legitur: *Cum autem venerit Filius hominis in maiestate sua, & omnes Angeli cum eo, tunc sedebit super sedem maiestatis suae: & congregabuntur ante eum omnes gentes, & separabit eos ab invicem, sicut pastor segregat oves ab haedis, & statuet oves quidem a dextris suis, haedos autem a sinistris. Tunc dicit Rex his, qui a dextris eius erunt: Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi: esurivi enim & dedistis, &c. Tunc dicit & his, qui a sinistris erunt: Discedite a me maledicti in ignem aeternum, qui paratus est diabolo & angelis eius: Esurivi enim, & non dedistis, &c. Et ibunt ibi in supplicium aeternum, iusti autem in vitam aeternam.*

Ex his autem habemus, 1. omnes omnino homines, qui aliquando fuerint, resurrecturos, & congregandos ad iudicium: hoc enim satis aperte significant haec voces, *omnes gentes*. 2. In iudicio illo duo tantum fore loca, dexteram scilicet iudicis sedentis, & sinistram. 3. Ex omnibus hominibus illic congregatis, in dextra fore omnes & solos electos, omnes vero reliquos in sinistra. 4. Iudicem omnibus qui erunt in dextra, dicturum: *Possidete regnum;* & omnibus, qui erunt in sinistra: *Discedite in ignem aeternum.* 5. Hos in supplicium aeternum ituros, illos autem in vitam aeternam. Ergo cum parvuli non baptizati, futuri sint in sinistra cum reliquis reprobis, Iudex dicit illis: *Discedite in ignem aeternum;* & cum reliquis reprobis ibunt in supplicium ignis aeterni. Nec obstant verba illa iudicis: *Esurivi enim, & dedistis, &c.* aut illa: *Esurivi enim, & non dedistis, &c.* quae ad Christianos reprobos dirigitur: nam v. g. sicut posteriora non hic ponuntur cum exclusionem eorum quae iudex dicturus est reprobis infidelibus; ita nec ponuntur cum exclusionem eorum quae parvulis non baptizatis dicturus est. Igitur propter locum citatum omnino concedendum videtur, parvulos non baptizatos, in ignem aeternum ituros; sed simul propter magnum scholasticorum Doctorum consensum, quibus praesunt S. Thomas & S. Bonaventura, Ecclesiae Doctores, sine erroris nota negari potest, ituros ut igne torqueantur. Satis ergo videtur esse, si concedantur ituri, ut ibi captivi detineantur in aeternum, ut jam dictum est.

Opponuntur etiam rationes aliquae. Prima est: Sententia liberans parvulos non baptizatos a poena sensus, nullum habet fundamentum in Scriptura aut Patribus. Resp. 1. Falsum esse, quod nullum habeat fundamentum in Patribus: habet enim pro se saltem Gregorium Nazianzenum & Nyssenum. Quantum vero attinet ad alios Patres, qui pro opposita sententia stare videntur, S. Thomas & S. Bonaventura, alique graves Theologi iudicant illos explicationem admittere posse. Resp. 2. Fundamentum habere in Scriptura, non quidem positivum, sed negativum, quatenus nulla videtur Scriptura cogere ad dicendum parvulos non baptizatos, poena sensus in aeternum puniendos.

Secunda est: Sententia eorum, qui parvulos non baptizatos liberant a poena sensus, quantumvis fateantur illos puniri poena damni, incidit in sententiam Pelagianorum, quam tamen S. Augustinus vocat heresim Pelagianam. Ergo, &c. *Pro. ant.* Nam Pelagiani fatebantur parvulos illos a regno coelesti in aeternum excludendos esse, & per vitam aeternam, quam eis tribuebant, non aliud intelligebant, quam immunis ab omni poena sensibili. Patet ex S.

Angu-

Augustino ferm. 14. de verbis Apostoli jam laudato, ubi sic ait de Pelagianis: *Cum dicunt non esse baptizandos saluis & vitæ æternæ percipiendæ causâ, sed tantummodo regni cælorum & regni Dei, baptizandos quidem fatentur, sed non propter vitam æternam, sed propter regnum cælorum. Quid de vitæ æternæ? Habebunt, inquit, Quare habebunt? Quia nullum peccatum habent, nec ad damnationem pertinere possunt.*

Ad hanc object. quæ S. Thomam, S. Bonaventuram, & alios ferè omnes quatuor sæculorum Doctores catholicos cum Magistro Sententiarum facit Pelagianos, Resp. neg. ant. Ad prob. Resp. 1. Pelagianos falsos quidem esse, parvulos non baptizatos, à regno Dei in æternum excludendos, sed negasse excludendos in pœnam alicujus peccati. Unde pro parvulis non baptizatis, non solum pœnam sensus, sed etiam pœnam dampni negarunt, asserentes parvulos non baptizatos, nullum habere peccatum, & ita ad nullam damnationem pertinere posse. A quo errore omnino abhorrent Doctores catholici, qui parvulos non baptizatos ita eximunt à pœna sensus, ut simul doceant eos esse de numero damnatorum, utpotè propter peccatum originale, quod contraxerunt, & à quo per sacramentum regenerationis liberati non fuerunt, pœna dampni in æternum puniendos.

Resp. 2. Falsum esse, quod Pelagiani per vitam illam æternam, quam parvulis non baptizatis tribuebant, intellexerint solam immunitatem ab omni pœna sensibili: nam per vitam illam æternam intelligebant naturalem quamdam beatitudinem, quæ certè sola immunitate ab omni pœna sensibili contineri non poterat. Quantum igitur à Pelagianorum errore distant catholici illi Doctores, qui parvulos non baptizatos eximendo ab ignis æterni cruciatu, docent eos in æternum punitum iri pœna dampni, ex hac pœna interno animi dolore in æternum cruciatum iri, & in æternum inclusum iri in tenebroso inferni carcere!

Tertia est. Parvuli in hac vita puniuntur pœna sensus: sunt enim obnoxii siti, fami, morbis, aliisque innumeris calamitatibus. Ergo etiam in alia vita punientur aliqua pœna sensus, si nimirum cum originali peccato decedant. Respondet Bellarminus, afflictiones hujus vite non infligi propriè ac directè parvulis in pœnam originalis peccati, sed consequi naturam humanam, originali justitia spoliata. Malim ego cum S. Bonaventura quæstione superius citata respondere, ad illud quod parvuli multas pœnaliares sustinent in hac vita, dicendum quod etsi temporaliter puniri pro peccato originali sit justum, non tamen sequitur, quod æternaliter.

Quarta est. Parvuli baptizati non solum videbunt Deum, sed etiam fruuntur bonis corporis, quæ beatorum dotes appellantur. Ergo à contrario, parvuli non baptizati non solum carebunt visione Dei, sed etiam pœnis sensibilibus corporis afficientur. Hoc argumentum suggerit S. Augustinus lib. 6. contra Julian. cap. 10. *Vide ergo, inquit, quam importunè nolis, parvulum de alieno peccato reportare malum, & velis eum de alieno rectè factò reportare bonum, non qualecumque, sed Dei regnum; alienum quippe opus est, cum credit per alterum, sicut alienum opus fuit, cum peccavit in altero.*

Resp. Neg. conseq. Disparitatis ratio est, quia parvulus per gratiam sanctificantem in baptismo acceptam constituitur filius Dei adoptivus, & hæres regni cælestis; unde jus habet non solum ad visionem beatificam, sed etiam ad dotes omnes corporum beatorum. At utrum parvulus non baptizatus, propter peccatum originale quocum moritur, justè puniri possit non solum pœna dampni, sed etiam ignis æterni cruciatu, controversatur; negant probabiliter hujus secundæ sententiæ assertores. Autoritati autem allegatæ satisfit, si dicatur parvulum pœna dampni, & interno animi dolore, illam conse-

quente, puniri: tunc enim ab alieno peccato, si non baptizetur, magnum malum reportat; sicut, si baptizetur, de alieno rectè factò reportat magnum bonum.

Quinta est. Parvuli non baptizati, post diem judicii non habebunt corpora gloriosa, sed passibilia. Ergo revera in inferno patientur aliquid ab igne. Negat conseq. Bellarminus; & ratio ejus est, quia post judicium cessabit ortus & interitus rerum naturalium, & ita tolleretur à corporibus naturalibus vis agendi naturalis in alia corpora: unde si agent, agent tantum ut instrumenta divinæ justitiæ. Cum itaque divinæ justitiæ ratio non exigit, ut corpora parvulorum ignem patientur, immunia erunt à dolore; licet alioqui non gloriosa, sed cæterorum damnatorum corporibus similia futura sint. Eodem ferè modo respondet S. Bonaventura quæstione citata.

ARTICULUS ULTIMUS.

De penis peccati originalis in hac vita.

EAS accuratè recenset Bellarminus noster lib. 6. de statu peccati cap. 9. & sequentibus, sub nomine morborum, seu vulnerum. 1. Autem decem mentis vulnera recenset. Primum est, ignorantia rerum necessariorum in infantibus tanta, quanta nequidem in belluis cernitur. Secundum est, fatuitas, quæcum nascuntur aliqui. Tertium est, difficultas discendi. Quartum est, ignoratio finis ultimi: non enim solum omnes homines, nisi divinitus adjuvantur, finem supernaturalem ignorant; sed etiam maxima pars hominum à fine naturali cognoscendo aberrat. Quintum est, ignorantia earum rerum per quas ad vitam bonam & beatam perveniri potest. Sextum est, difficultas intelligendi rerum naturas. Septimum est, ignoratio propriæ mentis. Octavum est, quod mens nostra à corpore impediatur, ne facilè & perfectè intelligat. Nonum est, curiositas quædam: pauci enim sunt, qui aliena facta, ac præsertim errata non inquirant libentiùs & diligentius, quàm sua. Decimum est, quod multa inania, levia, inepta volvimus animo, vel inviti, etiam alienissimo tempore. Vide caput citatum.

2. Cap. 10. voluntatis enumerat vulnera octo. Primum est, amor proprius: nam omnes, quæ sua sunt, querunt, nisi in cordibus eorum charitas Dei diffundatur per Spiritum sanctum. Secundum est, difficultas superandi vitia, & virtutes excolendi. Tertium est, incredibilis quædam negligentia in iis quæ pertinent ad beatè vivendum, tum in hac vita, tum in altera. Quartum est, immoderata sollicitudo in captandis lucris temporalibus. Quintum est, mira quædam perversitas voluntatis, quæ tardissima est ad verum Deum colendum, & promptissima ad colendos falsos deos. Sextum est, voluntatis inconstancia & instabilitas: cum rem eandem modò velit, modò nolit, modò neque planè velit, neque planè nolit. Septimum est, proprii status fastidium; quis enim forte sua contentus vivit? Octavum est, quod nullus, nisi renovetur per gratiam, possit omnia mortalia vitare; nec per gratiam renovati, omnia venialia vitare possint sine speciali privilegio. Vide cap. citatum.

3. Cap. 11. quinque vulnera partis inferioris exponit. Primum est, quod multi nascantur cæci, aut surdi, aut muti, aut claudi, aut alio modo in hac parte læsi. Secundum est, somniorum illusio, quæ nequidem partem illam temporis, à natura nobis ad quietem concessam, relinquit liberam. Tertium est, quod sensus interior sæpè mirum in modum intelligentiam impediatur & confundatur, animo varia figmenta suggerendo, & à rerum cælestium contemplatione ad suas nugas penè violentè avertendo. Quartum est, infirmitas in appetitu irascibili, qui plerumque

plerumque imperium animæ sponte invadens, hominem in feram convertit, eumque cogit imperu ferri, insilire, rabie, ut canes, affici, &c. Quintum est, concupiscentia, quæ post amissam originalem justitiam soluta, pugnat contra spiritum: unde nascitur illud intestinum bellum, non nisi cum vita finientum. Vide cap. citatum.

Ad hæc omnia cap. 12. accedunt corporales miserie, nempe innumera morborum genera, quibus obnoxii sumus, curationum difficultas, inopia cibi & porus, quibus interdum homines ad rabiem adducuntur, tantus ad arcendam inopiam labor necessarius, vitæ brevis, & continuus timor mortis imminens. Quibus omnibus cap. 13. cumulum addunt miserie, extrinsecus accedentes, quarum prima & summa est, quod homines post peccatum Adam Deum habeant infensum & inimicum. Secunda, quod traditi sumus in potestatem principis tenebrarum. Tertia, quod homo homini omni lo-

co & tempore insidiatur. Quarta, quod bruta animalia inobedientia sint homini: sæpè enim detrectant imperium, imò aliquando in dominum suum invadunt, nec nisi magna industria & labore subjiuntur. Quinta est, calamitas, quæ non rarò solet accidere à cælo, terra & mari. Sexta denique consistit in casuum fortuitorum ærumna, quæ nulla ratione provideri potest. Vide loca citata.

Illas autem omnes miseras, hæcenus enumeratas, peccati pœnas esse probat idem Author, cap. 14. & 15. Nobis hæc satis erit, si dicamus cum S. Augustino lib. 4. contra Julianum cap. ultim. *Quid restat, nisi ut causa istorum malorum sit, aut iniquitas vel impotentia Dei, aut pœna primi veterisque peccati? Sed quia nec injustus nec impotens est Deus, restat... quod grave jugum super filios Adam à die exitus de ventre matris eorum usque in diem sepulture in matrem omnium non fuisset, nisi delicti originalis meritum præcessisset.*

FINIS TOMI PRIMI.

FINIS TOMI PRIM.